

ОСНОВНА ШКОЛА „1.МАЈ“ ВРТОГОШ
ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА СЕДМИ РАЗРЕД

од школске 2022/2023. до школске 2026/2027. године

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА У СЕДМОМ РАЗРЕДУ

СВРХА, ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

СВРХА ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА

- Квалитетно образовање и васпитање, које омогућава стицање језичке, математичке, научне, уметничке, културне, здравствене, еколошке и информатичке писмености, неопходне за живот у савременом и сложеном друштву.

- Развијање знања, вештина, ставова и вредности које оспособљавају ученика да успешно задовољава сопствене потребе и интересе, развија сопствену личност и потенцијале, поштује друге особе и њихов идентитет, потребе и интересе, уз активно и одговорно учешће у економском, друштвеном и културном животу и допринос демократском, економском и културном развоју друштва.

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА

- Развој интелектуалних капацитета и знања деце и ученика нужних за разумевање природе, друштва, себе и света у коме живе, у складу са њиховим развојним потребама, могућностима и интересовањима;

- подстицање и развој физичких и здравствених способности деце и ученика;

- оспособљавање за рад, даље образовање и самостално учење, у складу са начелима сталног усавршавања и начелима доживотног учења;

- оспособљавање за самостално и одговорно доношење одлука које се односе на сопствени развој и будући живот;

- развијање свести о државној и националној припадности, неговање српске традиције и културе, као и традиције и културе националних мањина;

- омогућавање, укључивање у процесе европског и међународног повезивања;

- развијање свести о значају заштите и очување природе и животне средине;

- усвајање, разумевање и развој основних социјалних и моралних вредности демократки уређеног, хуманог и толератног друштва;
- уважавање плурализма вредности и омогућавања, подстицање и изградња сопственог система вредности и вредносних ставова који се темеље на начелима различитости и собробити за све;
- развијање код деце и ученика радозналост и отвореност за културе традиционалних цркава и верских заједница, као и етичке и верске толеранције, јачање поверења међу децом и ученицима и спречавање понашања који нарушавају остваривање права на различитост;
- поштовања права деце, људских и грађанских права и основних слобода и развијање способности за живот у демократски развијеном друштву;
- развијање и неговање другарства и пријатељства, усвајање вредности заједничког живота и подстицање индивидуалне одговорности.
- програм се остварује на српском језику.

Назив наставног предмета: СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ

Разред: Седми

Недељни /Годишњи фонд часова: / 4 / 144

Циљ: Циљеви учења Српског језика и књижевности јесу да се ученик оспособи да правилно користи српски језик у различитим комуникативним ситуацијама, у говору и писању; да кроз читање и тумачење књижевних дела развија читалачке компетенције које, уз књижевно знање, обухватају емоционално и фантазијско уживљавање, живо памћење, истраживачко посматрање; подстичу имагинацију и уметнички сензибилитет, естетско доживљавање и критичко мишљење, морално просуђивање и асоцијативно повезивање; да се одговарајућим врстама читања оспособљава да усмерено приступа делу и приликом тумачења открива различите слојеве и значења; да стиче основна знања о месту, улози и значају језика и књижевности у култури, као и о медијској писмености; да стиче и развија најшира хуманистичка знања и да научи како функционално да повезује садржаје предметних области.

Корелација са другим предметима: Ликовна култура, страни језици, Музичка култура, Историја, Биологија, Географија, Информатика, Верска настава, Грађанско васпитање.

Област/Тема	Исходи По завршеној теми-области ученик ће бити у стању да :	Садржај програма	Активности ученика	Активности наставника	Начин и поступци остваривања програма	Евалуација
КЊИЖЕВНОСТ	– користи књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима и повезује их са новим делима која чита; -истакне универзалне вредности књижевног дела и повеже их са сопственим искуством и околностима у којима живи; – чита са разумевањем различите врсте текстова и коментарише их, у складу са узрастом; – разликује народну од ауторске књижевности и	ЛЕКТИРА ЛИРИКА Јован Дучић: <i>Подне</i> 2. Милан Ракић: <i>Божур</i> 3. Владислав Петковић Дис: <i>Међу својима</i> 4. Милутин Бојић: <i>Плава гробница</i> 5. Десанка Максимовић: <i>Крвава бајка</i> 6. Стеван Раичковић: <i>После кише</i> 7. Јован Јовановић Змај: <i>Јутутунска јухахаха</i> 8. Рабиндранат Тагоре: <i>Папирни бродови</i> 9. Вислава Шимборска: <i>Облаци</i> ЕПИКА 1. Народна бајка (једна по избору): <i>Међедовић / Чудотворни прстен / Златоруни ован</i> 2. Стефан Митров Љубиша: <i>Кањош Мацедонових</i> (одломак) 3. Радоје Домановић: <i>Вођа</i> (одломак) 4. Петар Кочић: <i>Кроз међаву</i> 5. Иво Андрић: <i>Јелена, жена</i>	Активно слушају, раумеју и памте; Причају својим речима прочитани текст; Казују напамет научене стихове или цитате; Разумеју смисао прочитаног; Уочавају главни догађај и ликове у тексту; Описују карактерне особине ликова и казује свој став о њима; Одговарају на постављена питања и дискутују о делу; Постављају питања уколико имају	Организује наставни процес (усклађује циљеве и задатке, планира садржаје, средства, методе рада и друго што ће увести у наставни процес у одређеном сегменту времена) ■ реализује наставни процес у свим његовим сегментима (ствара прилике за учење, презентира садржаје, води циљани разговор, омогућује примену стечених вештина, даје повратне информације...) ■ партнер у педагошкој комуникацији (одговара на питања ученика, поставља питања, помаже ученику да организује своја размишљања и да	Методе активног учења: ■ вербално учење (смислено и механичко) ■ учење путем открића ■ интерактивно (кооперативно) учење ■ дивергентно, стваралачко учење ■ амбијентално учење ■ учење уз ослањање на школску библиотеку и локалне образовне потенцијале ■ учење кроз игру. Класичне и савремене методе: ■ од вербалних метода разни облици монолога користе се као помоћне методе, а више су заступљене интерактивне методе – разни	

	одлике књижевних родова и основних књижевних врста; – разликује основне одлике стиха и строфе – укрштену, обгрљену и парну риму; слободни и везани стих; рефрен; – тумачи мотиве (према њиховом садејству или контрастивности) и песничке слике у одабраном лирском тексту; – локализује књижевна дела из обавезног школског програма; – разликује етапе драмске радње; – разликује аутора књижевноуметничког текста од наратора, драмског лица или лирског субјекта; – разликује облике казивања (форме приповедања); – идентификује	које нема (одломак) 6. Данило Киш: <i>Прича о печуркама / Еолска харфа</i> 7. Алфонс Доде: <i>Последњи час / Владимир Набоков: Лош дан</i> 8. <i>Дневник Ане Франк</i> (одломак) 9. Ефраим Кишон: <i>Код куће је најгоре</i> (једна прича по избору) 10. Афоризми (Душан Радовић и други) ДРАМА 1. Бранислав Нушић: <i>Власт</i> (одломак) Вида Огњеновић: <i>Кањош Мацедоновић</i> (одломак о сусрету Кањоша и Фурлана) .НАУЧНОПОПУЛАРНИ И ИНФОРМАТИВНИ ТЕКСТОВИ Обавезна дела 1. Михајло Пупин: <i>Са пашњака до научењака</i> (одломак) 2. Јелена Димитријевић: <i>Седам мора и три океана</i> (одломак)/Милош Црњански: <i>Наша небеса</i> („Крф, плава гробница” – одломак) Једно дело по избору 1. Јован Цвијић: <i>Охридско језеро</i> (одломак) / Пеђа Милосављевић: <i>Потера за пејзажима</i> 2. Светлана Велмар Јанковић: <i>Српски Београд деснота Стефана</i> (Капија Балкана) 3. Уметнички и	недоумица; Слушају сугестије и излагање наставника; Уобличавају и износе свој доживљај текста;	прецизира своје исказе...) ▪ партнер у афективној комуникацији са децом (помаже им да упознају и прихвате своје и емоције других, разговара са децом кад им је потребна помоћ, сарађује са родитељима, психологом и другим релевантним особама када је то у интересу детата...) ▪ мотивише ученике и подржава и развија њихова интересовања ▪ прати напредовање сваког ученика и оцењује њихово постигнуће ▪ учествује у регулисању социјалних односа у разреду ▪ прати ефекте сопственог рада, истражује нове могућности унапређивања сопственог рада.	облици дијалога ▪ текст метода (рад на тексту, рад са уџбеником...) ▪ очигледна метода: илустративни и демонстративни радови ▪ стваралачке методе - практични рад ученика ▪ истраживачке методе и др. ИКТ – методе, пројект метода... Облици рада: мање је заступљен фронтални облик рада, а више су заступљени индивидуални и индивидуализирани облик рада, разни облици кооперативног рада (рад у мањим и већим групама, рад у паровима...) и комбинација ових облика рада.	
--	--	---	---	---	---	--

	језичко-стилска изражајна средства и разуме њихову функцију; – анализира идејни слој књижевног дела служећи се аргументима из текста; – уочи разлике у карактеризацији ликова према особинама: физичким, говорним, психолошким, друштвеним и етичким; – разликује хумористички од ироничног и сатиричног тона књижевног дела; – критички промишља о смислу књижевног текста и аргументовано образложи свој став; – доведе у везу значење пословица и изрека са идејним слојем текста; – препозна националне вредности и негује културноисторијску баштину;	научнопопуларни текстови о природним лепотама и културноисторијским споменицима завичаја 4. Избор из енциклопедија и часописа за децу ДОМАЋА ЛЕКТИРА 1. Епске народне песме покосовског тематског круга (<i>Смрт војводе Пријезде, Диоба Јакишића</i> и песма по избору) 2. Епске народне песме о хајдуцима и ускоцима (<i>Мали Радојица, Стари Вујадин, Старина Новак и кнез Богосав; Иво Сенковић и ага од Рибника, Ропство Јанковић Стојана</i>) 3. Свети Сава у књижевности: – одломак из Житија Светог Симеона (о опроштају оца од сина); – избор из народних прича и предања (на пример <i>Свети Сава и ђаво</i>, легенде о Светом Сави); – избор из ауторске поезије о Св. Сави (на пример Матија Бећковић: <i>Прича о Светом Сави</i>) 4. Мирослав Антић: <i>Плави чуперак и Шашава књига</i> (избор) 5. Антоан де Сент Егзипери: <i>Мали Принц</i>; Момо Капор: <i>Мали Принц</i> 6. Јован Стерија Поповић: <i>Покондирена тиква</i> 7. Душан Ковачевић: <i>Свемирски змај</i> 8. Дејан Алексић: <i>Ципела на</i>				
--	---	---	--	--	--	--

	– размотри аспекте родне равноправности у вези са ликовима књижевно-уметничких текстова; – препоручи књижевно дело уз кратко образложење; – упореди књижевно и филмско дело настало по истом предлошку, позоришну представу и драмски текст; – разликује глаголске начине и неличне глаголске облике и употреби их у складу са нормом; – одреди врсте непроменљивих речи у типичним случајевима; – уочи делове именичке синтагме; – разликује граматички и логички субјекат;	<i>крају света</i> / Игор Коларов: <i>Дванаесто море</i> ДОПУНСКИ ИЗБОР ЛЕКТИРЕ (бирати 3 дела) 1. Милорад Павић: <i>Руски хрт</i> (одломак) 2. Тургенев: <i>Шума и степа</i> 3. Антон Павлович Чехов: <i>Чиновникова смрт</i> 4. Јанко Веселиновић: <i>Хајдук Станко</i> (одломак из првог дела романа) 5. Гордана Малетић: <i>Катарке Београда</i> (прича Зебња и друге) 6. Урош Петровић: <i>Загонетне приче</i> 7. Александар Манић: <i>У свитање света</i> 8. Јасминка Петровић: <i>Лето кад сам научила да летим</i> 9. Градимир Стојковић: <i>Хајдук у Београду</i> 10. Корнелија Функе: <i>Срце од мастила</i> 11. Душица Лукић: <i>Земља је у квару</i> (избор) 12. Гордана Брајовић: из збирке песама <i>Индија, Индија</i> (<i>Пролази слон пун мириса, Пролази слон пун Хималаја</i>) 13. Душан Поп Ђурђевић: <i>Лет лионског Икара</i> КЊИЖЕВНИ ТЕРМИНИ И ПОЈМОВИ Опкорачење. Рефрен. Цезура. Везани и слободни стих. Ауторске лирске песме: рефлексивна и сатирична				
--	---	--	--	--	--	--

	– разликује сложени глаголски предикат од зависне реченице са везником да; – препозна врсте напоредних односа међу реченичним члановима и независним реченицама; – идентификује врсте зависних реченица; – искаже реченични члан речју, предлошко-падежном конструкцијом, синтагмом и реченицом; – примени основна правила конгруенције у реченици; – доследно примени правописну норму; – разликује дугосилазни и дугоузлазни акценат; – говори на задату тему поштујући књижевнојезичку норму;	песма. Језичко-стилска изражајна средства: метафора, алегорија, градација, словенска антитеза, фигуре понављања (асонанца и алитерација). Функција мотива у композицији лирске песме. Песма у прози. Фабула и сиже. Статички и динамички мотиви. Композиција. Епизода. Идејни слој књижевног текста. Хумор, иронија и сатира. Врсте карактеризације књижевног лика. Унутрашњи монолог. Хронолошко и ретроспективно приповедање. Дневник. Путопис. Аутобиографија. Легендарна прича. Предања о постанку бића, места и ствари. Афоризам. Пословице, изреке; питалице; загонетке. Драмска радња; етапе драмске радње: увод, заплет, врхунац, перипетија, расплет. Драмска ситуација. Драма у ужем смислу.				
--	--	--	--	--	--	--

	– разликује књижевноуметничк и од публицистичког функционалног стила; – саставља кохерентан писани текст у складу са задатом темом наративног и дескриптивног типа; – пише једноставнији аргументативни текст позивајући се на чињенице; – користи технички и сугестивни опис у изражавању; – препознаје цитат и фусноте и разуме њихову улогу; – проналаси потребне информације у нелинеарном тексту; – пише електронску (имејл, SMS) поруку поштујући нормативна правила; – примењује					
--	---	--	--	--	--	--

	различите стратегије читања (информативно, доживљајно, истраживачко и др.); – саставља текст репортажног типа (искуствени или фикционални); – правилно употребљава фразеологизме и устаљене изразе који се јављају у литерарним и медијским текстовима намењеним младима.					
ЈЕЗИК Граматика	-разликује глаголске начине и неличне глаголске облике и употребљава их у складу са нормом; -одређује врсте непроменљивих речи у типичним случајевима; - уочава делове именичке синтагме; разликује граматички и логички субјекат; -разликује сложени	Грађење и основна значења глаголских облика: футур II, императив, потенцијал; трпни гл. придев, гл. прилог садашњи и гл. прилог прошли. Подела глаголских облика на просте и сложене и на личне (времена и начини) и неличне. Непроменљиве врсте речи: везници, речце, узвици. Појам синтагме (главни члан и зависни чланови); врсте синтагми: именичке, придевске, прилошке и глаголске.	Одговарају на питања наставника у вези са постављеним питањем; Обнављају и повезују ново и старо градиво; Записују примере у свеску, уочавају и подвлаче битне појединости; Раде самостално задатке на наставним	Организује наставни процес (усклађује циљеве и задатке, планира садржаје, средства, методе рада и друго што ће увести у наставни процес у одређеном сегменту времена) ▪ реализује наставни процес у свим његовим сегментима (ствара прилике за учење, презентира садржаје, води циљани разговор,	Методе активног учења: ▪ вербално учење (смислено и механичко) ▪ учење путем откритија ▪ интерактивно (кооперативно) учење ▪ дивергентно, стваралачко учење ▪ амбијентално учење ▪ учење уз ослањање на школску библиотеку и	

	глаголски предикат од зависне реченице са везником да; -препознаје врсте напоредних односа међу реченичним члановима и независним реченицама; -идентификује врсте зависних реченица; исказује реченични члан речју, предлошко - падежном конструкцијом, синтагмом и реченицом; -примењује основна правила конгруенције у реченици;	Атрибут у оквиру синтагме. Логички субјекат. Сложени глаголски предикат. Напоредни односи међу реченичним члановима – саставни, раставни и супротни. Појам комуникативне и предикатске реченице. Независне предикатске реченице – напоредни односи међу независним реченицама (саставни, раставни, супротни). Зависне предикатске реченице (изричне, односне, месне, временске, узрочне, условне, допусне, намерне, последичне и поредбене). Реченични чланови исказани речју, предлошко-падежном конструкцијом, синтагмом и реченицом. Конгруенција – основни појмови	листићима; Проверавају тачност урађених задатака заједно са наставником; Постављају питања ако им нешто није јасно;	омогућује примену стечених вештина, даје повратне информације...) ▪партнер у педагошкој комуникацији (одговара на питања ученика, поставља питања, помаже ученику да организује своја размишљања и да прецизира своје исказе...) ▪ партнер у афективној комуникацији са децом (помаже им да упознају и прихвате своје и емоције других, разговара са децом кад им је потребна помоћ, сарађује са родитељима, психологом и другим релевантним особама када је то у интересу детата...) ▪ мотивише ученике и подржава и развија њихова интересовања ▪ прати напредовање сваког ученика и оцењује њихово постигнуће ▪ учествује у регулисању социјалних односа у разреду	локалне образовне потенцијале ▪ учење кроз игру. Класичне и савремене методе: ▪ од вербалних мет ода разни облици монолога користе се као помоћне мет оде, а више су заст упљене интерактив не методе – разни облици дијалога ▪ текст метода (ра д на тексту, рад са уџбеником...) ▪ очигледна метод а: илустративни и демонстративни ра дови ▪ стваралачке методе - практичн и рад ученика ▪ истраживачке методе и др. ИКТ – методе, пројект метода... Облици рада: мање је заступљен фронтални облик р ада, а више су заст упљени индивидуа лни и индивидуали зирани облик рада, разни облици кооп еративног рада (ра д у мањим и већим групама, рад у пар овима...) и комбин	
--	--	---	--	--	---	--

				прати ефекте сопственог рада, истражује нове могућности унапређивања сопственог рада.	ација ових облика рада.	
ЈЕЗИК Правопис	доследно примењује правописну норму	Правописна решења у вези са обрађеним глаголским облицима. Интерпункција у вези са зависним реченицама (запета, тачка и запета). Писање скраћеница, правописних знакова.	напише велико слово на почетку реченице; правилно употребљава тачку, упитник, узвичник; правилно употребљава велико слово приликом писања властитих имена и презимена, једночланих и вишечланих назива; пише правилно кратке и дуге реченице у складу са правописном нормом;	Организује наставни процес (усклађује циљеве и задатке, планира садржаје, средства, методе рада и друго што ће увести у наставни процес у одређеном сегменту времена) - реализује наставни процес у свим његовим сегментима (ствара прилике за учење, презентира садржаје, води циљани разговор, омогућује примену стечених вештина, даје повратне информације...) - партнер у педагошкој комуникацији (одговара на питања ученика, поставља питања, помаже ученику да организује своја размишљања и да прецизира своје исказе...) - партнер у афективној комуникацији са децом (помаже им	Методе активног учења: - вербално учење (смислено и механичко) - учење путем откритија - интерактивно (кооперативно) учење - дивергентно, стваралачко учење - амбијентално учење - учење уз ослањање на школску библиотеку и локалне образовне потенцијале - учење кроз игру. Класичне и савремене методе: - од вербалних метода разни облици монолога користе се као помоћне методе, а више су заступљене интерактивне методе – разни облици дијалога - текст метода (рад на тексту, рад са уџбеником...) - очигледна метод	

				да упознају и прихвате своје и емоције других, разговара са децом кад им је потребна помоћ, сарађује са родитељима, психологом и другим релевантним особама када је то у интересу детата...) ▪ мотивише ученике и подржава и развија њихова интересовања ▪ прати напредовање сваког ученика и оцењује њихово постигнуће ▪ учествује у регулисању социјалних односа у разреду ▪ прати ефекте сопственог рада, истражује нове могућности унапређивања сопственог рада.	а: илустративни и демонстративни радови ▪ стваралачке методе - практични рад ученика ▪ истраживачке методе и др. ИКТ – методе, пројект метода... Облици рада: мање је заступљен фронтални облик рада, а више су заступљени индивидуални и индивидуализирани облик рада, разни облици кооперативног рада (рад у мањим и већим групама, рад у паровима...) и комбинација ових облика рада.	
ЈЕЗИК Ортоегија	-разликује дугосилазни и дугоузлазни акценат;	Дугоузлазни и дугосилазни акценат.	правилно се обраћа саговорнику; учествује у разговору и слуша саговорника; учествује у дискусији, расправи;	Организује наставни процес (усклађује циљеве и задатке, планира садржаје, средства, методе рада и друго што ће увести у наставни процес у одређеном сегменту времена) ▪ реализује наставни процес у свим његовим	Методе активног учења: ▪ вербално учење (смислено и механичко) ▪ учење путем открића ▪ интерактивно (кооперативно) учење ▪ дивергентно, стваралачко учење ▪ а	

			Правилно користи акценте приликом изражавања;	сегментима (ствара прилике за учење, презентира садржаје, води циљани разговор, омогућује примену стечених вештина, даје повратне информације...) ▪ партнер у педагошкој комуникацији (одговара на питања ученика, поставља питања, помаже ученику да организује своја размишљања и да прецизира своје исказе...) ▪ партнер у афективној комуникацији са децом (помаже им да упознају и прихвате своје и емоције других, разговара са децом кад им је потребна помоћ, сарађује са родитељима, психологом и другим релевантним особама када је то у интересу детата...) ▪ мотивише ученике и подржава и развија њихова интересовања ▪ прати напредовање сваког ученика и оцењује њихово	мбијентално учење ▪ учење уз ослањање на школску библиотеку и локалне образовне потенцијале ▪ учење кроз игру. Класичне и савремене методе: ▪ од вербалних метода разни облици монолога користе се као помоћне методе, а више су заступљене интерактивне методе – разни облици дијалога ▪ текст метода (рад на тексту, рад са уџбеником...) ▪ очигледна метода: илустративни и демонстративни радови ▪ стваралачке методе - практични рад ученика ▪ истраживачке методе и др. ИКТ – методе, пројект метода... Облици рада: мање је заступљен фронтални облик рада, а више су заступљени индивидуални и индивидуализирани облик рада,
--	--	--	--	--	--

				постигнуће ▪ учествује у регулисању социјалних односа у разреду ▪ прати ефекте сопственог рада, истражује нове могућности унапређивања сопственог рада.	разни облици кооперативног рада (рад у мањим и већим групама, рад у паровима...) и комбинација ових облика рада.	
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	Говори на задату тему поштујући књижевнојезичку норму; разликује књижевноуметнички и од публицистичког функционалног стила; састави кохерентан писани текст у складу са задатом темом наративног и дескриптивног типа; напише једноставнији аргументативни текст позивајући се на чињенице; користи технички и сугестивни опис у изражавању; препозна цитат и фусноте и разуме њихову улогу; пронађе потребне информације у нелинеарном	Књижевни и остали типови текстова у функцији унапређивања језичке културе. Књижевноуметнички и публицистички текстови. Усмени и писмени састави према унапред задатим смерницама (ограничен број речи; задата лексика; одређени граматички модели и сл.). Текст заснован на аргументима. Технички и сугестивни опис. Репортажа. Цитати и фусноте из различитих књижевних и неуметничких текстова. Нелинеарни текстови: табеле, легенде, графикони, мапе ума и друго. Говорне вежбе: интерпретативно-уметничке (изражајно читање, рецитовање); вежба аргументовања (дебатни разговор). Правописне вежбе: диктат, исправљање правописних грешака у тексту; запета у зависнословеним		Организује наставни процес (усклађује циљеве и задатке, планира садржаје, средства, методе рада и друго што ће увести у наставни процес у одређеном сегменту времена) ▪ реализује наставни процес у свим његовим сегментима (ствара прилике за учење, презентира садржаје, води циљани разговор, омогућује примену стечених вештина, даје повратне информације...) ▪ партнер у педагошкој комуникацији (одговара на питања ученика, поставља питања, помаже ученику да организује своја размишљања и да	Методе активног учења: ▪ вербално учење (смислено и механичко) ▪ учење путем открића ▪ интерактивно (кооперативно) учење ▪ дивергентно, стваралачко учење ▪ амбијентално учење ▪ учење уз ослањање на школску библиотеку и локалне образовне потенцијале ▪ учење кроз игру. Класичне и савремене методе: ▪ од вербалних метода разни облици монолога користе се као помоћне методе, а више су заступљене интерактивне методе – разни	

	тексту; напише електронску (имејл, SMS) поруку поштујући нормативна правила; примени различите стратегије читања (информативно, доживљајно, истраживачко и др.); састави текст репортажног типа (искуствени или фикционални); правилно употреби фразеологизме и устаљене изразе који се јављају у литерарним и медијским текстовима намењеним младима.	реченицама; глаголски облици; електронске поруке. Језичке вежбе: допуњавање текста различитим облицима променљивих речи; допуњавање текста непроменљивим речима; обележавање комуникативне реченице у тексту; исказивање реченичног члана на више начина (реч, синтагма, предлошко-падежна конструкција, реченица); фразеологизми (разумевање и употреба) и друге. Писмене вежбе и домаћи задаци и њихова анализа на часу. Четири школска писмена задатка – по два у сваком полугодишту.	прецизира своје исказе...) ▪ партнер у афективној комуникацији са децом (помаже им да упознају и прихвате своје и емоције других, разговара са децом кад им је потребна помоћ, сарађује са родитељима, психологом и другим релевантним особама када је то у интересу детата...) ▪ мотивише ученике и подржава и развија њихова интересовања ▪ прати напредовање сваког ученика и оцењује њихово постигнуће ▪ учествује у регулисању социјалних односа у разреду ▪ прати ефекте сопственог рада, истражује нове могућности унапређивања сопственог рада.	облици дијалога ▪ текст метода (рад на тексту, рад са уџбеником...) ▪ очигледна метода: илустративни и демонстративни радови ▪ стваралачке методе - практични и рад ученика ▪ истраживачке методе и др. ИКТ – методе, пројект метода... Облици рада: мање је заступљен фронтални облик рада, а више су заступљени индивидуални и индивидуализирани облик рада, разни облици кооперативног рада (рад у мањим и већим групама, рад у паровима...) и комбинација ових облика рада.
--	---	---	--	---

Назив наставног предмета: ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Разред: VII

Недељни /Годишњи фонд часова: 2/72

Уџбеник: Фреска, Right on! 3

Циљ: Циљ наставе и учења страног језика је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писмену и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

Корелација са другим предметима: Српски језик и књижевност, ЧОС, Грађанско васпитање, Физичко и здравствено васпитање, Географија, Математика, Информатика и рачунарство, Биологија, Музичка култура, Техника и технологија, Историја

Област/Тема	Исходи	Садржај програма	Активности ученика	Активности наставника	Начин и поступци остваривања програма	Евалуација
1. STARTER	По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да у усменој и писменој комуникацији: -разуме једноставније текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/давање информација личне природе; -поздрави и отпоздрави, представи себе и другог користећи једноставнија језичка средства; - размени једноставније информације личне природе; - у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима; - разуме једноставније	Ученици у усменој комуникацији уче и увежбавају:-Речи и изразе који се односе на теме - физички изглед, одећу, свакодневне активности, превозна средства, храну, њих, животиње; језичке садржаје She usually watches TV online in the evening. (Subject/Object personal pronouns – Possessive adjectives/pronouns); No, it's not mine. That's my grandparents' house. (Possessive case); How often does he play basketball? (Question words); Emma goes to bed at 10 o'clock at night. (Prepositions of time); The bookshop is between the florist's and the butcher's.	Учествује у разговору Слуша Разуме Чита Преводи Репродукује Пише сложеније реченице Описује људе, предмете, места, д оживљаје...	- Презентује -усмерава ученика -појасниче на размишљање -развија код ученика аналитичко, синтетичко, индуктивно, дедуктивно мишљење -утиче на развој шаблонности, прецизности и, одговорности, уредности код ученика -дискутује -анализира -мотивише	-Раг у њаровима, малим и великим њрујама -Мануелне активности -Вежбе слушања -Игре њримене узрасту -Класирање и њјоређивање -Решавање „њроблем-ситуација“ -„Превосење“ исказа у текст и текста у исказ. -Повезивање звучног материјала са илустрацијом и текстом, -Заједничко њправљење илустрованих и њисаних	Посматрање и њраење, усмена њровера кроз њирање улога у њаровима, симулације у њаровима и њрујама, задаци у радној свесци, тестови вештина, различите технике формативног оцењивања, ученички радови/њројекти.

	текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; - опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства;	(Prepositions of place/movement); How many teaspoons of sugar do you want? (C/U nouns – Quantifiers – Plurals); Both reindeer and monkeys are mammals (both/neither/either); Does anyone know where I can get a taxi? (some/any/no/every & compounds); It's a blue, leather backpack with brown straps and a brown handle. (Order of adjectives); једноставније текстове и дијалоге који се односе на теме (слушају, читају, говоре и пишу); сличности и разлике у културама.			материјала	
2. MODULE 1 OUR WORLD	- разуме једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; - опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; - разуме једноставније текстове у којима се описују радње и ситуације у садашњости; - разуме једноставније	Речи и изразе који се односе на теме - географске особености, стране света, облике, врсте грађевина, становање, места у раду, фразалне јединице са једном речом; језичке садржаје She's working at a hotel for the summer. (Present simple – Present continuous – Adverbs of frequency – Stative verbs); Have you ever tried rock climbing? Yes, I have. He has gone to the supermarket. (Present perfect – have been/have gone); Luke is keen on travelling. (to) infinitive – -ing form); Help yourselves to some more sandwiches. (Imperative); The Eiffel Tower in	Учествује у разговору Слуша Разуме Чита Преводи Репродукује Пише сложеније реченице Описује људе, предмете, места, доживљаје...	Презентује -усмерава ученика -јодстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко, синтетичко, индуктивно, дедуктивно мишљење -утиче на развој тачности, прецизности, одговорности, уредности код ученика -дискутује -анализира -моћивише	-Рад у јаровима, малим и великим јединицама -Мануелне активности -Вежбе слушања -Игре примерене узрасту -Класирање и ујоређивање -Решавање „проблем-ситуација“ -„Преводње“ исказа у јест и јеста у исказ. -Повезивање звучној материјала са илустрацијом и текстом,	Посматрање и праћење, усмена провера кроз праћење улога у јаровима, симулације у јаровима и јединицама, задаци у радној свесци, тестови вештина, различите технике формативне оцењивања, ученички радови/пројекти.

	текстове у којима се описују способности и умећа; - размени појединачне информације и/или неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости; - опише радње, способности и умећа користећи неколико везаних исказа; - разуме једноставнија питања која се односе на оријентацију/ положај предмета, бића и места у простору и правац кретања и одговори на њих; - затражи и разуме обавештења о оријентацији/положају предмета, бића и места у простору и правцу кретања; - опише правац кретања и просторне односе једноставнијим, везаним исказима.	Paris is made of iron. (Prepositions); The length of the London Bridge is 269 metres. (Word Formation: suffixes to form nouns (-eight, -ength, -th)); једноставније текстове и дијалоге који се односе на теме (слушају, читају, говоре и пишу); сличности и разлике у културама.			-Заједничко управљење илустрованих и писаних материјала	
3. MODULE 2 ME & THE OTHERS	- разуме једноставније текстове у којима се описују искуства, догађаји и способности у прошлости; - размени појединачне информације и/или неколико информација у низу о искуствима, догађајима и способностима у прошлости; - опише у неколико	Речи и изразе који се односе на теме - слободно време, забаву и разоноду, школски живот, говор тела у ВБ, фразалне јлајоле са јлајолом carry; језичке садржаје My parents weren't at home yesterday afternoon. (Past simple (the verb to be)); Max was watching TV when the phone rang.	Учествује у разговору Слуша Разуме Чита Преводи Репродукује Пише сложеније реченице Описује људе, предмете, места, д оживљаје...	-Презентује -усмерава ученика -јодстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко, синтетичко, индуктивно, дедуктивно мишљење -утиче на развој тачности, прецизности, одговорности, уредности код ученика -дискутује	-Рад у јаровима, малим и великим јрујама -Мануелне активности -Вежбе слушања -Јре јримерене узрасту -Класирање и јуређивање -Решавање „јроблем-ситуација“ -„Превођење“ исказа у јест и	Посматрање и јрађење, усмена јровера кроз ијрање улоја у јаровима, симулације у јаровима и јрујама, задаци у радној свесци, тестови вештина, различите технике формативној оцењивања,

	краћих, везаних исказа искуства, догађај из прошлости; - опише неки историјски догађај, историјску личност и сл.; - разуме једноставније исказе који се односе на изражавање допадања и недопадања и реагује на њих; - изрази допадање и недопадање уз једноставније образложење; - разуме једноставније исказе којима се тражи мишљење и реагује на њих; - изражава мишљење, слагање/неслагање и даје кратко образложење.	(Past simple vs Past continuous); <i>He used to stay up late in the evening. (used to);</i> <i>I tidied my room yesterday afternoon. Alan has worked in Italy since 2015. (Past simple vs Present perfect); The children played happily outdoors yesterday. (Adverbs of manner);</i> <i>Her grandfather came from Northern Serbia. (Prepositions);</i> <i>Romina was excited to visit the UK.</i> (Word Formation: -ing/-ed adjectives) једноставније текстове и дијалоге који се односе на теме (слушају, читају, говоре и њиху); сличности и разлике у културама.		-анализира -моћивише	теста у исказ. -Повезивање звучној материјала са илустрацијом и текстом, -Заједничко управљење илустрованих и њисаних материјала	ученички радови/пројекти.
4. THE FIRST WRITTEN TEST	-описује и упоређује жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; - описује и упоређује жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; - размени појединачне информације и/или неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости; - описује у неколико	Лексику и језичке структуре које се односе на тему и наведене комуникативне функције, а које су се радиле у наставним темама 1 и 2; задатке слушања, читања и вођеној њисања.	-Пажљиво чита задата вежбања -Ради самостално вежбања -Самостално њроцењује свој најредак	-Даје љуутства -Објашњава задата вежбања -Даје љовратне информације -Прати ток часа		Посматрање и љраћење, усмена и љисмена љровера кроз задатке.

6. MODULE 4 ARTS & FESTIVALS	- разуме једноставније предлоге, савете и позиве на заједничке активности и одговори на њих уз одговарајуће образложење; - упуту предлоге, савете и позиве на заједничке активности користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе; - затражи и пружи додатне информације у вези са предлозима, саветима и позивима на заједничке активности;	Речи и изразе који се односе на теме - фестивале и културне догађаје, материјале који се могу рециклирати, музичке жанрове, врсте романа, фразалне илације са илационом turn: језичке садржаје The museum was visited by tourists. (The passive); There is an arts festival on the Aran Islands every – September. (a/an – the – one/ones); The gallery where Emma is exhibiting her art is near the library.. (Relative pronouns (who, which, whose, that, where)); The band's new songs are a lot better than their old ones (Comparative – Superlative (adjectives – adverbs)); The service was fast enough. (too – enough); What type of films do you get fed up with seeing? (Prepositions); једноставније текстове и дијалоге који се односе на теме (слушају, читају, говоре и пишу); сличности и разлике у културама.	Учествује у разговору Слуша Разуме Чита Преводи Репродукује Пише сложеније реченице Описује људе, предмете, места, доживљаје...	презентује -усмерава ученика -јодстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко, синтетичко, индуктивно, дедуктивно мишљење -утиче на развој тачности, прецизности, одговорности, уредности код ученика -дискутује -анализира -мојивише	-Раг у јаровима, малим и великим јрујама -Мануелне активности -Вежбе слушања -Ипре јримерене узрасту -Класирање и ујоређивање -Решавање „јроблем-ситуација“ -„Превођење“ исказа у јест и јеста у исказ. -Повезивање звучној материјала са илустрацијом и текстом, -Заједничко јрављење илустрованих и јисаних материјала	Посматрање и јрађење, усмена јровера кроз ијрање улоја у јаровима, симулације у јаровима и јрујама, задаци у радној свесци, тестови вештина, различите технике формативној оцењивања, ученички радови/јројекти.
7. MODULE 5 HEALTH IS WEALTH	- разуме уобичајене изразе у вези са жељама, интересовањима, потребама, осећањима и реагује на њих; - изрази жеље, интересовања, потребе, осете и осећања	Речи и изразе који се односе на теме - спорт и вежбање, здравље и лечење, младе и јроблеми тинејџера, фразалне илације са илационом	Учествује у разговору Слуша Разуме Чита Преводи Репродукује Пише сложеније реченице	презентује -усмерава ученика -јодстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко, синтетичко, индуктивно, дедуктивно мишљење	-Раг у јаровима, малим и великим јрујама -Мануелне активности -Вежбе слушања -Ипре јримерене узрасту -Класирање и	Посматрање и јрађење, усмена јровера кроз ијрање улоја у јаровима, симулације у јаровима и јрујама, задаци у радној свесци, јисетови вештина,

	једноставнијим језичким средствима; - разуме једноставније исказе који се односе на количину, димензије и цене; - размени информације у вези са количином, димензијама и ценама.	put: језичке садржаје Emma could/may/might start yoga this summer. We had to collect all the balls after tennis practice. Modals (present – past modals); It's Wednesday. He must be at football practice. (Modals of deduction); Athletics is my favourite sport. The news was very shocking. (Singular/Plural nouns – Uncountable nouns); Sally hurt herself while playing hockey. (Reflexive pronouns); What qualities do you need to be good at team sports? (Prepositions); helpful – unhelpful (Word Formation: forming negative adjectives (un-, im-, ir-); једноставније текстове и дијалоге који се односе на теме (слушају, читају, говоре и пишу); сличности и разлике у културама.	Описује људе, предмете, места, доживљаје...	-утиче на развој тачности, прецизности, одговорности, уредности код ученика -дискутује -анализира -мојивише	ујоређивање -Решавање „проблем-ситуација“ -„Превозење“ исказа у јест и јеста у исказ. -Повезивање звучној материјала са илустрацијом и текстом, -Заједничко управљење илустрованих и писаних материјала	различите технике формалној оцењивања, ученички радови/пројекти.
8. THE SECOND WRITTEN TEST	- саопшти шта он/она или неко други планира, намерава, предвиђа; - упуту предлоге, савете и позиве на заједничке активности користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе;	Лексику и језичке структуре које се односе на тему и наведене комуникативне функције, а које су се радиле у наставним темама 3, 4 и 5; задатке слушања, читања и вођеној писања.	-Пажљиво чита задата вежбања -Ради самостално вежбања -Самостално процењује свој најредак	-Даје ујутства -Објашњава задата вежбања -Даје повратне информације -Прати ток часа		Посматрање и праћење, усмена и писмена провера кроз задатке.

	ситуацијама из свакодневног живота					
10. FESTIVITIES	- честита, захвали и извини се користећи мање сложена језичка средства; - разуме једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; - опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства.	Речи и изразе који се односе на празнике - Дан сећања, Божић, Дан јалачинки, Ускрс, Дан Светој Ђорђа и Дан Шекспира; језичке садржаје – кратке текстове и дијалоге који се односе на теме (слушају, читају, говоре и пишу); сличности и разлике у културама.			-Раг у јаровима, малим и великим јрујама -Мануелне активности -Вежбе слушања -Игре примерене узрасту -Класирање и ујоређивање -Решавање „проблем-ситуација“ -„Преводјење“ исказа у јест и јеста у исказ. -Повезивање звучној материјала са илустрацијом и текстом, -Заједничко управљење илустрованих и писаних материјала	Посмајрање и праћење, усмена провера кроз праћење улога у јаровима, симулације у јаровима и јрујама, задаци у радној свесци, различите шехнике формалној оцењивања, ученички радови/пројекти.

Назив наставног предмета: ИСТОРИЈА

Разред: Седми

Недељни /Годишњи фонд часова: 2/ 72

Циљ: Циљ учења Историје је да ученик, изучавајући историјске догађаје, појаве, процесе и личности, стекне знања и компетенције неопходне за разумевање савременог света, развије вештине критичког мишљења и одговоран однос према себи, сопственом и националном идентитету, културно-историјском наслеђу, друштву и држави у којој живи.

Корелација са другим предметима: Географија, Српски језик, Веронаука, Ликовна култура, Музичка култура, Грађанско васпитање

Област/Тема	Исходи	Садржај програма	Активности ученика	Активности	Начин и	Евалуација
-------------	--------	------------------	--------------------	------------	---------	------------

	По завршеној теми-облобласти ученик ће бити у стању да:			наставника	поступци остваривања програма	
ОСНОВИ ПРОУЧАВАЊА ПРОШЛОСТИ	Пореди различите историјске изворе и класификује их на основу њихове сазнајне вредности; Анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја Уочава специфичности у тумачењу одређених историјских догађаја и појава на основу поређења извора различитог порекла; – Уочи пристрасност, пропаганду и стереотипе у садржајима историјских извора;	Основне одлике, хронолошки и просторни оквири периода од Индустијске револуције до завршетка Првог светског рата. Историјски извори за изучавање периода од Индустијске револуције до завршетка Првог светског рата и њихова сазнајна вредност (материјални, писани, аудио и визуелни).	-активно слушање - учешће у разговору -одговара на питања - гледање илустрација и графикана - истражује и анализира историјске изворе	- објашњава, усмерава, наводи, дискутује, поставља проблем, мотивише, упучује на изворе знања, сугерише, проверава, поставља питања	Коришћење различитих метода, техника и облика рада; различитих средстава; међупредмет на корелација; хоризонтална и вертикална корелација; развијање позитивног односа ученика према учењу	Иницијално тестирање, тестови, усмено испитивање
ЕВРОПА, СВЕТ,	Анализирајући	Индустијска	-активно слушање	- објашњава,	Коришћење	тестови,

СРПСКА ДРЖАВА И НАРОД НА ПОЧЕТКУ ИНДУСТРИЈСКОГ ДОБА (до средине XIX века)	дате примере, уочава утицај научно-технолошког развоја на промене у друштвеним и привредним односима и природном окружењу; Сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; – Пореди положај и начин живота припадника различитих друштвених слојева и група у индустријско доба; – Приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена у новом веку; Препознаје историјску подлогу савремених институција и друштвених појава (грађанска права, парламентаризам,	револуција (парна машина и њена примена; промене у друштву – јачање грађанске и појава радничке класе). Политичке револуције (узроци, последице и обележја, европске монархије уочи револуција, просветитељске идеје, примери америчке и француске револуције; појмови уставности и поделе власти, Декларација о правима човека и грађанина, укидање феудализма). Наполеоново доба (Наполеонова владавина, ратови, тековине, Бечки конгрес). Свакодневни живот и култура (промене у начину живота). Источно питање и балкански народи	- учешће у разговору -одговара на питања - гледање илустрација и графикона - истражује и анализира историјске изворе	усмерава, наводи, дискутује, поставља проблем, мотивише, упучује на изворе знања, сугерише, проверава, поставља питања	различитих метода, техника и облика рада; различитих средстава; међупредмет на корелација; хоризонтална и вертикална корелација; развијање позитивног односа ученика према учењу	усмено испитивање
---	---	---	---	---	---	--------------------------

	уставност) Уочава историјске промене, поређењем политичке карте савременог света са историјским картама других епоха; Повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни)	(политика великих сила, борба балканских народа за ослобођење) Рађање модерних држава, међународни односи и кризе (револуције 1848/49 – „пролеће народа”, политичке идеје, настанак модерне Италије и Немачке, успон САД и грађански рат, борба за колоније у Африци и Азији, Персија, Индија, Кина, опадање Османског царства) Промене у привреди, друштву и култури (Друга индустријска револуција, људска права и слободе – право гласа, укидање робовласништва, положај деце и жена; култура, наука, образовање, свакодневни живот). Истакнуте личности: Џејмс					
--	--	--	--	--	--	--	--

		Ват, Волтер, Катарина II, Марија Терезија, Робеспјер, Наполеон Бонапарта, Ђузепе Гарибалди, Ото фон Бизмарк, Наполеон III, краљица Викторија, Абрахам Линколн, Карл Маркс, браћа Лимијер, Алфред Нобел				
ЕВРОПА,СВЕТ, СРПСКА ДРЖАВА И НАРОД У ДРУГОЈ ПОЛОВИНИ XIX ВЕКА	Изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском, на основу датих примера; – Уочава везу између развоја српске државности током новог века и савремене српске државе; Препознаје смисао и сврху неговања сећања на важне личности и догађаје из историје државе и друштва; – Идентификује	Живот Срба под османском и хабзбуршком влашћу. Српска револуција 1804–1835 (основна обележја, ток Првог и Другог српског устанка, последице и значај). Развој модерне српске државе (аутономија Кнежевине Србије, успостава државе, оснивање образовних и културних установа). Црна Гора у доба владичанства (основна обележја државног и друштвеног	-активно слушање - учешће у разговору -одговара на питања - гледање илустрација и графикана - истражује и анализира историјске изворе	- објашњава, усмерава, наводи, дискутује, поставља проблем, мотивише, упучује на изворе знања, сугерише, проверава, поставља питања	Коришћење различитих метода, техника и облика рада; различитих средстава; међупредмет на корелација; хоризонтална и вертикална корелација; развијање позитивног односа ученика према учењу	тестови, усмено испитивање

	историјске споменике у локалној средини и учествује у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања Сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историј-ском контексту	уређења). Истакнуте личности: вожд Карађорђе, кнез Милош, кнегиња Љубица, Доситеј Обрадовић, Вук Караџић, прота Матеја Ненадовић, Петар I и Петар II Петровић Његош, Сава Текелија, митрополит Стефан Стратимировић, кнез Александар Карађорђевић, кнез Михаило, краљ Милан, краљица Наталија и краљ Александар Обреновић, књаз Никола Петровић, Илија Гарашанин, Јован Ристић, Никола Пашић, Стојан Новаковић, патријарх Јосиф Рајачић, Катарина Ивановић, Светозар Милетић, Бењамин Калај, Алекса Шантић				
ЕВРОПА,СВЕТ, СРПСКА ДРЖАВА И НАРОД НА ПОЧЕТКУ XX	Доводи у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и	Међународни односи и кризе (формирање савеза, сукоби око колонија, Руско-	-активно слушање - учешће у разговору -одговара на питања - гледање илустрација и графикана	- објашњава, усмерава, наводи, дискутује, поставља проблем,	Коришћење различитих метода, техника и облика рада;	тестови, усмено испитивање

БЕКА	процеса на конкретним примерима; – Изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском, на основу датих примера; – Уочава везу између развоја српске државности током новог века и савремене српске државе; Сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту Повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни); Уочава специфичности у тумачењу одређених	јапански рат, Мароканска криза, Анексиона криза, Либијски рат, балкански ратови). Култура, наука и свакодневни живот (Светска изложба у Паризу, примена научних достигнућа, положај жена). Краљевина Србија и њено окружење (Мајски преврат, политички живот, унутрашња и спољна политика; појава југословенства, наука, култура, свакодневни живот, положај Срба под аустроугарском и османском влашћу, Црна Гора – доношење устава, проглашење краљевине; учешће Србије и Црне Горе у балканским ратовима). Велики рат (узроци и повод, савезништва и фронтови, Србија и Црна Гора у рату; преломнице,	- истражује и анализира историјске изворе	мотивише, упучује на изворе знања, сугерише, проверава, поставља питања	различитих средстава; међупредмет на корелација; хоризонтална и вертикална корелација; развијање позитивног односа ученика према учењу	
--------------------	--	---	--	--	---	--

	историјских догађаја и појава на основу поређења извора различитог порекла Уочи пристрасност, пропаганду и стереотипе у садржајима историјских извора; Презентује, самостално или у групи, резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе, користећи ИКТ	ток и последице рата; аспекти рата – технологија рата, пропаганда, губици и жртве, глад и епидемије; човек у рату – живот у позадини и на фронту; живот под окупацијом и у избеглиштву; Велики рат у сећању). Истакнуте личности: Алберт Ајнштајн, Пјер и Марија Кири, Сигмунд Фројд, Михајло Пупин, Никола Тесла, Хенри Форд, Вилхелм II, Николај II Романов, Вудро Вилсон, краљ Петар и престолонаследник Александар Карађорђевић, Јован Цвијић, Надежда Петровић, Арчибалд Рајс, Милунка Савић, Флора Сендс, Радомир Путник, Степа Степановић, Живојин Мишић, Петар Бојовић, Јанко Вукотић, Драгутин Димитријевић					
--	---	--	--	--	--	--	--

Назив наставног предмета: ГЕОГРАФИЈА

Разред: седми

Недељни /Годишњи фонд часова: 2/ 72

Циљ: : Циљ учења Географије је да ученик појмовно и структурно овлада природно-географским, демографским, насеобинским, политичко-географским, економско-географским, интеграционим и глобалним појмовима и процесима у Србији и свету уз неговање вредности мултикултуралности и патриотизма

Корелација са другим предметима: Историја, Математика, Ликовна култура, Информатика и рачунарство.

Делат/Тема	Исходи	Садржај програма	Активности ученика	Активности наставника	Начин и поступци остваривања програма	Евалуација
РЕГИОНАЛНА ГЕОГРАФИЈА	По завршеној теми-области ученик ће бити у стању да :	Регионална географија, принципи регионализације. Хомогеност и хетерогеност географског простора.				
ГЕОГРАФСКЕ РЕГИЈЕ ЕВРОПЕ	- дефинише границе континента и показује на карти океане и мора којима је проучавани континент окружен и лоцира највећа острва, полуострва, мореузе, земљоузе, пролазе, ртове; - проналази на карти државе проучаване регије и именује их; - приказује на немој карти: континенте, океане, мора, облике ра- зуђености обала, низије, планине, реке, језера, државе, градове; - класификује облике рељефа, водне објекте и живи свет карак- теристичан за наведену територију; - анализира утицај географске ширине, рељефа, односа копна и мора, морских струја, вегетације и човека на климу; - објашњава настанак пустиња на територији проучаваног кон- тинента; - проналази податке о бројном стању становништва по конти- нентима, регијама и одабраним државама и издваја просторне целине са највећом концентрацијом	Јужна Европа – културно-цивилизацијске тековине, етничка хетерогеност, туризам, политичка подела. Државе Јужне Европе: државе бивше СФРЈ, Италија, Шпанија и Грчка – основне географске карактеристике. Средња Европа – културно-цивилизацијске тековине, савремени демографски процеси, природни ресурси и економски развој, урбанизација, политичка подела. Немачка – основне географске карактеристике Западна Европа – културно-цивилизацијске тековине, савремени демографски процеси, природни ресурси и економски развој, ур- банизација, политичка подела. Француска и Уједињено Краљевство – основне географске одлике. Северна Европа – природни ресурси и економски развој, народи, политичка подела. Норвешка – основне географске карактеристике. Источна Европа – културно-цивилизацијске тековине, етничка хетерогеност, природни ресурси и економски развој, политичка подела. Руска Федерација – основне географске карактеристике Европска унија – примеринтеграционихпроцеса.	слушају, пос- матрају, уоча- вају, бележе, читају текст, препоз- нају, анализи- рају, објашња- вају, тумаче, упоређују, за- кључују, одг- оварају, пост- ављају питања, читај- у карту, истра- жују, процењ	објашњава, п- резентује, да- је додатна објашњења, наводи на повезивање и примену знања, упућу- је на изворе стицања зна- ња, води дис- кусију, прати активности ученика, пос- тавља пита- ња, даје зада	монолошко - дијалошка, илустратив- но- демонстрат- ивна, рад у групама	усмена провера, активност на часу, допринос групном раду, израда

	становништва у свету; - укаже на узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција и специфичних структура становништва по континентима, регијама и у одабраним државама; - тумачи и израђује тематске карте становништва по континентима, регијама и одабраним државама; - описује узроке и последице урбанизације на различитим континентима, регијама и у одабраним државама; - доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развојености појединих регија и одабраних држава; - уз помоћ географске карте објашњава специфичности појединих просторних целина и описује различите начине издвајања регија; - објасни формирање политичке карте света; - објашњава узроке и последице глобалних феномена као што су сиромаштво, унутрашње и спољашње миграције, демографска експлозија и пренасељеност, болести и епидемије, политичка		ују		тке,развија кооперативност,координира,подстиче ученике на самостално закључивање,прилагођава рад, проверава, прати, вреднује		домаћих задатака, кратки тестови, контролне вежбе, познавање географске карте, радови ученика
--	--	--	-----	--	---	--	--

АЗИЈА		Географски положај, границе и величина Азије Природне одлике Азије. Становништво Азије. Насеља Азије. Привреда Азије. Политичка и регионална подела. Југозападна Азија – природни ресурси и економски развој, културно-цивилизацијске тековине, савремени демографски процеси урбанизација, политичка подела. Јужна Азија – културно-цивилизацијске тековине, савремени демографски процеси, етничка хетерогеност, урбанизација, политичка подела. Југоисточна Азија – природни ресурси и економски развој, политичка подела. Источна Азија – културно-цивилизацијске тековине, савремени демографски процеси, етничка хетерогеност, природни ресурси и економски развој, урбанизација, политичка подела. Централна Азија – природни ресурси, политичка подела, насеља и становништво.	слушају, посматрају, уочавају, бележе, читају текст, препознају, анализирају, објашњавају, тумаче, упућују, закључују, одговарају, постављају питања, читају карту, истражују, процењују	објашњава, презентује, даје додатна објашњења, наводи на повезивање и примену знања, упућује на изворе стицања знања, води дискусију, прати активности ученика, поставља питања, даје задатке, развија кооперативност, координира подстиче ученике на самостално закључивање, прилагођава рад, проверава, прати, вреднује	монолошко - дијалошка, илустративна, рад у групама	усмена провера, активност на часу, допринос групном раду, израда домаћих задатака, кратки тестови, контролне вежбе, познавање географске карте, радови ученика
АФРИКА		Географски положај, границе и величина Африке. Природне одлике Африке. Становништво Африке. Насеља Африке. Привреда Африке. Политичка и регионална подела. Медитеран и Сахарска Африка. Подсахарска Африка Афрички	слушају, посматрају, уочавају, бележе, читају текст, препознају	објашњава, презентује, даје додатна објашњења, наводи на повезивање	монолошко - дијалошка, илустративна, демонстративна	усмена провера, активност на часу, допринос групном раду

			ају, анализирају, објашњавају, тумаче, упоређују, закључују, одговарају, постављају питања, читају карту, истражују, процењују	и примену знања, упућује на изворе стицања знања, води дискусију, прати активности ученика, поставља питања, даје задатке, развија кооперативност, координира подстиче ученике на самостално закључивање, прилагођава рад, проверава, прати, вреднује	ивна, рад у групама	раду, израда домаћих задатака, кратки тестови, контролне вежбе, познавање географске карте, радови ученика
СЕВЕРНА АМЕРИКА		Географски положај, границе, величина и регионална подела Северне Америке. Природне одлике Северне Америке. Становништво Северне Америке. Насеља Северне Америке. Привреда Северне Америке. Политичка подела.	слушају, посматрају, уочавају, бележе, читају текст, препознају, анализирају, објашњавају, тумаче, упоређују, закључују, одговарају, постављају	објашњава, презентује, даје додатна објашњења, наводи на повезивање и примену знања, упућује на изворе стицања знања,	монологско - дијалогско, илустративно-демонстративно, рад у групама	усмена провера, активност на часу, допринос групном раду, израда домаћих задатака, кратки тестови,

			питања,читај укарту,истра жују,процењу ју	води дискусију, прати активности ученика, поставља питања, даје задатке, развија кооперативн ост, координира подстиче ученике на самостално закључивањ е, прилагођава рад, проверава, прати, вреднује		контролне вежбе, познавање географске карте, радови ученика
ЖНА ЕРИКА		Географски положај, границе и величина Јужне Америке. Природне одлике Јужне Америке. Становништво Јужне Америке. Насеља Јужне Америке. Привреда Јужне Америке. Политичка подела.	слушају,посм атрају,уочава ју,бележе,чит ају текст,препозн ају,анализира ју,објашњавај у,тумаче,упо ређују,закљу чују,одговара ју,постављају питања,читај укарту,истра жују,процењу ју	објашњава,п резентује, даје додатна објашњења, наводи на повезивање и примену знања, упућује на изворе стицања знања, води дискусију, прати активности ученика, поставља	монолошко - дијалошка, илустратив но- демонстрат ивна, рад у групама	усмена провера, активност на часу, допринос групном раду, израда домаћих задатака, кратки тестови, контролне вежбе, познавање географске карте, радови

				питања, даје задатке, развија кооперативн ост, координира подстиче ученике на самостално закључивањ е, прилагођава рад, проверава, прати, вреднује		ученика	
АУСТРАЛИЈА ОКЕАНИЈА		Географски положај, границе и величина Аустралије и Океаније. Природне одлике Аустралије. Колонијални период и становништво Аустралије. Насеља Аустралије. Привреда Аустралије. - основна географска обележја. регионална подела.	Океанија Политичка и	слушају, посматрају, уочавају, бележе, читају текст, препознају, анализирају, објашњавају, тумаче, упоређују, закључују, одговарају, постављају питања, читају укарту, истражују, процењују	објашњава, презентује, даје додатна објашњења, наводи на повезивање и примену знања, упућује на изворе стицања знања, води дискусију, прати активности ученика, поставља питања, даје задатке, развија кооперативност, координира	монолошко - дијалогска, илустративно-демонстративна, рад у групама	усмена провера, активност на часу, допринос групном раду, израда домаћих задатака, кратки тестови, контролне вежбе, познавање географске карте, радови ученика

				подстиче ученике на самостално закључивање, прилагођава рад, проверава, прати, вреднује		
УЧЕНИЧКЕ ПАРНЕ ПАРТИЦИПАЦИЈЕ		Основне географске одлике Антарктика – откриће, назив, географски положај, природне одлике, природни ресурси и научна истраживања. Основне географске одлике Арктика – откриће, назив, географски положај, природне одлике, природни ресурси и савремена научна истраживања	слушају, посматрају, уочавају, бележе, читају текст, препознају, анализирају, објашњавају, тумаче, упоређују, закључују, одговарају, постављају питања, читају карту, истражују, процењују	објашњава, презентује, даје додатна објашњења, наводи на повезивање и примену знања, упућује на изворе стицања знања, води дискусију, прати активности ученика, поставља питања, даје задатке, развија кооперативност, координира подстиче ученике на самостално закључивање, прилагођава	монолошко – дијалошка, илустративна, демонстративна, рад у групама	усмена провера, активност на часу, допринос групном раду, израда домаћих задатака, кратки тестови, контролне вежбе, познавање географске карте, радови ученика

				рад, проверава, прати, вреднује		
--	--	--	--	--	--	--

Назив наставног предмета: ФИЗИКА

Разред: VII

Недељни /Годишњи фонд часова: 2 / 72

➤ **Циљ: Циљ учења предмета Физике** јесте да сви ученици:

- Стекну базичну језичку и научну писменост;
- Оспособе се да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама;
- Образложе своје мишљење у оквиру дискусије;
- Упознају природне појаве и основне природне законе и њихову примену у свакодневном животу;
- Развију мотивисаност за учење и напредују ка достизању одговарајућих стандарда.

Област/Тема	Исходи По завршеној теми- области ученик ће бити у стању да :	Садржај програма	Активности ученика	Активности наставника	Начин и поступци остваривања програма	Евалуација
1.Сила и кретање	Разликује скаларне и векторске физичке величине; Користи и анализира резултате мерења различитих физичких величина	Сила као узрок промене брзине тела. Појам убрзања. Успостављање везе између силе, масе тела и убрзања. Други Њутнов закон. Међусобно деловање два	Посматрају кретање разних тела,самостално закључују и наводе примере, учествују у анализи	Излаже нови садржај. Подстиче и усмерава ученике на размишљање.	фронтални -рад у паровима -групни -дијалогска	Посматрање, усмено испитивање, контролне вежбе, вршњачко оцењивање

	и приказује их табеларно и графички; Анализира зависност брзине и пређеног пута од времена код праволинијских кретања са сталним убрзањем; Примењује Њутнове законе динамике на кретања тела из окружења; Демонстрира појаве: инерција тела, убрзаног кретања, кретања тела под дејством сталне силе, силе трења и силе акције и реакције на примерима из живота; Самостално изводи експеримент оз области кинематике и динамике (Атвудова машина, колица са теговима...), прикупи податке мерењем, одреди тражену физичку величину и објасни резултате експеримента.	тела – силе акције и реакције. Трећи Њутнов закон. Примери Равномерно променљиво праволинијско кретање. Интензитет, правац и смер брзине и убрзања. Тренутна и средња брзина тела. Зависност брзине и пута од времена при равномерно променљивом праволинијском кретању. Графичко представљање зависности брзине тела од времена код равномерно променљивог праволинијског кретања. Динамичко мерење силе.	рачунских задатака и дискутују решење задатака Пажљиво посматрају различита деловања које наставник показује отворено и радознало постављају питања, схватају повезаност физичких појава и истражује сам још нека деловања у природи	Поставља питања, сугерише, упућује ученике да повезују са стеченим знањима.	метода -текстуална метода	
--	---	---	--	--	---	--

	Решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке (кинематика и динамика кретања тела, трење, равнотежа полуге, сила потиска, закони одржања...).					
2. Кретање тела под дејством силе теже. Силе трења	Самостално изведе експеримент из области кинематике и динамике (Атвудова машина, колица са теговима...), прикупи податке мерењем, одреди тражену физичку величину и објасни резултате експеримента; Демонстрира појаве: инерције тела, убрзаног кретања, кретање тела под дејством сталне силе, силе трења и сила акције и реакције на примерима из окружења Покаже од чега зависи сила трења и на основу тога	Убрзање при кретању тела под дејством силе теже. Галилејев оглед. Слободно падање тела, бестежинско стање. Хитац навише и хитац наниже. Силе трења и силе отпора средине (трење мировања, клизања и котрљања). Утицај ових сила на кретање тела.	Пажљиво посматрају различита деловања које наставник показује отворено и радознано постављају питања, схвата повезаност физичких појава и истражује сам још нека деловања у природи	Подстиче ученике у коришћењу додатне литературе. Изводи и демонстрира огледе. Врши додатна објашњења, сугерише у повезивању теоретских и практичних знања.	фронтални -рад у пару - индивидуални -дијалогска метода -текстуална метода -практични рад - демонстративна метода	Посматрање, усмено испитивање, контролне вежбе, вршњачко оцењивање

	процени како може променити њено деловање Примени Њутнове законе динамике на кретање тела из окружења Анализира зависност брзине и пређеног пута од времена код праволинијских кретања са сталним убрзањем. Користи и анализира резултате мерења различитих физичких величина и приказује их табеларно и графички. Разликује скаларне и векторске физичке ве Решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке (кинематика и динамика кретања тела, трење, равнотежа полуге, сила потиска, закони одржања...)..личине.					
--	--	--	--	--	--	--

3. Равнотежа тела	Разликује скаларне и векторске физичке величине. Користи и анализира резултате мерења различитих физичких величина и приказује их табеларно и графички. Примени Њутнове законе динамике на кретање тела из окружења. Покаже врсте и услове равнотеже чврстих тела. Наводи примере простих машина које се користе у свакодневном животу. Прикаже како сила потиска утиче на понашање тела потопљених у течност и наведе услове пливања тела на води. Решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке (кинематика и динамика кретања	Деловање две силе на тело, појам резултујуће силе кроз различите примере слагања сила. Разлагање сила. Појам и врсте равнотеже тела. Полуга, момент силе. Равнотежа полуге и њена примена. Сила потиска у течности и гасу. Архимедов закон и његова примена. Пливање и тоњење тела.	Посматра, уочава, врши мерења, записује, закључује врши анализу задатака и математички израчунава непознату величину	Излаже нов садржај и буди радозналост код ученика. Подстиче ученике на истраживачки рад и самостално закључивање. наводи примену у техници, упућује ученика да стечена знања из других предмета као и из физике искористи при усвајању нових.	фронтални -рад у пару -рад у групи -дијалогска метода - илустративна метода -практични рад -решавање рачунских задатака	Посматрање, усмено испитивање, контролне вежбе, вршњачко оцењивање

	тела, трење, равнотежа полуге, сила потиска, закони одржања...).					
4. Механички рад и енергија. Снага	Разликује скаларне и векторске физичке величине. Користи и анализира резултате мерења различитих физичких величина и приказује их табеларно и графички. Примени Њутнове законе динамике на кретање тела из окружења Покаже од чега зависи сила трења и на основу тога процени како може променити њено деловање. Повеже појмове механички рад, енергија и снага и израчуна рад силе теже и рад силе трења. Разликује кинетичку и потенцијалну енергију тела и	Механички рад. Рад силе. Рад силе теже и силе трења. Квалитативно увођење појма механичке енергије тела. Кинетичка енергија тела. Потенцијална енергија. Гравитациона потенцијална енергија тела. Веза између промене механичке енергије тела и извршеног рада. Закон о одржању механичке енергије. Снага. Коефицијент корисног дејства.	Посматра, уочава, врши мерења, записује, закључује врши анализу задатака и математички израчунава непознату величину	Излаже нов садржај и буди радозналост код ученика. Подстиче ученике на истраживачки рад и самостално закључивање. наводи примену у техници, упућује ученика да стечена знања из других предмета као и из физике искористи при усвајању нових	фронтални -рад у пару -рад у групи -дијалошка метода - илустративна о-демонстративна метода -практични рад -решавање рачунских задатака	Посматрање, усмено испитивање, контролне вежбе, вршњачко оцењивање

	повеже њихове промене са извршеним радом. Демонстрира важење закона одржања енергије на примерима из окружења. Решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке (кинематика и динамика кретања тела, трење, равнотежа полуге, сила потиска, закони одржања...).					
5. Топлотне појаве	Разликује скаларне и векторске физичке величине. Користи и анализира резултате мерења различитих физичких величина и приказује их табеларно и графички. Решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке (кинематика и динамика кретања тела, трење, равнотежа полуге,	Честични састав супстанције: молекули и њихово хаотично кретање. Топлотно ширење тела. Појам и мерење температуре. Унутрашња енергија и температура. Количина топлоте. Специфични топлотни капацитет. Топлотна равнотежа. Агрегатна стања супстанције.	Посматра, пита, записује, наводи примере за топлотне појаве, решава просте задатке и примењује стечење знање за решавање проблема	Наводи примере и демонстрира огледе. Наводи примену и значај физике у свакодневном животу и техници, кординира, усмерава, објашњава.	-рад у групи -рад у пару -индивидуални -фронтални -дијалошка метода -илустративна -демонстративна метода -решавање	Посматрање, усмено испитивање, контролне вежбе, вршњачко оцењивање

	сила потиска, закони одржања...). Разликује појмове температуре и количине топлоте и прикаже различите механизме преноса топлоте са једног тела на друго. Анализира промене стања тела (димензија, запремине и агрегатног стања) приликом грејања или хлађења. Наведе методе добијања топлотне енергије и укаже на примере њеног рационалног коришћења.				рачунских задатака	
--	---	--	--	--	--------------------	--

Назив наставног предмета: МАТЕМАТИКА

Разред: Седми

Недељни /Годишњи фонд часова: 4/144

Циљ: учења Математике је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.

Корелација са другим предметима: Информатика и рачунарство, Техника и технологија, Српски језик и књижевност, Географија, Физика, Хемија.

Област/Тема	Исходи По завршеној теми-области ученик ће бити у стању да :	Садржај програма	Активности ученика	Активности наставника	Начин и поступци остваривања програма	Евалуација
1. Реални бројеви	- израчуна степен реалног броја и квадратни корен потпуног квадрата и примени одговарајућа својства операција; - одреди бројевну вредност једноставнијег израза са реалним бројевима; - на основу реалног проблема састави и израчуна вредност јед - ноставнијег бројевог израза са реалним бројевима; - одреди приближну вредност реалног броја и процени апсолут - ну грешку; - нацрта график функције $y = kx$, $k \in \mathbb{R} \setminus \{0\}$; - примени продужену пропорцију у реалним ситуацијама;	Квадрат рационалног броја. Решавање једначине $x^2 = a$, $a \geq 0$; постојање ирационалних бројева (на пример решења једна - чине $x^2 = 2$). Реални бројеви и бројевна права. Квадратни корен, једнакост . Децимални запис реалног броја; приближна вредност реалног броја; апсолутна грешка. Основна својства операција с реалним бројевима. Функција директне пропорционалности $y = kx$, $k \in \mathbb{R} \setminus \{0\}$. Продужена пропорција.	- уочава; - именује; - повезује; - уређује;	- презентује; - усмерава ученике; - подстиче на размишљање; - развија код ученика аналитичко, синтетичко, индуктивно, дедуктивно мишљење;	- фронтални; - индивидуални; - групни; - рад у пару;	-активност на часу; - самостални рад; - рад у групи; - рад у пару; - учествовање у дискусији; - контролни задатак; - писмени задатак;
2. Питагорина теорема	- примени Питагорину теорему у рачунским и конструктивним задацимаа.	Питагорина теорема (директна и обратна). Важније примене Пи - тагорине теореме. Конструкције тачака на бројевној правој које одговарају бројеви - ма , итд. Растојање између две тачке у координатном систему	- уочава; - именује; - открива релације; - упоређује; - закључује;	- презентује; - подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање; - утиче на развој тачности, прецизности, одговорности, уредности код ученика;	- фронтални; - индивидуални; - групни; - рад у пару;	-активност на часу; - самостални рад; - рад у групи; - рад у пару; - учествовање у дискусији; - контролни задатак; - писмени задатак;
3. Цели алгебарски	- трансформише збир, разлику и производ полинома;	Први део Степен чији је изложилац природан број; степен декадне	- уочава; - именује;	- презентује;	- фронтални; - индивидуални;	-активност на часу;

изрази	- примени формуле за разлику квадрата и квадрат бинома; - растави полином на чиниоце (користећи дистрибутивни закон и формуле за квадрат бинома и разлику квадрата); - примени трансформације полинома на решавање једначина;	једини - це чији је изложилац цео број; операције са степенима; степен производа, количника и степена. Други део Алгебарски изрази. Полиноми и операције (мономи, сређени облик, трансформације збира, разлике и производа полинома у сређени облик полинома). Квадрат бинома и разлика квадрата. Растављање полинома на чиниоце коришћењем дистрибутивног закона, формуле за квадрат бинома и разлику квадрата. Примене	- повезује; - уређује;	- усмерава ученике; - подстиче на размишљање; - развија код ученика аналитичко, синтетичко, индуктивно, дедуктивно мишљење;	- групни; - рад у пару;	- самостални рад; - рад у групи; - рад у пару; - учествовање у дискусији; - контролни задатак; - писмени задатак;
4. Многоугао	- примени својства страница, углова и дијагонала многоугла; - израчуна површину многоугла користећи обрасце или разло - живу једнакост;	Појам многоугла. Врсте многоуглова. Збир углова многоугла. Број дијагонала многоугла. Правилни многоуглови (појам, својства, конструкције). Обим и површина многоугла. Тежишна дуж троугла. Ортоцентар и тежиште троугла. Сложеније примене ставова подударности.	- уочава; - именује; - открива релације; - упоређује; - закључује;	- презентује; - подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање; - утиче на развој тачности, прецизности, одговорности, уредности код ученика;	- фронтални; - индивидуални; - групни; - рад у пару;	-активност на часу; - самостални рад; - рад у групи; - рад у пару; - учествовање у дискусији; - контролни задатак; - писмени задатак;
5. Круг	- примени својства централног и периферијског угла у кругу; - израчуна обим и површину круга и његових делова; - преслика дати геометријски објекат ротацијом;	Централни и периферијски угао у кругу. Обим круга, број п. Дужина кружног лука. Површина круга, кружног исечка и кружног прстена. Ротација.	- уочава; - именује; - открива релације; - упоређује; - закључује;	- презентује; - подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање; - утиче на развој тачности, прецизности, одговорности, уредности код ученика;	- фронтални; - индивидуални; - групни; - рад у пару;	-активност на часу; - самостални рад; - рад у групи; - рад у пару; - учествовање у дискусији; - контролни задатак; - писмени задатак;
6. Обрада података	- одређује средњу вредност, медијану и мод.	Средња вредност, медијана и мод.	- уочава; - именује; - повезује; - уређује;	- презентује; - подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање; - утиче на развој тачности, прецизности, одговорности, уредности код ученика;	- фронтални; - индивидуални; - групни; - рад у пару;	-активност на часу; - самостални рад; - рад у групи; - рад у пару; - учествовање у дискусији; - контролни

						задатак; - писмени задатак;
7. Писмени задачи са исправкама	- самостално примењују стечено знање у решавању задатака; - уочавају грешке, анализирају и појашњавају уз помоћ резултата;	- Писмени задатак; - Анализа писменог задатка;	- уочава; - закључује; - проверава;	- усмерава ученика; - утиче на развој тачности, прецизности, одговорности, уредности код ученика;	-индивидуални;	-писмени задатак;

Назив наставног предмета: БИОЛОГИЈА

Разред: СЕДМИ

Недељни /Годишњи фонд часова: 2 нед./ 72 годишње

Циљ:

Циљ учења биологије је да ученик, изучавањем биолошких процеса и живих бића у интеракцији са животном средином, развије одговоран однос према себи и природи и разумевање значаја биолошке разноврсности и потребе за одрживим развојем.

Област/Тема	Исходи	Садржај програма	Активности ученика	Активности наставника	Начин и поступци остваривања програма	Евалуација
-------------	--------	------------------	--------------------	-----------------------	---------------------------------------	------------

1. НАСЛЕЂИ ВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА

– прикупи и анализира податке о животним циклусима почевши од оплођења;
– упореди бесплодно и полно размножавање;
– идентификује разлике између митозе и мејозе на основну промену броја хромозома и њихове улоге у развоју и репродукцији;
– одреди однос између гена и хромозома и основну улогу генетичког материјала у ћелији;
– шематски прикаже наслеђивање пола и других особина према првом Менделовом правилу;

Улога и значај једра у метаболизму у ћелије. Деоба ћелије (хромозом и, настајање телесних и полних ћелија). ДНК и појам гена (алел, генотип, фенотип). Прво Менделово правило, крвне групе, трансфузија и трансплантација.

Наслеђивање пола.

Наследне болести.

Животни циклуси биљака и животиња.

Смена генерација.

Једнополни и двопolni организми.

Значај и улога полног размножавања.

▪ посматра – уочава видне карактеристике света у окружењу
▪ описује
▪ процењује
▪ групише – уочава сличности и различитости ради класификовања
▪ прати
▪ бележи
▪ практикује – у настави, свакодневном животу, игри и раду
▪ експериментише
▪ истражује
▪ сакупља – прави колекције, збирке, албуме...
▪ ствара – креативна продукција
▪ учествује у активностима у оквиру мини пројекта – осмишљава, реализује и презентује...

организује наставни процес (усклађује циљеве и задатке, планира садржаје, средства, методе рада)
▪ реализује наставни процес у свим његовим сегментима (ствара прилике за учење, презентује садржаје, води циљани разговор, омогућује примену стечених вештина, даје повратне информације...)
▪ партнер у педагошкој комуникацији (одговара на питања ученика, поставља питања, помаже ученику да организује своја размишљања и да прецизира своје исказе...)
▪ партнер у афективној комуникацији са децом
▪ мотивише ученике и подржава и развија њихова интересовања
▪ прати напредовање сваког ученика и оцењује њихово постигнуће
▪ учествује у регулисању социјалних односа у разреду
▪ прати ефекте сопственог рада, истражује нове могућности унапређивања сопственог рада

Коришћење различитих метода, техника и облика рада; различитих наставних средстава; међуђредметна корелација, хоризонталанна и вертикална корелација; развијање позитивног односа ученика према учењу

Тестови, писмене вежбе, извештаји, усмено испитивање, есеји. посматрање, контролне вежбе, вршњачко оцењивање, контролне вежбе

2. ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА

– одреди положај организма на дрвету живота на основу прикупљених и анализираних информација о његовој грађи;
– упореди организме на различитим позицијама на „дрвету живота” према начину на који обављају животне процесе;
– користи микроскоп за посматрање грађе гљива, биљних и животињских ткива;
– разврста организме према задатим критеријумима применом дихотомичких лучева;
– повеже принципе систематике са филогенијом и еволуцијом на основу данашњих и изумрлих врста – фосила;

Основни принципи организације живих бића.

Појам симетрије – типични примери код једноћелијских и вишећелијских организама; биолошки значај.

Симетрија, цефализација и сегментација код животиња.

Присуство/одсуство биљних органа, (симетрија и сегментација код биљака).

Ћелије са специфичном функцијом: мишићне, крвне, нервне, ћелије затварачице...

Грађа и улога ткива, органа, органских система и значај за функционисање организма.

Компаративни преглед грађе главних група биљака, гљива и животиња – сличности и разлике у обављању основних животних процеса на методски одабраним представницима.

- посматра – уочава видне карактеристике света у окружењу
- описује
- процењује
- групише – уочава сличности и различитости ради класификовања
- прати
- бележи
- практикује – у настави, свакодневном животу, игри и раду
- експериментира
- истражује
- сакупља – прави колекције, збирке, албуме...
- ствара – креативна продукција
- учествује у активностима у оквиру мини пројекта – осмишљава, реализује и презентује...

организује наставни процес (усклађује циљеве и задатке, планира садржаје, средства, методе рада)
▪ реализује наставни процес у свим његовим сегментима (ствара прилике за учење, презентује садржаје, води циљани разговор, омогућује примену стечених вештина, даје повратне информације...)
▪ партнер у педагошкој комуникацији (одговара на питања ученика, поставља питања, помаже ученику да организује своја размишљања и да прецизира своје исказе...)
▪ партнер у афективној комуникацији са децом
▪ мотивише ученике и подржава и развија њихова интересовања
▪ прати напредовање сваког ученика и оцењује њихово постигнуће
▪ учествује у регулисању социјалних односа у разреду
▪ прати ефекте сопственог рада, истражује нове могућности унапређивања сопственог рада

Коришћење различитих метода, техника и облика рада; различитих наставних средстава; међуђредметна корелација, хоризонтална и вертикална корелација; развијање позитивног односа ученика према учењу

Тестови, писмене вежбе, извештаји, усмено испитивање, есеји, посматрање, контролне вежбе, вршњачко оцењивање, контролне вежбе

3. ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНО СТ ЖИВОТА

– идентификује основне односе у биоценози на задатим примерима;
– илуструје примере односа и змеђу еколошких фактора и ефеката природне селекције;
– упореди прикупљене податке о изабраној врсти и њеној бројности на различитим стаништима;
– повеже утицај абиотичких чинилаца у одређеној животној области – биому са животним формама које га насељавају;
– анализира разлику између сличности и сродности организма на примерима конвергенције и дивергенције;

Основни принципи систематике (Карл Лине, биномна номенклатура).

Приказ разноврсности живота кроз основне систематске категорије до нивоа кола и класе.

Докази еволуције, фосили и тумачење филогенетских низова (предачке и потомачке форме, прелазни и фосили).

- посматра – уочава видне карактеристике света у окружењу
- описује
- процењује
- групише – уочава сличности и различитости ради класификовања
- прати
- бележи
- практикује – у настави, свакодневном животу, игри и раду
- експериментише
- истражује
- сакупља – прави колекције, збирке, албуме...
- ствара – креативна продукција
- учествује у активностима у оквиру мини пројекта – осмишљава, реализује и презентује...

организује наставни процес (усклађује циљеве и задатке, планира садржаје, средства, методе рада)
• реализује наставни процес у свим његовим сегментима (ствара прилике за учење, презентује садржаје, води циљани разговор, омогућује примену стечених вештина, даје повратне информације...)
• партнер у педагошкој комуникацији (одговара на питања ученика, поставља питања, помаже ученику да организује своја размишљања и да прецизира своје исказе...)
• партнер у афективној комуникацији са децом
• мотивише ученике и подржава и развија њихова интересовања
• прати напредовање сваког ученика и оцењује њихово постигнуће
• учествује у регулисању социјалних односа у разреду
• прати ефекте сопственог рада, истражује нове могућности унапређивања сопственог рада

Коришћење различитих метода, техника и облика рада; различитих наставних средстава; међуђредметна корелација, хоризонтална и вертикална корелација; развијање позитивног односа ученика према учењу

Тестови, писмене вежбе, извештаји, усмено испитивање, есеји, посматрање, контролне вежбе, вршњачко оцењивање, контролне вежбе

4. ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМ У

– идентификује трофички ниво организма у мрежи исхране;
– предложи акције заштите биодиверзитета и учествује у њима;
– анализира задати јеловник са аспекта уравно тежене и разноврсне исхране;
– идентификује поремећаје исхране на основу типичних симптома (гојазност, анорексија, булимија);
планира време за рад, одмор и рекреацију;

Састав и структура популација. Популациона динамика (природни прираштај и миграције).

Абиотички фактори и биотички односи као чиниоци природне селекције (адаптације).

Мреже исхране.

Животне области.

Конвергенција и дивергенција животних форми.

Заштита природе.

Заштита биодиверзитета.

■ посматра – уочава видне карактеристике света у окружењу
■ описује
■ процењује
■ групише – уочава сличности и различитости ради класификовања
■ прати
■ бележи
■ практикује – у настави, свакодневном животу, игри и раду
■ експериментише
■ истражује
■ сакупља – прави колекције, збирке, албуме...
■ ствара – креативна продукција
■ учествује у активностима у оквиру мини пројекта – осмишљава, реализује и презентује...

организује наставни процес (усклађује циљеве и задатке, планира садржаје, средства, методе рада)
■ реализује наставни процес у свим његовим сегментима (ствара прилике за учење, презентује садржаје, води циљани разговор, омогућује примену стечених вештина, даје повратне информације...)
■ партнер у педагошкој комуникацији (одговара на питања ученика, поставља питања, помаже ученику да организује своја размишљања и да прецизира своје исказе...)
■ партнер у афективној комуникацији са децом
■ мотивише ученике и подржава и развија њихова интересовања
■ прати напредовање сваког ученика и оцењује њихово постигнуће
■ учествује у регулисању социјалних односа у разреду
■ прати ефекте сопственог рада, истражује нове могућности унапређивања сопственог рада

Коришћење различитих метода, техника и облика рада; различитих наставних средстава; међуђредметна корелација, хоризонтална и вертикална корелација; развијање позитивног односа ученика према учењу

Тестови, писмене вежбе, извештаји, усмено испитивање, есеји, посматрање, контролне вежбе, вршњачко оцењивање, контролне вежбе

5. ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ

– доведе у везу измењено понашање људи са коришћењем психоактивних супстанци;
– аргументује предности вакцинације;
– примени поступке збрињавања лакших облика крварења;
– расправља о различитости међу људима са аспекта генетичке варијабилности, толеранције и прихватања различитости

Примери наследних болести.

Особине и грађа вируса.

Болести изазване вирусима.

Имунитет, вакцине.

Пулс и крвни притисак.

Прва помоћ: повреде крвних судова (практичан рад).

Принципи уравнотежене исхране и поремећаји у исхрани.

Значај правилног чувања, припреме и хигијене намирница; тровање храном.

Промене у адолесценцији.

Здрави стилови живота (сан, кондиција, итд).

Последице болести зависности – наркоманија

▪ посматра – уочава видне карактеристике света у окружењу
▪ описује
▪ процењује
▪ групише – уочава сличности и различитости ради класификовања
▪ прати
▪ бележи
▪ практикује – у настави, свакодневном животу, игри и раду
▪ експериментише
▪ истражује
▪ сакупља – прави колекције, збирке, албуме...
▪ ствара – креативна продукција
▪ учествује у активностима у оквиру мини пројекта – осмишљава, реализује и презентује...

организује наставни процес (усклађује циљеве и задатке, планира садржаје, средства, методе рада)
▪ реализује наставни процес у свим његовим сегментима (ствара прилике за учење, презентује садржаје, води циљани разговор, омогућује примену стечених вештина, даје повратне информације...)
▪ партнер у педагошкој комуникацији (одговара на питања ученика, поставља питања, помаже ученику да организује своја размишљања и да прецизира своје исказе...)
▪ партнер у афективној комуникацији са децом
▪ мотивише ученике и подржава и развија њихова интересовања
▪ прати напредовање сваког ученика и оцењује њихово постигнуће
▪ учествује у регулисању социјалних односа у разреду
▪ прати ефекте сопственог рада, истражује нове могућности унапређивања сопственог рада

Коришћење различитих метода, техника и облика рада; различитих наставних средстава; међуђредметна корелација, хоризонтална и вертикална корелација; развијање позитивног односа ученика према учењу

Тестови, писмене вежбе, извештаји, усмено испитивање, есеји. посматрање, контролне вежбе, вршњачко оцењивање, контролне вежбе

Назив наставног предмета: ХЕМИЈА

Разред: СЕДМИ

Недељни /Годишњи фонд часова: 2 нед./ 72 годишње

Циљ: Циљ учења Хемије је да ученик развије систем основних хемијских појмова и вештине за правилно руковање лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама, да се оспособи за примену стеченог знања и вештина за решавање проблема у свакодневном животу и наставку образовања, да развије способности апстрактног и критичког мишљења, способности за сарадњу и тимски рад, и одговоран однос према себи, другима и животној средини.

Кључни појмови садржаја: хемија, супстанца, елемент, једињење, смеша, хемијска лабораторија, оглед, хемијско својство, хемијска промена/хемијска реакција, атом, молекул, јон, ковалентна веза, јонска веза, хемијски симбол, хемијска формула, хемијска једначина,

Периодни систем елемената, масени процентни састав, количина супстанце, оксид, киселина, хидроксид, со, рН вредност.

Област/Тема	Исходи По завршеној теми- области ученик ће бити у стању да :	Садржај програма	Активности ученика	Активности наставника	Начин и поступци остваривања програма	Евалуација
Хемија као експеримент ална наука и хемија у свету око нас	- На конкретним примерима из свакодневног живота наводи примену хемије; - Идентификује и објашњава појмове који повезују хемију с другим наукама,	Предмет изучавања хемије. Везе између хемије и других наука. Примена хемије у различитим делатностима и свакодневном животу. Супстанца. Врсте супстанци: хемијски елементи, хемијска једињења и смеше.	Решава проблеме и задатке, примењује знање на текстуалним задацима, посматра, уочава везу са претходо усвојеним градивом, анализира комбинује, упоређује, процењује, мери.	Наставник се припрема за час, организује и реализује наставни процес. Мотивише, подржава и развија интересовање ученика тако што	Наставне методе Метода усменог излагања – монолошка Метода разговора – дијалогска метода	бележење присуства ученика на часовима, домаћи задаци, усмено испитивање, тестирање (писмено испитивање) контролни

	различитим професијама и принципима одрживог развоја; ▪ Објашњава основну разлику између хемијских елемената и хемијских једињења; ▪ Класификује и разликује врсте супстанци на основу степена сложености;	Демонстрациони огледи: демонстрирање узорака елемената, једињења и смеша.	Ученик се припрема за час и учи пређено градиво. Повезује градиво и уочава разлике и сличности. Усмено одговара и ради задатке уз консултацију са наставником. Разговара са наставником о свим потешкоћама	даје препоруке шта да се чита, охрабрује ученике који желе да се баве истраживачким радом. Разговара са ученицима, упућује их и усмерава, објашњава. Извештава их о раду и постигнућима. Прати напредак ученика.	Метода писмених и графичких радова Метода рада са текстом Метода демонстрације Метода практичних и лабораторијских радова Наставни облици рада Фронтални Групни У пару Индивидуални Комбиновани Динамометар, тегови, Галилејев жлеб, лењир, дрвене коцке, различите подлоге Лаптоп и пројектор	задачи, ученички радови и продукти ученичких активности, разговор са ученицима посматрање и стално праћење активности ученика
Хемијска лабораторија		Хемијска лабораторија и експеримент. Лабораторијско посуђе и прибор. Физичка и хемијска својства супстанци. Физичке и хемијске промене супстанци. Демонстрациони огледи:	Решава проблеме и задатке, примењује знање на текстуалним задацима, посматра, уочава везу са претходо усвојеним градивом, анализира комбинује, упоређује, процењује, мери.	Наставник се припрема за час, организује и реализује наставни процес. Мотивише, подржава и развија интересовање	Наставне методе Метода усменог излагања – монолошка Метода разговора – дијалогска метода	бележење присуства ученика на часовима, домаћи задаци, усмено испитивање, тестирање (писмено испитивање)

		Демонстрирање правилног руковања лабораторијским посуђем и прибором, и правилног извођења основних лабораторијских техника рада; испитивање физичких и хемијских својстава и промена супстанци. Лабораторијска вежба I: основне лабораторијске технике рада: мешање, уситњавање и загревање супстанци. Лабораторијска вежба II: физичка својства супстанци, мерење масе, запремине и температуре супстанце. Лабораторијска вежба III: физичке и хемијске промене супстанци.	Ученик се припрема за час и учи пређено градиво. Повезује градиво и уочава разлике и сличности. Усмено одговара и ради задатке уз консултацију са наставником. Разговара са наставником о свим потешкоћама	ученика тако што даје препоруке шта да се чита, охрабрује ученике који желе да се баве истраживачким радом. Разговара са ученицима, упућује их и усмерава, објашњава. Извештава их о раду и постигнућима. Прати напредак ученика.	Метода писмених и графичких радова Метода рада са текстом Метода демонстрације Метода практичних и лабораторијских радова Наставни облици рада Фронтални Групни У пару Индивидуални и Комбиновани Динамометар, тегови, Галилејев жлеб, лењир, дрвене коцке, различите подлоге Лаптоп и пројектор	контролни задаци, ученички радови и продукти ученичких активности, разговор са ученицима посматрање и стално праћење активности ученика
Атоми и хемијски елементи	- Разликује хемијске елементе и хемијска једињења на основу честица – атома; - На основу написаног	Атоми хемијских елемената. Хемијски симболи. Грађа атома: атомско језгро и електронски омотач. Атомски и масени број, изотопи. Распоред електрона по	Решава проблеме и задатке, примењује знање на текстуалним задацима, посматра, уочава везу са претходо усвојеним градивом, анализира комбинује, упоређује, процењује, мери.	Наставник се припрема за час, организује и реализује наставни процес. Мотивише, подржава и развија интересовање	Наставне методе Метода усменог излагања – монолошка Метода разговора – дијалогска метода	бележење присуства ученика на часовима, домаћи задаци, усмено испитивање, тестирање (писмено испитивање)

	симбола зна назив елемента, као и да на основу назива елемента пише одговарајући симбол; - Одређује грађу атома: шта чини атомско језго а шта електронски омотач; - На конкретним примерима одређује број елементарних честица; - Одређује и представља изотопе хемијских елемената; - Правилно попуњава распоред електрона по енергетским нивоима поштујући правила; - На основу места у Периодном систему елемената класификује елемент – метал, неметал, металоид и	нивоима у атомима елемената. Периодни систем елемената (ПСЕ), закон периодичности и веза између броја и распореда електрона по нивоима у атомима елемената и положаја елемената у ПСЕ. Племенити гасови. Својства и примена. Демонстрациони огледи: формулисање претпоставке о честичној грађи супстанци. Вежба IV: одређивање валентног нивоа и броја валентних електрона.	Ученик се припрема за час и учи пређено градиво. Повезује градиво и уочава разлике и сличности. Усмено одговара и ради задатке уз консултацију са наставником. Разговара са наставником о свим потешкоћама	ученика тако што даје препоруке шта да се чита, охрабрује ученике који желе да се баве истраживачким радом. Разговара са ученицима, упућује их и усмерава, објашњава. Извештава их о раду и постигнућима. Прати напредак ученика.	Метода писмених и графичких радова Метода рада са текстом Метода демонстрације Метода практичних и лабораторијских радова Наставни облици рада Фронтални Групни У пару Индивидуални Комбиновани Динамометар, тегови, Галилејев жлеб, лењир, дрвене коцке, различите подлоге Лаптоп и пројектор	контролни задаци, ученички радови и продукти ученичких активности, разговор са ученицима посматрање и стално праћење активности ученика
--	---	--	---	--	---	---

	племенити гас; На основу валентних електрона објашњава реактивност племенитих гасова и наводи њихову примену у свакодневном животу.					
Молекули елемената и једињења, јони и јонска једињења	- У конкретним примерима, на основу врсте елемента одређује тип хемијске везе; - Шематски приказује настајање везе у молекулима елемената и једињења; - Користећи Периодни систем елемената Луисовим симболима представља настајање везе у молекулима елемената и једињења; - Описује физичка својства супстанци с	Ковалентна веза: молекули елемената и молекули једињења. Атомска и молекулска кристална решетка. Јонска веза и јонска кристална решетка. Валенца. Хемијске формуле и називи. Демонстрациони огледи: својства супстанци са ковалентном и јонском везом. Лабораторијска вежба V: упоређивање својстава супстанци са јонском и супстанци са ковалентном везом.	Решава проблеме и задатке, примењује знање на текстуалним задацима, посматра, уочава везу са претходо усвојеним градивом, анализира комбинује, упоређује, процењује, мери. Ученик се припрема за час и учи пређено градиво. Повезује градиво и уочава разлике и сличности. Усмено одговара и ради задатке уз консултацију са наставником. Разговара са наставником о свим потешкоћама	Наставник се припрема за час, организује и реализује наставни процес. Мотивише, подржава и развија интересовање ученика тако што даје препоруке шта да се чита, охрабрује ученике који желе да се баве истраживачким радом. Разговара са ученицима, упућује их и усмерава, објашњава. Извештава их о раду и постигнућима. Прати напредак ученика.	Наставне методе Метода усменог излагања – монолошка Метода разговора – дијалогска Метода писмених и графичких радова Метода рада са текстом Метода демонстрације Метода практичних и лабораторијских радова Наставни облици рада Фронтални Групни У пару	бележење присуства ученика на часовима, домаћи задаци, усмено испитивање, тестирање (писмено испитивање) контролни задаци, ученички радови и продукти ученичких активности, разговор са ученицима посматрање и стално праћење активности ученика

	атомском, молекулском и јонском кристалном решетком; ▪ Препознаје тип хемијске везе у супстанцама и повезује га са својствима супстанци; ▪ Разликује и објашњава физичка својства супстанци с јонском и ковалентном везом; ▪ Пише, саставља хемијске формуле и даје називе на основу сталне и променљиве валенце; На основу валентних електрона одређује валенцу.				Индивидуалн и Комбиновани Динамометар, тегови, Галилејев жлеб, лењир, дрвене коцке, различите подлоге Лаптоп и пројектор	
Хомогене и хетерогене смеше	▪ Разликује једињења и смеше – структуру; ▪ На конкретним примерима калсификује хомогене и хетерогене смеше у зависности од агрегатног стања; ▪ На конкретним примерима задатака израчунава масу раствора, масу	Смеше: хомогене и хетерогене. Раствори – хомогене смеше. Растварање и растворљивост. Вода и ваздух – хомогене смеше у природи.	Решава проблеме и задатке, примењује знање на текстуалним задацима, посматра, уочава везу са претходо усвојеним градивом, анализира комбинује, упоређује,	Наставник се припрема за час, организује и реализује наставни процес. Мотивише, подржава и	Наставне методе Метода усменог излагања – монолошка Метода разговора –	бележење присуства ученика на часовима, домаћи задаци, усмено испитивање, тестирање (писмено

	растворене супстанце и масу растварача; - Класификује растворе на незасићене, засићене и презасићене, на основу количине растворене супстанце; - На основу експерименталног рада одређује растворљивост супстанци с различитим типом хемијске везе у води; - Израчунава масени проценат раствора помоћу пропорције; - Кратко описује поступке за раздвајање састојака смеше и наводи лабораторијско посуђе и прибор за сваки поступак.	Масени процентни састав смеша. Раздвајање састојака смеша: декантовање, цеђење и одвајање помоћу магнета. Демонстрациони огледи: састав и својства смеша; раствори и њихова својства; растворљивост; незасићени, засићени и презасићени раствори; раздвајање састојака смеша. Лабораторијска вежба VI: испитивање растворљивости супстанци. Лабораторијска вежба VII: раздвајање састојака смеша: декантовање, цеђење и одвајање помоћу магнета.	процењује, мери. Ученик се припрема за час и учи пређено градиво. Повезује градиво и уочава разлике и сличности. Усмено одговара и ради задатке уз консултацију са наставником. Разговара са наставником о свим потешкоћама	развија интересовање ученика тако што даје препоруке шта да се чита, охрабрује ученике који желе да се баве истраживачким радом. Разговара са ученицима, упућује их и усмерава, објашњава. Извештава их о раду и постигнућима. Прати напредак ученика.	дијалогска метода Метода писмених и графичких радова Метода рада са текстом Метода демонстрације Метода практичних и лабораторијских радова Наставни облици рада Фронтални Групни У пару Индивидуални и Комбиновани Динамометар, тегови, Галилејев жлеб, лењир, дрвене коцке, различите подлоге Лаптоп и пројектор	испитивање) контролни задаци, ученички радови и продукти ученичких активности, разговор са ученицима посматрање и стално праћење активности ученика
Хемијске реакције и хемијске једначине	- Дефинише хемијску реакцију и повезује је с хемијским променама; - На конкретним примерима одређује реактанте и производе хемијских реакција; - Самостално саставља и изједначава хемијске реакције на основу описа;	Хемијске реакције. Закон о одржању масе. Хемијске једначине. Демонстрациони огледи: мерење и упоређивање	Решава проблеме и задатке, примењује знање на текстуалним задацима, посматра, уочава везу са претходо усвојеним градивом, анализира	Наставник се припрема за час, организује и реализује наставни процес. Мотивише, подржава и	Наставне методе Метода усменог излагања – монолошка Метода разговора –	бележење присуства ученика на часовима, домаћи задаци, усмено испитивање, тестирање

Израчунавања у хемији	- Примењује закон о одржању масе и израчунава масу реактаната или масу производа; - На основу блок коцки пише једначине хемијских реакција и одређује реактанте и производ - Објашњава однос између стварне и релативне атомске масе; - Израчунава релативне атомске и релативне молекулске масе атома, молекула и једињења; - Током израчунавања успоставља везу између масе супстанце, количине супстанце и броја честица; - На основу закона сталних односа маса одређује односе масе елемената у различитим једињењима; - Користећи закон сталних односа маса одређује	укупне масе супстанци пре и после хемијске реакције у отвореном и затвореном реакционом систему. Вежба VIII: састављање једначина хемијских реакција. Релативна атомска и релативна молекулска маса. Количина супстанце и мол. Моларна маса. Закон сталних односа маса. Масени процентни састав једињења. Израчунавања на основу једначина хемијских реакција. Лабораторијска вежба IX: мерење масе супстанце и израчунавање моларне масе и количине супстанце.	комбинује, упоређује, процењује, мери. Ученик се припрема за час и учи пређено градиво. Повезује градиво и уочава разлике и сличности. Усмено одговара и ради задатке уз консултацију са наставником. Разговара са наставником о свим потешкоћама Решава проблеме и задатке, примењује знање на текстуалним задацима, посматра, уочава везу са претходо усвојеним градивом, анализира комбинује, упоређује, процењује, мери.	развија интересовање ученика тако што даје препоруке шта да се чита, охрабрује ученике који желе да се баве истраживачким радом. Разговара са ученицима, упућује их и усмерава, објашњава. Извештава их о раду и постигнућима. Прати напредак ученика. Наставник се припрема за час, организује и реализује наставни процес. Мотивише, подржава и	дијалогска метода Метода писмених и графичких радова Метода рада са текстом Метода демонстрације Метода практичних и лабораторијских радова Наставни облици рада Фронтални Групни У пару Индивидуални Комбиновани Динамометар, тегови, Галилејев жлеб, лењир, дрвене коцке, различите подлоге Лаптоп и пројектор	(писмено испитивање) контролни задаци, ученички радови и продукти ученичких активности, разговор са ученицима посматрање и стално праћење активности ученика бележење присуства ученика на
-------------------------------------	--	---	--	--	---	---

Водоник и кисеоник и њихова једињења. Соли.	формулу једињење; Пише једначине хемијских реакција примењујући правила за стехиометријска израчунавања. Пише и изједначава једначине за лабораторијско добијање водоника и кисеоника; ■ На конкретним задацима изводи потребна стехиометријска израчунавања, примењујући правила; ■ На основу сталне и променљиве валенце пише формуле и називе оксида; ■ Пише једначине дисоцијација киселина, хидроксида и соли; ■ Пише и изједначава једначине	Водоник. Кисеоник. Оксидација, сагоревање и корозија. Оксиди: хемијске формуле, називи и основна својства. Киселине: хемијске формуле, називи и основна својства. Хидроксиди (базе): хемијске формуле, називи и основна својства. Мера киселости раствора: рН-скала. Неутрализација – хемијска реакција киселина и хидроксида (база). Соли: формуле и називи. Демонстрациони огледи: испитивање кисело-базних својстава раствора помоћу индикатора; реакција неутрализације. Лабораторијска вежба Х: испитивање кисело-базних својстава раствора помоћу	Ученик се припрема за час и учи пређено градиво. Повезује градиво и уочава разлике и сличности. Усмено одговара и ради задатке уз консултацију са наставником. Разговара са наставником о свим потешкоћама	развија интересовање ученика тако што даје препоруке шта да се чита, охрабрује ученике који желе да се баве истраживачким радом. Разговара са ученицима, упућује их и усмерава, објашњава. Извештава их о раду и постигнућима. Прати напредак ученика.	Наставне методе Метода усменог излагања – монолошка Метода разговора – дијалогска Метода писмених и графичких радова Метода рада са текстом Метода демонстрације Метода практичних и лабораторијских радова Наставни облици рада Фронтални Групни У пару Индивидуални Комбиновани Динамометар, тегови, Галилејев жлеб, лењир, дрвене коцке, различите подлоге	часовима, домаћи задаци, усмено испитивање, тестирање (писмено испитивање) контролни задаци, ученички радови и продукти ученичких активности, разговор са ученицима посматрање и стално праћење активности ученика
---	---	--	---	---	---	---

	хемијских реакција синтезе киселина и база; - Одређује киселост одговарајућег раствора на основу дате рН вредности; - На основу назива киселина и база пише одговарајуће формуле, реакције неутрализације и изводи стехиометријска израчунавања; - На конкретним формулама соли одређује валенцу метала.	индикатора.			Лаптоп и пројектор	
--	---	-------------	--	--	--------------------	--

Назив наставног предмета: ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА

Разред: СЕДМИ

Недељни /Годишњи фонд часова: (2 часа недељно) 72 часа

Циљ: Циљ наставе и учења *технике и технологије* је да ученик развије техничко- технолошку писменост, да изгради одговоран однос према раду и производњи, животном раду и окружењу, коришћењу техничких и технолошких ресурса, стекне бољи увид у сопствена професионална интересовања и поступа предузимљиво и иницијативно.

Област/Тема	Исходи	Садржај програма	Активности ученика	Активности наставника	Начин и поступци остваривања програма	Евалуација	
ЖИВОТНО И РАДНО ОКРУЖЕЊЕ	- повеже развој машина и њихов допринос подизању квалитета живота и рада - повеже ергономију саздрављем и комфором људи при употреби техничких средстава;- анализира да ли је коришћење одређене технике и технологије у складу са очувањем животне средине – истражи могућности смањења трошкова енергије у домаћинству	Појам, улога и развој машина и механизма. Потрошња енергије у домаћинству и могућности уштеде Утицај дизајна и правилне употребе техничких средстава на здравље људи Зависност очувања животне средине од технологије Професије (занимања) у области машинства	повезују садржаје осталих области са примерима са којима се ученици свакодневно сусрећу Стичу знања о томе како су људи до сада решавали проблеме у борби за преживљавањем,, откривају, проналазе решења путем истраживања, користе готове мултимедијалне материјале и оне који су сами направили	- Наставник стимулише ученике да препознају утицај технологије на живот и рад у свом окружењу, објашњава и упућује ученике да проналазе и откривају предности и противречности убрзаног развоја технологије методом истраживачког рада у групама,	-фронтални -индивидуални - групни рад	Објективни тестови са допуњавањем кратких одговора , задаци са означавањем, задаци вишеструког избора, спаривањем појмова.	
САОБРАЋАЈ	- разликује врсте транспортних	- Машине спољашње и унутрашњег	- обнављају градиво из саобраћаја које	-Упознаје ученике уз помоћ мултимедије	-фронтални -индивидуални	-Тестови, писмене	

	машина; - повезује занимања у области машинства са сопственим интересовањима - повеже подсистеме код возила друмског саобраћаја са њиховом улогом - провери техничку исправност бицикла; - демонстрира поступке одржавања бицикла или мопеда;	транспорта - Подсистеми код возила друмског саобраћаја (погонски, преносни, управљачки, кочиони) - Исправан бицикл/мопед као битан предуслов безбедног учешћа у саобраћају	су учили у претходним разредима - проверавају исправност бицикла, - демонстрирају поступке одржавања бицикла	са машинама и њиховим главним карактеристикама спољашњег и унутрашњег транспорта - Оспособљава ученике да самостално провере и подесе техничку исправност бицикла (управљачки, преносни и кочиони систем, пнеуматике, висину седишта, осветљење)	-рад у пару -групни рад	вежбе, усмено испитивање, дискусије на часу, симулације, практичне вежбе	
ТЕХНИЧКА И ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ	-самостално црта скицом и техничким цртежом предмете користећи ортогонално и просторно приказивање - користи CAD технологију за	-Специфичности техничких цртежа у машинству. - Ортогонално и просторно приказивање предмета. - Коришћење функција и	- У оквиру апликације ученици најпре креирају модел користећи 2D приказ на основу података које читају са техничког	- наставник упознаје и оспособљава ученике за ортогонално и просторно представљање предмета и коришћење	- Индивидуални - фронтални - рад у пару	усмено испитивање, дискусије на часу, симулације, практичне вежбе, демонстрације	

	креирање техничке документације - образложи предности употребе 3D штампе у изради тродимензионалних модела и макета; - управља моделима користећи рачунар - објасни улогу основних компоненти рачунара, таблета, паметних телефона и осталих ИКТ уређаја	алата програма за CAD - Употреба 3D штампе у изради тродимензионалних модела и макета - Основне компоненте ИКТ уређаја. - Управљање и контрола коришћењем рачунарске технике и интерфејса	цртежа - коришћењем 3D модела ученици активирају основне технике дизајна са циљем самосталног креирања техничког цртежа. - кроз вежбе израђују модел користећи CAD и рендирају га - управља моделима помоћу рачунара	рачунарских апликација за CAD, - наставник креира вежбе у оквиру које ученици анализирају елемент сложеније геометрије Ученике упознаје са наменом основних електронских компоненти рачунара и осталих ИКТ уређаја и рачунарских симулација и анимација - развија свест о значају коришћења рачунарске технике у апаратима уређајима и производним процесима		вршњачко оцењивање	
РЕСУРСИ И ПРОИЗВОДЊА	- аргументује значај рационалног коришћења расположивих ресурса на	- Рационално коришћење ресурса на Земљи и очување изаштита	- слушају, посматрају, причају, описују, користе алате,	- Упознаје ученике са значајем рационалног коришћења ресурса са	- фронтални, - индивидуални,		

	Земљи - идентификује материјале који се користе у машинству и на основу њихових својстава процењује могућност примене - користи прибор за мерење у машинству водећи рачуна о прецизности мерења - врши операције обраде материја који се користе у машинству, помоћу одговарајућих алата, прибора и машина и примени одговарајуће мере заштите на раду - објасни улогу одређених елемената машина и механизма на једноставном	животне средине - Материјали у машинству (пластика, метали, легуре и др.). - Мерење и контрола –појам и примена мерних средстава (мерила) - Технологија обраде материјала у машинству (обрада материјала са и без скидања струготине, савремене технологије обраде) -Елементи машина и механизма (елементи за везу, елементи запренос снаге и кретања, специјални елементи) - Производне машине: врсте, принцип рада, појединачна и серијска производња	приборе и материјале, упоређују, процењују могућност примене материјала, правилно користе прибор за мерење у машинству, објашњава улогу одређених елемената и механизма, класификује погонске машине	принципима очувања животне средине. - организује посету установи или погону чија је делатност директно или индиректно везана за наведене принципе. - Поставља ученицима задатаке за самосталан рад у оквиру кога ће у свом домаћинству истражити у којој мери и на који начин се они остварују - наводи ученике да закључе којисе материјали најчешће користе у машинству -Демонстрира правилно коришћење прибора за мерење и контролу у машинству	-рад у пару,	Кahoot квиз, самоевалуација, вршњачко оцењивање, практичне вежбе,	
--	---	--	---	--	---------------------	--	--

	примеру - образложи значајпримене савремених машина у машинскојиндустрији и предности роботизације производних процеса -објасни основе конструкције робота - класификује погонске машине – моторе и повеже их са њиховом применом	- Појам, врсте, намена и конструкција робота (механика, погон и управљање) - Погонске машине –мотори (хидраулични, пнеуматски, топлотни). - Моделовање погонских машина и/или школског мини робота.		Објаснити улогу елемената машина и механизма и демонстрира њихов рад на моделу или путем рачунарске симулације. - Упознаје ученике са основама конструкције робота и улогом појединих делова			
КОНСТРУКТОРСКО МОДЕЛОВАЊЕ	самостално/ тимски истражи и реши задати проблем у оквиру пројекта;израд и производ	-Проналажење информација, стварање идеје и дефинисање задатка. -Самосталан/ тимски рад на пројекту.	Проналазе информације, стварају идеје и дефинишу задатка. -Самосталан/ тимски рад на пројекту.	-Упознаје ученике са правилима рада у групи, са динамиком и роковима за реализацију пројекта, посматра	-фронтални индивидуални рад у пару рад у групи	вршњачко оцењивање, анализа, дискусија уредност, систематичност, залагање, самоницијативност, креативност	

	у складу са принципима безбедности на раду; тимски представи идеју, потупак израде и производ; – креира рекламу за израђен производ; – врши е-кореспонденцију у складу са правилима и препорукама са циљем унапређења продаје; – процењује свој рад и рад других на основу постављених критеријума	-Израда техничке документације изабраног модела ручно или уз помоћ рачунарских апликација. -Реализација пројекта – израда модела коришћењем алата и машина у складу са принципима безбедности на раду. -Представљање идеје, поступака израде и производа. -Процена сопственог рада и рада других на основу постављених критеријума. -Употреба електронске кореспонденције са циљем унапређења производа. -Одређивање	- ученици користе податке из различитих извора, самостално проналазе информације о условима, потребама и начину реализације макете/модела користећи ИКТ и адекватну литературу -воде рачуна о принципу економичног искоришћења материјала и рационалног одабира алата и материјала примењујући процедуре у складу са принципима безбедности на раду. -израђују техничку документацију изабраног модела ручно	помаже даје повратне информације и охрабрује али и указује на грешке -оспособљава ученике да размишљају предузетнички.		
--	--	--	---	--	--	--

	(прецизност, педантност и сл.).	оквирне цене трошкова и вредност израђеног модела. -Креирање рекламе за израђен производ.	или уз помоћ рачунарских апликација. -Представљају идеје, поступак израде производа. -Процењују сопствени рад и рад других на основу постављених критеријума. - Употређује електронске кореспонденције са циљем унапређења производа. -Одређују оквирне цене трошкове и вредност израђеног модела. -Креирају рекламе за израђен производ.			
--	---------------------------------	---	--	--	--	--

Назив наставног предмета: ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО

Разред: СЕДМИ

Недељни /Годишњи фонд часова: (1час недељно) 36 часа

Циљ: Циљ учења *информатике и рачунарства* је оспособљавање ученика за управљање информацијама, безбедну комуникацију у дигиталном окружењу, креирање дигиталних садржаја и рачунарских програма за решавање различитих проблема у друштву које се развојем дигиталних технологија брзо мења.

Област/Тема	Исходи	Садржај програма	Активности ученика	Активности наставника	Начин и поступци остваривања програма	Евалуација	
ИКТ	– разликује визуелну презентацију и логичку структуру текста; – користи алате за стилско обликовање документа и креирање прегледа садржаја у програму за обраду текста; – објасни принципе растерске и векторске графике и модела приказа боја; – креира растерску	-Обележавање логичке структуре и генерисање прегледа садржаја текстуалног документа. - Карактеристике рачунарске графике (пиксел, резолуција, RGB и CMYK модели приказа боја, растерска и векторска графика). -Рад у програму за растерску графику.	Ученици треба да пронађу и отворе документ у изабраном тексту процесору, да прочитају текст и логички га уреди, доделе му одговарајуће стилове - ученици примењују технику израде прегледа садржаја докумената који су логички структурирали -ученици обнављају о	-Наставник припрема текстуални документ, даје инструкције о даљем раду и локацији на којој је документ постављен -Наставник представља технику израде прегледа садржаја текстуалног документа, Објашњава карактеристике векторског и растерског представљања слике на	-фронтални -индивидуални -рад у пару	вредновање више усмерених ка праћењу и вредновању практичних радова и вежбања, амање ка тестовима знања.	

	слику у изабраном програму; – креира векторску слику у изабраном програму; – користи алате за уређивање и трансформациј у слике; - креира гиф анимацију; - креира видео-запис коришћењем алата за снимање екрана;	-Рад у програму за векторску графику. -Израда гиф анимација. -Коришћење алата за снимање екрана.	пикселу, - ученици осмишљавају ситуације у којима је пожељно користити један, односно други филтер, -ученици на својим фотографијама да увежбавају технике основних корекција и обраде фотографије. - ученици праве анимирану слику.	рачунару, -наставник указује на везу избора палете у односу на намену, -објашњава појам битмапе и најчешће технике компресије података -уводи по-јам и сврху слојева. -показује технике: додавања и брисања слоја, видљивости и сакривања слоја, подешавања провидности, закључавања слоја за измену и стапања слојева, -представља алате за селекцију и основне корекције диги-талних слика и фотографија као што су			
--	--	--	---	--	--	--	--

				промена нивоа осветљености, контраста и обојености. - уводи могућност примене Филтера. Издаја филтере попут Blur (замућеност) и Sharpen (оштрина) и позва ученике да осмисле ситуације у којима је пожељно користити један, односно други филтер, Упознаје ученике са карактеристикама радног окружења одабраног програма -разговара са ученицима о појму „покретна слика”, -уводи појам „фрејм”			
ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ	-разликује	-URL, DNS, IP адреса.	-обнављају градиво о URL,	Наставник укратко	-фронтални -индивидуални	писмене вежбе,	

Т	појмове URL, DNS, IP адреса; - објасни појмове хипервеза и хипертекст; - креира, форматира и шаље електронску пошту;	-Хипервеза и хипертекст. -Електронска пошта, креирање налога, слање и пријем поште. -Електронска пошта (контакти, безбедност, нежељена пошта). -Рад на дељеним документима (текстуалним документима / пре- зентацијама /упитницима...) у облаку.	DNS, IP адреси -уочава разлику између хипертекста и хипервезе Креирају, форматирају и шаљу електронску пошту	представља значење појмова: DNS сервис и DNS сервер Објашњава појам хипервезе и хипертекста, -Објашњава значење појма адреса електронске поште, описује и демонстрира поступак креирања налога за електронску пошту. - представља поступак креирања и форматирања електронске поште, поступак уметања прилога и хипервеза. Наглашава важност форме саме поруке, проверу правописа и садржаја поруке пре слања.	-рад у пару -групни рад	усмено испитивање, дискусије на часу, симулације, пракричне вежбе усмено испитивање Kahoot квиз, самоевалуација, вршњачко оцењивање, практичне вежбе,	
---	--	---	---	--	---------------------------------------	--	--

				-представља концепт рада изабраног дељеног диска (на пример: OneDrive, Google Drive, Објашњава поступак креирања, додавања (отпремања са уређаја на дељени диск) и преузимања садржаја -указује на важност поштовања правила безбедности, заштите података и ау- торских права, која чланови групе треба да усвоје током рада на заједничком документу. -Задаје ученицима да испробају креирање, дељење и сараднички рад на текстовима,			
--	--	--	--	--	--	--	--

				графици, презентацијама, упитницима. -иницирати дискусију о сличностима и разликама, предностима и недостацима у раду са апликацијама у офлајн у односу на онлајн варијанту			
РАЧУНАРСТВО О	– обавља електронску комуникацију на сигуран, етички одговоран и безбедан начин водећи рачуна о приватности; – препозна непримерени садржај, нежељене контакте и адекватно се заштити; – сараднички креира и дели документе у облаку водећи рачуна о одговарајућим	-Рад са изабраним текстуалним програмским језиком у области 2Д графике. -Основне карактеристике изабране графичке библиотеке. -Методе за исцртавање основних геометријских облика. -Подешавање боја и положаја објеката.	-ученици обнављају технике програмирања у текстуалном програмском језику у 6. разреду - Препознају непримерени садржај и нежељенљ контакте -креирају документе у облаку -подешавају хипервезе - исцртавају елементе 2Д	-Наставник упознаје ученике са библиотеком за 2Д графику -Описује основну структуру графичког програма -уводи појам координатног система прозора, - уводи начине задавања боја (именоване боје, боје задате помоћу три броја у RGB систему). -Објашњава и демонстрира исцртавање следећих	-фронтални, - индивидуални, -рад у пару, - Групни рад	Kahoot квиз, самоевалуација, вршњачко оцењивање, практичне вежбе,	

	нивоима приступа; – подешава хипервезе према делу садржаја, другом документу или веб локацији; – уз помоћ програмске библиотеке текстуалног програмског је зика исцртава елементе 2Д графике; – употребљава петље и генератор насумичних бројева за исцртавање сложенијих облика; – планира, опише и имплементира решење једноставног проблема; – проналази и	-Примена петљи и случајно генерисаних вредности на исцртава- ње геометријских облика.	графике -планирају, описују, имплементирају у решења једноставних проблема -отклањају грешке у програму.	основних примитива: – дуж, – испуњен и уоквирен правоугаоник, – круг и кружница. -описује и демонстрира поступак примене ових облика у цртању мало сложенијих цртежа, као и технику исписа текста на екрану, на датој позицији и са одабраним словним ликом (фонтом). -приказује технике читавања и приказа слика, ако их одабрана графичка библиотека подржава и илустровати их кроз низ примера - приказује генерисање насумичних бројева и употребу насумично генерисаних бројева на			
--	--	---	---	---	--	--	--

	отклања грешке у програму;			цртање насумично распоређених облика и насумични избор боја. -приказује ученицима могућност употребе референтних при- ручника, туторијала, видео- туторијала и интернет форума у циљу налажења потребних информација о примени библиотечких функ- ција, алгоритама и релевантних делова програмског кода.			
ПРОЈЕКТНИ ЗАДАТАК	– сарађује са осталим члановима групе у свим фазама пројект- ног задатка: – креира, уређује и структурира дигиталне	Фазе пројектног задатка од израде плана до представљања решења. Израда пројектног задатка у корелацији са	-ученици сарађују са осталим члановима групе у одабиру теме, прикупљању и обради материјала, представљању пројектних	-Упознаје ученике са правилима рада у групи, са динамиком и роковима за реализацију пројекта, посматра помаже даје повратне	фронтални индивидуални рад у пару рад у груп	вршњачко оцењивање, анализа, дискусија уредност, систематичност, залагање, самоницијативност, креативност	

	садржаје који комби-нују текст, слике, линкове, табеле и анимације; – креира рачунарске програме који доприносе решавању про-јектног задатка; – поставља резултат свог рада на Интернет ради дељења са дру-гима уз помоћ наставника; – вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка и активности за које је био задужен.	другим предметима. Вредновање резултата пројектног задатака.	резултата и закључака;користе могућности које пружају рачунарске мреже у сфери комуникације и сарадње; – креирају, објављује и представља дигиталне садржаје користећи расположиве алате; – вреднују процес и резултате пројектних активности.	информације и охрабрује али и указује на грешке -оспособљава ученике да размишљају предузетнички			
--	--	--	---	--	--	--	--

Назив предмета **ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ**

Циљ : Циљ учења Физичког и здравственог васпитања је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.

Разред :Седми

Годишњи фонд часова :108 часова

Област/Тема	Исходи По завршеној теми- бласти ученик ће бити у стању да :	Садржај програма	Активности ученика	Активности наставника	Начин и попушти остваривања програма	Евалуација
ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ	– примени комплексе простих и општеприпремних вежби одго- варајућег обима и интензитета у самосталном вежбању; – сврсисходно користи научене вежбе у спорту, рекреацији и различитим ситуацијама; – упоређује и анализира сопствене резултате са тестирања уз помоћ наставника са вредностима за свој узраст;	Основни садржаји Вежбе за развој снаге. Вежбе за развој гнпкости. Вежбе за развој аеробне издржљивости. Вежбе за развој брзине. Вежбе за развој координације. Примена националне батерије тестова за праћење физичког ра- звоја и моторичких способности.	-вежбање -анализирање -упоређивање резулза са резултатима вршњака	-дискусија -анализирање - објашњавање -показивање	-разговор -демонстрација -физичко вежбање	Редовно присуствовање часовима и учествовање у ванчасовним и ваншколским активностима у скоаду са могућностима -савладаност, тј. достигнут ниво моторичких знања, умења и навика, и -савладаност техника задатих планом и програмом
МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ - АТЛЕТИКА	– примени атлетске дисциплине у складу са правилима; – развија своје моторичке способности применом вежбања из атлетике; – одржава равнотежу у различитим кретањима, изводи ротације тела	Основни садржаји Техника спринтерског трчања. Истрајно трчање – припрема за крос. Техника штафетног трчања Скок удаљ. Бацања кугле. Скок увис. Бацање „вортекс-а”. Проширени садржаји Скок увис (леђна техника).	-вежбање -анализирање -упоређивање резулза са резултатима вршњака -ходање -трчање	-дискусија -анализирање - објашњавање -показивање		Редовно присуствовање часовима и учествовање у ванчасовним и ваншколским активностима у скоаду са могућностима -савладаност, тј. достигнут ниво моторичких знања, умења и навика, и

						-савладаност техника задатих планом и програмом
МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ – СПОРТСКА ГИМНАСТИКА	– примени вежбања из гимнастике за развој моторичких способности; – изведе елементе одбојкашке технике; – примени основна правила одбојке; – користи елементе технике у игри; – примени основне тактичке елементе спротских игара	Основни садржаји: Вежбе и комбинације вежби карактеристичних за поједине справе: Тло Прескок Трамполина Вратило Двовисински разбој Паралелни разбој Кругови Коњ са хватаљкама Греда. Проширени садржаји: На тлу и справама сложеније вежбе и комбинације вежби.	-вежбање -анализирање -упоређивање резулза са резултатима вршњака	-дискусија -анализирање - објашњавање -показивање	-разговор -демонстрација -физичко вежбање	Редовно присуствовање часовима и учествовање у ванчасовним и ваншколским активностима у скоаду са могућностима -савладаност, тј. достигнут ниво моторичких знања, умења и навика, и -савладаност техника задатих планом и програмом
МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ – Основе спортских и тимских игара	-познаје и примењује правила спортских игара -учествује на такмичењима између одељења; – изведе кретања у различитом ритму;	Одбојка: Основни елементи технике, тактике и правила игре. Футбал: Игра уз примену правила. Рукомет: Игра уз примену правила. Кошарка: Сложенији елементи технике, тактике и правила игре. Активност по избору	-вежбање -анализирање -упоређивање резулза са резултатима вршњака	-дискусија -анализирање - објашњавање -показивање	-разговор -демонстрација -физичко вежбање	Редовно присуствовање часовима и учествовање у ванчасовним и ваншколским активностима у скоаду са могућностима -савладаност, тј. достигнут ниво моторичких знања, умења и навика, и -савладаност техника задатих планом и програмом
МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ – Плес и ритмика	– изведе кретања у различитом ритму; – игра народно коло; – изведе основне корак плеса из народне традиције других култура; – изведе кретања, вежбе и саставе уз музичку пратњу	Основни садржаји Вежбе са вијачом. Вежбе са обручем. Вежбе са лоптом. Народна коло „Моравац”. Народна коло из краја у којем се школа налази. Енглески валцер. Проширени садржаји	-вежбање -анализирање -упоређивање резулза са резултатима вршњака	-дискусија -анализирање - објашњавање	-разговор -демонстрација -физичко вежбање	Редовно присуствовање часовима и учествовање у ванчасовним и ваншколским активностима у скоаду са

		Састав са обручем. Састав са лоптом. Састав са вијачом. Основни кораци rock n roll		-показивање		могућностима -савладаност, тј. достигнут ниво моторичких знања, умења и навика, и -савладаност техника задатих планом и програмом
МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ – Полигон	-вешто изводи задате вежбе са реквизитима -уочава своје моторичке способности и особине,сличности и разлике међу вршњацима	Полигон у складу са реализованим моторичким садржајима	-вежбање -анализирање -упоређивање резулза са резултатима вршњака	-дискусија -анализирање - објашњавање -показивање	-разговор -демонстрација -физичко вежбање	Редовно присуствовање часовима и учествовање у ванчасовним и ваншколским активностима у скоаду са могућностима -савладаност, тј. достигнут ниво моторичких знања, умења и навика, и -савладаност техника задатих планом и програмом
ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА - ФИЗИЧКО ВЕЖБАЊЕ И СПОРТ	– примерено се понаша као учесник или посматрач на такми-чењима; – решава конфликте на друштвено прихватљив начин; – пронађе и користи различите изворе информација за упознавање са разноврсним облицима физичких и спортско-рекреативних активности; – прихвати победу и пораз; – уважи различите спортове без обзира на лично интересовање; – примени усвојене моторичке вештине у ванредним ситуаци-	Основни садржаји Основна подела вежби. Функција скелетно-мишићног система. Основна правила одбојке. Понашање према осталим субјектима у игри (према судији, играчима супротне и сопствене екипе). Чување и одржавање материјалних добара која се користе у вежбању. Облици насиља у физичком васпитању и спорту. Навијање, победа, пораз решавање спорних ситуација. Писани и електронски извори информација из области физчког	-вежбање -анализирање -упоређивање резулза са резултатима вршњака	-дискусија -анализирање - објашњавање -показивање	-разговор -демонстрација -физичко вежбање	Редовно присуствовање часовима и учествовање у ванчасовним и ваншколским активностима у скоаду са могућностима -савладаност, тј. достигнут ниво моторичких знања, умења и навика, и -савладаност техника задатих планом и програмом

	јама; – повеже значај вежбања за одређене професије; – вреднује лепоту покрета у физичком вежбању и спорту; – подстиче породицу на редовно вежбање;	васпитања и спорта. Вежбање у функцији сналажења у ванредним ситуацијама. Значај вежбања за одбрамбено-безбедносне потребе. Повезаност физичког вежбања и естетике. Породица и вежбање Планирање вежбања.				
ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА – ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ	– повеже врсте вежби, игара и спорта са њиховим утицајем на здравље; – коригује дневни ритам рада, исхране и одмора у складу са својим потребама; – користи здраве намирнице у исхрани; – разликује корисне и штетне додатке исхрани; – примењује здравствено-хигијенске мере у вежбању; – правилно реагује и пружи основну прву помоћ приликом повреда; – чува животну средину током вежбања; – препозна последице конзумирања дувана, алкохола и штетних енергетских напитака; – води рачуна о репродуктивним ограничавањима приликом вежбања	Основни садржаји Утицај аеробног вежбања (ходања, трчања и др.) на кардио-ре-спираторни систем. Здравствено-хигијенске мере пре и после вежбања. Значај употребе воћа и поврћа и градивних материја (протеини и беланчевине) у исхрани. Подела енергетских напитака и последице њиховог прекомерног конзумирања. Прва помоћ након површинских повреда (посекотина и одеротина). Вежбање у различитим временским условима. Чување околине при вежбању. Последице конзумирања дувана и алкохола. Додаци исхрани – суплементи. Вежбање и менструални циклус. Значај заштите репродуктивних органа приликом вежбања	-вежбање -анализирање -упоређивање резултата са резултатима вршњака	-дискусија -анализирање -објашњавање -показивање	-разговор -демонстрација -физичко вежбање	Редовно присуствовање часовима и учествовање у ванчасовним и ваншколским активностима у складу са могућностима -савладаност, тј. достигнут ниво моторичких знања, умења и навика, и -савладаност техника задатих планом и програмом

Б. ОБАВЕЗНИ ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ

Назив наставног предмета: ВЕРСКА НАСТАВА

Разред: СЕДМИ

Недељни /Годишњи фонд часова: / 36

Циљ: Циљ наставе Православног катихизиса (веронауке) јесте да се њоме посведоче садржај вере и духовно искуство традиционалних цркава и религијских заједница које живе и делују на нашем животном простору, да се ученицима пружи целовит религијски поглед на свет и живот и да им се омогући слободно усвајање духовних и животних вредности цркве или заједнице којој историјски припадају, односно чување и неговање сопственог верског и културног идентитета. Ученици треба да упознају веру и духовне вредности сопствене, историјски дате цркве или верске заједнице у отвореном и толерантном дијалогу, уз уважавање других религијских искустава и филозофских погледа, као и научних сазнања и свих позитивних искустава и достигнућа човечанства.

Корелација са другим предметима: српски језик и књижевност, историја, географија, ликовна култура, музичка култура, грађанско васпитање.

Област/Тема	Исходи По завршеној теми- области ученик ће бити у стању да :	Садржај програма	Активности ученика	Активности наставника	Начин и поступци остваривања програма	Евалуација
I-УВОД 1.Упознавање садржаја програма и начина рада	сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 7. разреда -уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у	Упознавање са садржајем програма и начином рада	Повезивање градива са свакодневним животом Уочава, слуша, пева, изражава се, комуницира, црта,	Прати, усмерава, вреднује, ствара ситуацију, сугерише, подстиче, дискутује, анализира, наводи на повезивање и примену знања	Катихизација као литургијска делатност- заједничко је дело катихете (вероучитеља) и његових ученика. Катихета (вероучитељ) би требало	Наставник ће евалуацију остварити на два начина: процењива- њем реакције ученика или прикупља- њем коментара ученика путем

	претходном разреду -активно учествује на часовима		боји, игра се, изражава своја мишљења и искуства, посматра, упознаје се, препознаје, разговара, илуструје, препознаје своја осећања		стално да има науму да катихеза не постоји ради гомилања информација („знања о вери“), већ као настојање да се учење и искуство Цркве лично усвоје и спроведу у богослужбе- ном животу	анкетних евалуацио- них листића; провером знања које ученици усвајају на часу и испитаива- њем ставова; Оцењује се кроз усмено и писмено испитивање и посматрање понашања
II- БОГОПОЗНА ЊЕ 2.Процес сазнавања 3.Лично познање 4. Познање Бога 5.Бог је један, али није сам	-уочи да су знање и учење важни у његовом животу -кроз очигледне примере и експерименте закључи да постоје различити начини сазнавања -кроз примере из личног искуства уочи да једино онај кога заволимо за нас постаје личност- непоновљиво и бесконечно биће -препозна да нам Христос открива Бога као љубавну заједницу три личности	-процес сазнавања као део целе личности:чула, разум, слободна воља, искуство -личносно познање, упознавање кроз љубав -познање Бога -Бог је један, али није сам(Бог је заједница три личности:Отац, Син и Свети Дух)			Цркве. На почетку сваке наставне теме ученике би требало упознати са циљевима и исходима наставе, садржајима по темама, начином остваривања програма рада, као и са начином вредновања њиховог рада. Врсте наставе Настава се реализује кроз следеће облике наставе: теоријска	

	-одговорније обликује заједнички живот са другима				настава (34 часова) практична настава (2 часа) Место реализације наставе Теоријска настава се реализује у учioniци; Практична настава се реализује у цркви – учешћем у литургијском сабрању; Дидактичко методичка упутства за реализацију наставе Уводне часове требало би осмислити тако да допринесу међусобном упознавању ученика, упознавању ученика с циљевима, исходима, наставним садржајима, али и тако да наставник	
III- СИМВОЛ ВЕРЕ						
6. Сабори као израз јединства Цркве	-уочи да је Црква на Саборима решавала проблеме са којима се сусретала кроз историју	-Сабори као израз јединства Цркве	Повезивање градива са свакодневним животом	Прати, усмерава, вреднује, ствара ситуацију,		Наставник ће евалуацију остварити на два начина: процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића; провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем ставова;
7. Васељенски сабори	-своје проблеме и несугласице са другима решава кроз разговор и заједништво	-Васељенски сабори	Уочава, слуша, пева, изражава се, комуницира, црта, боји, игра се, изражава своја мишљења и искуства, посматра, упознаје се, препознаје, разговара, илуструје, препознаје своја осећања	сугерише, подстиче, дискутује, анализира, наводи на повезивање и примену знања		Оцењује се кроз усмено и писмено испитивање и посматрање
8. Символ вере		-Символ вере				
9. Богочовек Христос	-Христос је истинити Бог и истинити Човек	-Христос је истинити Бог и истинити Човек				
	-зна да је Символ вере установљен на Васељенским саборима					
	-уме да интерпретира Символ вере					
	-зна да се Символ вере изговара на Крштењу и Литургији					
	-појам Богочовека					

	описује Христа као истинитог Бога и истинитог Човека				стекне почетни увид у то каквим предзнањима и ставовима из подручја Православн-ог катихизиса, група располаже Реализација програма требало би да се одвија у складу с принципима савремене активне . наставе, која својом динамиком подстиче ученике на истраживачки и проблемски приступ садржајима тема.У току реализације стављати нагласак више на доживљајно и формативно, а мање на сазнајно и информативн о. Квалитет наставе се постиже када	понашања
IV-СВЕТОТАЈИНСКИ ЖИВОТ ЦРКВЕ	-увиди да Црква Светим Тајнама повезује човека са Богом у најважнијим моментима његовог живота(рођење и духовно рођење,венчање и брак,црквена брига за болесне...)	-Светотајински живот Цркве -Света Литургија као светајна Цркве -Свете Тајне Крштења и Миропомазања -Света Тајна Исповести -Света Тајне брака(слика Христа и Цркве) -Монашка заједница(искорак ка животу будућег века) -Света Тајна Рукоположења -Молитословља Цркве				
10.Светотајински живот Цркве						
11. Света Литургија-светајна Цркве						
12. Свете Тајне крштења и миропомазања						
13. Света Тајна исповести						
14. Света Тајна брака						
15. Монашка заједница						
16. Света Тајна рукоположења						
17. Молитословља						

Цркве	-разликује и именује службе у Цркви(епископ, свештеник, ђакон и народ) -на покајање гледа као на промену начина живота -уочи важност природних елемената(воде,гро жђа,жита,светлости. ..)		Повезивање градива са свакодневним животом Уочава, слуша, пева, изражава се, комуницира, црта, боји, игра се, изражава своја мишљења и искуства, посматра, упознаје се, препознаје, разговара, илуструје, препознаје своја осећања	Прати, усмерава, вреднује, ствара ситуацију, сугерише, подстиче, дискутује, анализира, наводи на повезивање и примену знања	се наставни садржаји реализују у складу са савременим педагошким захтевима у погледу употребе разноврсних метода, облика рада и наставних средстава . Имајући у виду захтеве наставног програма и могућности транспоновања наставног садржаја у педагошко дидактичка решења,наставник би требало да води рачуна и о психолошким чиниоцима извођења наставе – узрасту ученика, нивоу психофизичког развоја, интересовањима,склоности ма,способнос	Наставник ће евалуацију остварити на два начина: процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића; провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем ставова; Оцењује се кроз усмено и писмено испитивање и посматрање понашања
V-СРПСКА ЦРКВА КРОЗ БЕКОВЕ 18. Света браћа Кирило	-препозна да култура и писменост Словена					

и Методије	имају корен у мисионарској делатности просветитеља равноапостолских Кирила и Методија				тима и мотивацији ученика У остваривању савремене наставе. наставе наставник је извор знања, креатор, организатор и координатор ученичких активности у наставном процесу	
19. Свети Сава						
20. Срби светитељи						
21. Крсна слава и обичаји	-објасни просветитељску улогу и значај Светога Саве за српски народ					
22. Српска црквена баштина	-доживи српске светитеље као учитеље хришћанских врлина -препозна неговање православних обичаја као начин преношења искуства вере и прослављања Бога и светитеља -препозна евхаристијску симболику Крсне славе -везује прослављање Крсне славе за Литургију -доживи, вреднује и негује богатство и лепоту културне баштине	-Света браћа Кирило и Методије -Свети Сава -Срби светитељи -Крсна слава и обичаји(литије храмовне и градске славе...) -Српска црквена баштина	Повезивање градива са свакодневним животом Уочава, слуша, пева, изражава се, комуницира, црта, боји, игра се, изражава своја мишљења и искуства, посматра, упознаје се, препознаје, разговара, илуструје, препознаје своја осећања	Прати, усмерава, вреднује, ствара ситуацију, сугерише, подстиче, дискутује, анализира, наводи на повезивање и примену знања	Настава је успешно реализована ако је ученик спреман да Цркву схвати као простор за остваривање своје личности кроз заједничарење са ближњима и Тројичним Богом који постаје извор и пуноћа његовог живота Оцењивање Непосредно описно	Наставник ће евалуацију остварити на два начина: процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића; провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем ставова; Оцењује се кроз усмено и писмено испитивање и

			Повезивање градива са свакодневним животом Уочава, слуша, пева, изражава се, комуницира, црта, боји, игра се, изражава своја мишљења и искуства, посматра, упознаје се, препознаје, разговара, илуструје, препознаје своја осећања	Прати, усмерава, вреднује, ствара ситуацију, сугерише, подстиче, дискутује, анализира, наводи на повезивање и примену знања	оцењивање ученика може се вршити кроз: усмено испитивање; писмено испитивање; посматрање понашања Наставне методе: дијалоска, демонстративна, илустративна, објашњење, усмено изражавање-, посматрање, метода графичких радова, метода писаних радова, дијалоска монолошка метода писаних радова вербална илустративна текстуална компаративни метод илустративно демонстративна настава Наставни облици рада:	посматрање понашања Наставник ће евалуацију остварити на два начина: процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића; провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем ставова; Оцењује се кроз усмено и писмено испитивање и посматрање понашања
--	--	--	--	--	--	--

					фронтални индивидуалн и групни рад у пару тимски наставна средства: Библија и библијски текстови припремљен материјал, листићи, дечија штампа, , пригодни текстови, енциклопеди- је, Интернет	
--	--	--	--	--	---	--

Назив предмета: ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

Циљ: Циљ учења Грађанског васпитања је да ученик изучавањем и практиковањем основних принципа, вредности и процедура грађанског друштва постане свестан својих права и одговорности, осетљив за потребе појединаца и заједнице и спреман да активно делује у заједници уважавајући демократске вредности.

Разред: Седми

Недељни /Годишњи фонд часова: 1 час / 36 часова

Област/Тема	Исходи	Садржај програма	Активности ученика	Активности наставника	Начин и поступци	Евалуација
-------------	--------	------------------	--------------------	-----------------------	------------------	------------

	По завршеној теми-области ученик ће бити у стању да :				остваривања програма	
ЉУДСКА ПРАВА	– наведе и опише основне карактеристике људских права; – својим речима опише везу између права појединца и општег добра; – дискутује о односу права и правде и о сукобу права; – образложи личну одговорност у заштити свог здравља; – штити своја права на начин који не угрожава друге и њихова права;	Карактеристике људских права – урођеност, универзалност, неотуђивост, недељивост. Опште добро. Права појединца и опште добро. Сукоб појединачних права и општег добра. Права и правда. Социјална правда	Слуша Наводи примере Образлаже Аргументује Учествује у дискусији и анализи	_планира -усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	упознавање ученика са садржајем наставног програма и давање јасних упутстава за рад; - повезивање постојећег знања са новим; проширивање знања о правима са фокусом на карактеристикама права и вези са општим добром;	-посматрање ученика -праћење учествовања ученика у дискусијама, разговорима -вршњачко оцењивање -самооцењивање ученика -степен познавања дечјих права
ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО	– образложи сврху постојања политичких странака; – аргументује потребу ограничења и контролу власти; – наведе кораке од предлагања до усвајања закона; –	Политичке странке у вишепартијском систему – владајуће и опозиционе. Народна скупштина – сврха и надлежности. Народни посланици, посланичке групе. Процедуре у раду Народне скупштине. Скупштинске дебате. Предлагање и доношење	Слуша Наводи примере Образлаже Аргументује Учествује у дискусији и анализи	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче	Увођење ученика у функционисање демократског друштва са фокусом на парламент, његову функцију и	-посматрање ученика -праћење учествовања ученика у дискусијама, разговорима -вршњачко

	образложи на примеру могућност утицаја грађана на одлуке Народне скупштине;	закона		-дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	надлежности, организацију и процедуре, а на примеру Народне скупштине Републике Србије.	оцењивање - самооцењивање ученика -степен познавања дечјих права
ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ	– препозна и одупре се различитим облицима вршњачког притиска; – препозна опасност када се нађе у великој групи људи и заштити се; –	Припадност групи. Групни идентитет као део идентитета младих. Односи у вршњачкој групи и њен утицај на појединца. Вршњачки притисак. Конформизам. Приватност – обим и границе. Понашање људи у маси и угроженост права појединца	Слуша Наводи примере Образлаже Аргументује Учествује у дискусији и анализи	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	Објаснити појмове вршњачке групе, конформизам и вршњачки притисак.	-посматрање ученика -праћење учествовања ученика у дискусијама, разговорима -вршњачко оцењивање - самооцењивање ученика -степен познавања дечјих права
ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ	– учествује у организацији, реализацији и евалуацији симулације Народне скупштине; – у дискусији показује вештину активног слушања, износи свој став заснован на аргументима,	Симулација Народне скупштине Одређивање улога и процедура у скупштини. Формирање посланичких група. Избор председника скупштине. Формулисање предлога закона. Скупштинска дебата.	Слуша Учествује у планирању Наводи примере	_планира -усмерава -наводи -ствара ситуацију	Помоћ ученицима да припреме и спроведу симулацију рада Народне скупштине обухватајући неке од постојећих процедура у	-посматрање ученика -праћење учествовања ученика у дискусијама, разговорима -вршњачко

	комуницира на конструктиван начин; – проналази, критички разматра и користи информације из различитих извора.	Гласање. Евалуација симулације	Образлаже Аргументује Учествује у дискусији и анализи Учествује у истраживању Проналази и користи информације из различитих извора	-сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	раду Скупштине	оцењивање - самооцењивање ученика -степен познавања појмова
--	--	-----------------------------------	--	---	-------------------	--

Назив наставног предмета: ФРАНЦУСКИ ЈЕЗИК

Разред: VII

Недељни /Годишњи фонд часова: 2/72

Циљ: Циљ наставе и учења страног језика је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писмену и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

Корелација са другим предметима: Српски језик и књижевност, ЧОС, Грађанско васпитање, Физичко и здравствено васпитање, Географија, Математика, Информатика и рачунарство, Биологија, Музичка култура, Техника и технологија, Историја

Област/Тема	Исходи	Садржај програма	Активности ученика	Активности наставника	Начин и поступци остваривања програма	Евалуација
	По завршеној теми/области ученик	Quel est ton nom/ prénom/ surnom ?	Учествује у разговору Слуша	- Презентује -усмерава ученика	-Рад у паровима, малим и великим	Посматрање и праћење, усмена

ПОЗДРАВЉА ЊЕ И ПРЕДСТАВЉА ЊЕ СЕБЕ И ДРУГИХ И ТРАЖЕЊЕ/ ДАВАЊЕ ОСНОВНИХ ИНФОРМАЦИ ЈА О СЕБИ И ДРУГИМА	ће бити у стању да у усменој и писменој комуникацији: -разуме једноставније текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/давање информација личне природе; -поздрави и отпоздрави, представи себе и другог користећи једноставнија језичка средства; - размени једноставније информације личне природе; - у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима; - разуме једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; - опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства;	Quel est votre nom, Madame/ Monsieur ? Je te/ vous présente Julie. C'est Robert, il est nouveau dans notre classe. Bienvenu ! Où habites-tu/habitez-vous ? J'habite 72, rue François Mauriac. Tu habites à quel étage ? Au troisième étage. Je fais du football/ de la natation. Comment vas-tu à l'école. J'y vais à pieds. Je prends le bus. Quelle est la profession de ton père. Il est ingénieur. Tu as des frères et des sœurs ? Oui, j'ai une petite sœur. C'est mon oncle, il habite à Poitiers, mais il est né à Marseille. Mes cousines s'appellent Pauline et Brigitte. Садашње време фреквентних глагола Питања с упитним речима (comment, quel, où...) Личне заменице Присвојни придеви Бројеви (основни и редни) (Интер)културни садржаји: устаљена правила учтиве	Разуме Чита Преводи Репродукује Пише сложеније реченице Описује људе,предмете,места,д оживљаје...	-подстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко,синтетичко, индуктивно,дедуктивно мишљење -утиче на развој тачности,прецизности, одговорности,уредности код ученика -дискутује -анализира -мотивише	групама -Мануелне активности -Вежбе слушања -Игре примерене узрасту -Класирање и упоређивање -Решавање „проблем-ситуација“ -„Превозиће“ исказа у гест и геста у исказ. -Повезивање звучног материјала са илустрацијом и текстом, -Заједничко прављење илустрованих и писаних материјала	провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина, различите технике формативног оцењивања, ученички радови/пројекти.
--	--	---	--	--	--	---

		комуникације; имена, презимена и надимци; родбина и родбинске везе; адреса; формално и неформално представљање; степени сродства и родбински односи; већи градови у земљама циљне културе.				
ОПИСИВАЊЕ БИЋА, ПРЕДМЕТА, МЕСТА, ПОЈАВА, РАДЊИ, СТАЊА И ЗБИВАЊА	- разуме једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; - опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; - разуме једноставније текстове у којима се описују радње и ситуације у садашњости; - разуме једноставније текстове у којима се описују способности и умећа; - размени појединачне	Описни придеви: род, број и место. Поређење придева (plus grand, meilleur). Садашње време фреквентних глагола, рачунајући и повратне. (Интер)културни садржаји: особености наше земље и земаља говорног подручја циљног језика (знаменитости, географске карактеристике и сл.) Comment est Pierre ? Il est plus petit que Paul, il a les yeux marron et les cheveux noirs. Et il est très sympathique, généreux et un peu timide. Il porte un jean bleu et un t-shirt jaune.	Учествује у разговору Слуша Разуме Чита Преводи Репродукује Пише сложеније реченице Описује људе, предмете, места, доживљаје...	Презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко, синтетичко, индуктивно, дедуктивно мишљење -утиче на развој тачности, прецизности, одговорности, уредности код ученика -дискутује -анализира -мотивише	-Рад у паровима, малим и великим групама -Мануелне активности -Вежбе слушања -Игре примерене узрасту -Класирање и упоређивање -Решавање „проблем-ситуација“ -„Превођење“ исказа у гест и геста у исказ. -Повезивање звучног материјала са илустрацијом и текстом, -Заједничко прављење илустрованих и писаних материјала	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина, различите технике формативног оцењивања, ученички радови/пројекти.

	информације и/или неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости; - опише радње, способности и умећа користећи неколико везаних исказа; - разуме једноставнија питања која се односе на оријентацију/положај предмета, бића и места у простору и правац кретања и одговори на њих; - затражи и разуме обавештења о оријентацији/положај у предмета, бића и места у простору и правцу кретања; - опише правац кретања и просторне односе једноставнијим, везаним исказима.	L'éléphant est un des plus grands animaux sur terre. La tortue est plus lente que le lapin. La moto est moins économique que le vélo. La voiture de mon père est plus rapide que celle de notre voisin. Besançon est une ville plus tranquille que Marseille.				
ИЗНОШЕЊЕ ПРЕДЛОГА И САВЕТА, УПУЋИВАЊЕ ПОЗИВА ЗА УЧЕШЋЕ У ЗАЈЕДНИЧКОЈ АКТИВНОСТИ И	- разуме једноставније текстове у којима се описују искуства, догађаји и способности у прошлости; - размени појединачне информације и/или неколико информација у низу о искуствима, догађајима и	Et si on allait ensemble au concert ? Il commence à 20 heures. Je sais que tu aimes ce chanteur. Viens chez moi après l'école et apporte tes CD. On pourrait se promener un peu. Oui, pourquoi pas ! Volontiers.	Учествује у разговору Слуша Разуме Чита Преводи Репродукује Пише сложеније реченице Описује људе,предмете,места,д оживљаје...	-Презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко,синтети чко, индуктивно,дедукти вно мишљење -утиче на развој тачности,прецизнос ти,	-Рад у паровима, малим и великим групама -Мануелне активности -Вежбе слушања -Игре примерене узрасту -Класирање и упоређивање -Решавање „проблем-ситуација“ -„Превођење“	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина, различите технике формативног

РЕАГОВАЊЕ НА ЊИХ	способностима у прошлости; - опише у неколико краћих, везаних исказа искуства, догађај из прошлости; - опише неки историјски догађај, историјску личност и сл.; - разуме једноставније исказе који се односе на изражавање допадања и недопадања и реагује на њих; - изрази допадање и недопадање уз једноставније образложење; - разуме једноставније исказе којима се тражи мишљење и реагује на њих; - изражава мишљење, слагање/неслагање и даје кратко образложење.	Désolée, je ne peux pas. Je ne me sens pas bien. Tu devrais manger plus de fruits et de légumes. Si tu ne te sens pas bien, tu dois aller chez le médecin. Питање интонацијом. Заповедни начин. Негација (ne/ n'... pas). Заменица on. Садашње време фреквентних неправилних глагола. (Интер)културни садржаји: прикладно упућивање предлога, савета и позива и реаговање на предлоге, савете и позиве		одговорности, уредности код ученика - дискутује - анализира - мотивише	исказа у гест и геста у исказ. - Повезивање звучног материјала са илустрацијом и текстом, - Заједничко прављење илустрованих и писаних материјала	оцењивања, ученички радови/пројекти.
ИЗРАЖАВАЊЕ МОЛБИ, ЗАХТЕВА, ОБАВЕШТЕЊА,	- опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; - опише и упореди	Je peux t'aider si tu veux. Oui, merci, c'est très gentil. Bonjour Madame, je cherche une jupe en coton. Quelle est votre	- Пажљиво чита задата вежбања - Ради самостално вежбања - Самостално процењује свој напредак	- Даје упутства - Објашњава задата вежбања - Даје повратне информације - Прати ток часа	- Рад у паровима, малим и великим групама - Мануелне активности - Вежбе слушања - Игре примерене узрасту	Посматрање и праћење, усмена и писмена провера кроз задатке.

ИЗВИЊЕЊА, ЧЕСТИТАЊА И ЗАХВАЛНОСТ И	жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; - размени појединачне информације и/или неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости; - опише у неколико краћих, везаних исказа искуства, догађај из прошлости;	taille, mademoiselle ? A quelle heure part le TGV pour Lyon ? A 9h05. Excusez-moi Monsieur, vous pourriez me dire comment venir à la gare ? Oui, vous continuez tout droit, elle est au fond de cette rue. Merci Monsieur. Je vous en prie. Où se trouve l'arrêt du bus 23 ? Il n'est pas loin d'ici. Питање интонацијом. Питања са упитним речима. Негација (ne/ n'... pas). Основни бројеви (Интер)културни садржаји: правила учтиве комуникације, значајни празници и догађаји, честитања			-Класирање и упоређивање -Решавање „проблем- ситуација“ -„Превозиће“ исказа у гест и геста у исказ. -Повезивање звучног материјала са илустрацијом и текстом, -Заједничко прављење илустрованих и писаних материјала	
РАЗУМЕВАЊЕ	- разуме једноставније исказе који се	Lis le texte et fais l'activité numéro 2 !	Учествује у разговору Слуша Разуме	презентује -усмерава ученика -подстиче на	-Рад у паровима, малим и великим групама	Посматрање и праћење, усмена провера кроз

И ДАВАЊЕ УПУТСТАВА

односе на одлуке, обећања, планове, намере и предвиђања и реагује на њих;

- размени једноставније исказе у вези са обећањима, одлукама, плановима, намерама и предвиђањима;
- саопшти шта он/она или неко други планира, намерава, предвиђа;
- разуме једноставније исказе који се односе на дозволе, забране, упозорења, правила понашања и обавезе и реагује на њих;
- размени једноставније информације које се односе на дозволе, забране, упозорења, правила понашања и обавезе код куће, у школи и на јавном месту;
- разуме једноставније исказе који се односе на поседовање и припадање;
- формулише питања и

Il faut lire la consigne avant de faire l'exercice. Vous allez faire un projet sur votre ville/ quartier/ animal préféré. Réfléchis bien et réponds ! Vérifiez vos réponses ! Vous allez réécouter le dialogue, mais n'ouvrez pas encore vos livres !

Заповедни начин.
Конструкција **il faut** са инфинитивом.
Блиско будуће време (**futur proche**)
(Интер)културни садржаји: правила учтивости у складу са степеном формалности и ситуацијом.

Чита
Преводи
Репродукује
Пише сложеније реченице
Описује
Људе, предмете, места, доживљаје...

размишљање
-развија код ученика
аналитичко, синтетичко,
индуктивно, дедуктивно мишљење
-утиче на развој тачности, прецизности,
одговорности, уредности код ученика
-дискутује
-анализира
-мотивише

-Мануелне активности
-Вежбе слушања
-Игре примерене узрасту
-Класирање и упоређивање
-Решавање „проблем-ситуација“
-„Превођење“ исказа у гест и геста у исказ.
-Повезивање звучног материјала са илустрацијом и текстом,
-Заједничко прављење илустрованих и писаних материјала

играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина, различите технике формативног оцењивања, ученички радови/пројекти.

	једноставније исказе који се односе на поседовање и припадање.					
ОПИСИВАЊЕ РАДЊИ У САДАШЊОСТ И	- разуме једноставније предлоге, савете и позиве на заједничке активности и одговори на њих уз одговарајуће образложење; - упуту предлоге, савете и позиве на заједничке активности користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе; - затражи и пружи додатне информације у вези са предлозима, саветима и позивима на заједничке активности;	J'habite dans une maison au centre de la ville. A quelle heure tu te lèves ? Tous les matins je me lève à 8 heures. D'habitude, nous mangeons à 14 heures. Qu'est-ce que tu fais ? Je regarde la télé. Mon frère va à la piscine tous les jours, il adore nager. Elle est forte en biologie, mais très faible en allemand. Предлози. Питања са упитним речима (que, quel, quand). Редни бројеви до 20. Прилози за време (maintenant, toujours). Садашње време фреквентних глагола, рачунајући и повратне. (Интер)културни садржаји: породични живот; живот у школи – наставне и ваннаставне активности; распусти	Учествује у разговору Слуша Разуме Чита Преводи Репродукује Пише сложеније реченице Описује људе, предмете, места, д оживљаје...	презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко, синтетичко, индуктивно, дедуктивно мишљење -утиче на развој тачности, прецизности, одговорности, уредности код ученика -дискутује -анализира -мотивише	-Рад у паровима, малим и великим групама -Мануелне активности -Вежбе слушања -Игре примерене узрасту -Класирање и упоређивање -Решавање „проблем-ситуација“ -„Превовођење“ исказа у гест и геста у исказ. -Повезивање звучног материјала са илустрацијом и текстом, -Заједничко прављење илустрованих и писаних материјала	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина, различите технике формативног оцењивања, ученички радови/пројекти.

		и путовања.				
ОПИСИВАЊЕ РАДЊИ у ПРОШЛОСТИ	- разуме уобичајене изразе у вези са жељама, интересовањима, потребама, осећањима и реагује на њих; - изрази жеље, интересовања, потребе, осете и осећања једноставнијим језичким средствима; - разуме једноставније исказе који се односе на количину, димензије и цене; - размени информације у вези са количином, димензијама и ценама.	Au Moyen Âge les chevaliers vivaient au château. Les frères Lumière ont inventé le cinéma. Comment as-tu passé le week-end ? Avez-vous déjà visité la France ? Quand ma mère était jeune, elle faisait du basket. Tu as fait ton travail de géographie ? J'ai appelé Sophie, mais elle n'a pas répondu. Сложени перфект. Заповедни начин. Питања интонацијом и инверзијом. Питања са упитним речима (où, comment). Негација (ne/ n'... pas). (Интер)културни садржаји: историсјки догађаји, епохална открића; важније	Учествује у разговору Слуша Разуме Чита Преводи Репродукује Пише сложеније реченице Описује људе,предмете,места ,доживљаје...	презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко,синтетичко, индуктивно,дедуктивно мишљење -утиче на развој тачности,прецизности, одговорности,уредности код ученика -дискутује -анализира -мотивише	-Рад у паровима, малим и великим групама -Мануелне активности -Вежбе слушања -Игре примерене узрасту -Класирање и упоређивање -Решавање „проблем-ситуација“ -„Превођење“ исказа у гест и геста у исказ. -Повезивање звучног материјала са илустрацијом и текстом, -Заједничко прављење илустрованих и писаних материјала	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина, различите технике формативног оцењивања, ученички радови/пројекти.

		личности из прошлости.				
ОПИСИВАЊЕ БУДУЋИХ РАДЊИ (ПЛАНОВА, НАМЕРА, ПРЕДВИЂАЊА)	- саопшти шта он/она или неко други планира, намерава, предвиђа; - упути предлоге, савете и позиве на заједничке активности користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе; - изрази жеље, интересовања, потребе, осете и осећања једноставнијим језичким средствима.	Qu'est-ce que tu aimerais faire quand tu seras grand? Cet après-midi je vais sortir avec mes cousins. La semaine prochaine j'aurai 13 ans. Samedi soir j'organiserai un boum, j'inviterai mes copains. Je t'aiderai à faire ton devoir de biologie. Cette BD, je vais la lire pendant les vacances. Блиски футур (futur proche) Футур први (futur simple) Кондиционал глагола aimer. Питања са упитним речима (que). Присвојни придеви. (Интер)културни садржаји: правила учтивости у складу са степеном формалности и ситуацијом.	Учествује у разговору Слуша Разуме Чита Преводи Репродукује Пише сложеније реченице Описује људе,предмете,места ,доживљаје...	презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко,синтетичко, индуктивно,дедуктивно мишљење -утиче на развој тачности,прецизности, одговорности,уредности код ученика -дискутује -анализира -мотивише	-Рад у паровима, малим и великим групама -Мануелне активности -Вежбе слушања -Игре примерене узрасту -Класирање и упоређивање -Решавање „проблем-ситуација“ -„Превођење“ исказа у гест и геста у исказ. -Повезивање звучног материјала са илустрацијом и текстом, -Заједничко прављење илустрованих и писаних материјала	Посматрање и праћење, усмена и писмена провера кроз задатке.

**ИСКАЗИВАЊЕ
ЖЕЉА,
ИНТЕРЕСОВАЊА,
ПОТРЕБА,
ОСЕТА И
ОСЕЋАЊА**

- разуме једноставније предлоге, савете и позиве на заједничке активности и одговори на њих уз одговарајуће образложење;
- упути предлоге, савете и позиве на заједничке активности користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе;
- затражи и пружи додатне информације у вези са предлозима, саветима и позивима на заједничке активности;
- разуме уобичајене молбе и захтеве и реагује на њих;
- упути уобичајене молбе и захтеве;
- честита, захвали и извини се користећи мање сложена језичка средства;
- разуме и следи једноставнија упутства у вези с

J'ai mal à la tête/ à la gorge/ au pied.
Tu es fatigué ?
La musique classique m'intéresse beaucoup.
J'ai envie de sortir/ de me reposer.
J'ai besoin de dormir/ de manger.
Je vais me coucher maintenant.
Faites attention !
Ne parlez pas !
Oh, quel dommage ! Je suis désolée !
Заповедни начин.
Изрази са глаголима avoir и être.
Садашње време фреквентних глагола, рачунајући и повратне.
(Интер)културни садржаји: мимика и гестикулација; интересовања, хоби, забава, разонода, спорт и рекреација.

Учествује у разговору
Слуша
Разуме
Чита
Преводи
Пише сложеније реченице
Описује људе,предмете,места ,доживљаје...
Попуњава вежбања

презентује
-усмерава ученика
-подстиче на размишљање
-развија код ученика аналитичко,синтетичко, индуктивно,дедуктивно мишљење
-утиче на развој тачности,прецизности,
одговорности,уредности код ученика
-дискутује
-анализира
-мотивише

-Рад у паровима, малим и великим групама
-Мануелне активности
-Вежбе слушања
-Игре примерене узрасту
-Класирање и упоређивање
-Решавање „проблем-ситуација“
-„Превођење“ исказа у гест и геста у исказ.
-Повезивање звучног материјала са илустрацијом и текстом,
-Заједничко прављење илустрованих и писаних материјала

Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина, различите технике формативног оцењивања, ученички радови/пројекти.

	уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; - пружи једноставнија упутства у вези са уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота					
ИСКАЗИВАЊЕ ПРОСТОРНИХ ОДНОСА И УПУТСТАВА ЗА ОРИЈЕНТАЦИЈУ У ПРОСТОРУ	– разуме једноставнија питања која се односе на оријентацију/положај предмета и бића у простору и правац кретања и одговори на њих; – затражи и разуме обавештења о оријентацији/положају предмета и бића у простору и правцу кретања; – опише правац кретања и просторне односе једноставним, већ познатим исказима; –	Je suis chez Michel. Il habite près de chez moi. Pour venir chez nous, prenez la première rue à droite, puis la deuxième à gauche. Vous devez tourner à gauche au deuxième feu. Le cinéma se trouve à côté du supermarché. Où est-elle ? Je pense qu'elle est restée chez elle. Je vais à la bibliothèque. Elle se trouve entre le musée et le collège. Питање интонацијом. Презент фреквентних глагола. (Интер)културни садржаји: јавни простор; типичан изглед места.	Учествује у разговору Слуша Разуме Чита Преводи Пише сложеније реченице Описује људе, предмете, места, доживљаје... Попуњава вежбања	презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко, синтетичко, индуктивно, дедуктивно мишљење -утиче на развој тачности, прецизности, одговорности, уредности код ученика -дискутује -анализира -мотивише	-Рад у паровима, малим и великим групама -Мануелне активности -Вежбе слушања -Игре примерене узрасту -Класирање и упоређивање -Решавање „проблем-ситуација“ -„Преводјење“ исказа у гест и геста у исказ. -Повезивање звучног материјала са илустрацијом и текстом, -Заједничко прављење илустрованих и писаних материјала	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, различите технике формативног оцењивања, ученички радови/пројекти.

ДОПУНСКА НАСТАВА

СРПСКИ ЈЕЗИК

Садржаји програма	Број часова	Активности ученика у образовно-васпитном раду	Активности наставника у образовно-васпитном раду	Начини и поступци извођења програма	Циљеви и задаци садржаја програма
Независни односи	5	Писање, закључивање, примена	- Мотивише за рад и прилагођава методе способностима ученика	Демонстративна, дијалошка, текст метода	-уочавање одлика независних реченица
Синтаксе	17	Писање, закључивање, примена	- Мотивише за рад и прилагођава методе способностима ученика	Демонстративна, дијалошка, текст метода	- овладавање и практична примена знања из области (реченични чланови и њихове врсте)
Глаголски облици	7	Запажање одлика, повезивање стечених знања	- Мотивише за рад и прилагођава методе способностима ученика	Демонстративна, дијалошка, текст метода	-уочавање одлика, сличности и разлика
Морфологија	7	Уочавање морфолошких особености	- Мотивише за рад и прилагођава методе способностима ученика	Демонстративна, дијалошка, текст метода	-овладавање и практична примена знања из области

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Допунски рад се организује за ученике који, из објективних разлога, у редовној настави енглеског језика не постижу задовољавајуће резултате у неком од програмско-тематских подручја.

Зависно од утврђених недостатака у знањима и умењима ученика, као и узрока заостајања, наставник формира одговарајуће групе с којима организује допунски рад (на пример: група ученика с недовољним знањем одређених садржаја и граматике или правописа; група ученика који нису савладали неки од предвиђених елемената књижевне анализе или облика усменог и писменог изражавања; група ученика са артикулационим проблемима, итд.)

Садржаји програма	Број часова	АКТИВНОСТИ У ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОМ РАДУ		Начини и поступци остваривања рада	Циљеви и задаци садржаја програма
		УЧЕНИКА	НАСТАВНИКА		
The Present Simple and The Present Continuous Tense	1	-уочава -именује -повезује -упоређује -разликује	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -помаже ученицима у савладавању градива -утиче на развој свести ученика о значају граматике језика	-фронтални -индивидуални	-Правилна употреба садашњег простог времена - Правилна употреба садашњег трајног времена
Reporting Commands and Requests	1	-уочава -именује -повезује -упоређује -разликује	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -помаже ученицима у савладавању градива -утиче на развој свести ученика о значају граматике језика	-фронтални -индивидуални	- Правилна употреба неуправних команди и захтева у свакодневној комуникацији
The Past Simple and The Past Continuous Tense	1	-уочава -именује -повезује -упоређује -разликује	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -помаже ученицима у савладавању градива -утиче на развој свести ученика о значају граматике језика	-фронтални -индивидуални	- Правилна употреба простог прошлог и прошлог трајног времена и уочавање разлике приликом употребе истих
Articles	1	-уочава	-презентује	-фронтални	Правилна употреба

		-именује -повезује -упоређује -разликује	-усмерава ученика -подстиче на размишљање -помаже ученицима у савладавању градива -утиче на развој свести ученика о значају граматике језика	индивидуални	одређеног и неодређеног члана у енглеском језику
The Passive Voice (present and past)	1	-уочава -именује -повезује -упоређује -разликује	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -помаже ученицима у савладавању градива -утиче на развој свести ученика о значају граматике језика	-фронтални -индивидуални	Правилна употреба садашњег и прошлог пасива у енглеском језику
Compound Pronouns and Adverbs	1	-уочава -именује -повезује -упоређује -разликује	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -помаже ученицима у савладавању градива -утиче на развој свести ученика о значају граматике језика	-фронтални -индивидуални	- Правилна употреба сложених заменица и придева у енглеском језику
The Present Perfect Tense	1	-уочава -именује -повезује -упоређује -разликује	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -помаже ученицима у савладавању градива -утиче на развој свести ученика о значају граматике језика	-фронтални -индивидуални	- Правилна употреба садашњег перфекта у свакодневним ситуацијама

Conditinal Sentences Type 1 and 2	1	-уочава -именује -повезује -упоређује -разликује	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -помаже ученицима у савладавању градива -утиче на развој свести ученика о значају граматике језика	-фронтални -индивидуални	Правилна употреба условних реченица првог и другог типа у енглеском језику
Going to, The Future Simple Tense, Would like	1	-уочава -именује -повезује -упоређује -разликује	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -помаже ученицима у савладавању градива -утиче на развој свести ученика о значају граматике језика	-фронтални -индивидуални	Исказивање будућности помоћу различитих глаголских времена и конструкција

ИСТОРИЈА

Циљеви допунске наставе су:

Допунска настава се организује за ученике који спорије усвајају знања или за ученике који су били одсутни са часова и за оне који желе даутврде своје знање са циљем,разумевања,препознавања отклањања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања умења и вештина из наставног градива.

Садржај програма	Број часова	Активности ученика у образовно-васпитном раду	Активности наставника у образовно-васпитном раду	Начин и поступци остваривања програма	Циљеви и задаци садржаја програма
Основе капиталистичког друштва: мануфактура, капиталиста, радник, прва индустријска револуција	2	-слушају, питају, одговарају на питања, читају лекцију из књиге заједно са наставником	-објашњава, показује, подстиче, сугерише	Објашњавање основних појмова везаних за капитализам Читање одломака из књиге и анализирање, учимо учење	-боља разумевања појмова,усвајање основних знања, препознавање

Доба револуција	2	Слушају, питају, одговарају на питања, читају лекцију из књиге заједно са наставником	-објашњава, показује, подстиче, сугерише	Разумевање појма револуције, историјски услови настанка	-боље разумевање, уочавање, усвајање основних знања, употреба и примена историских карата
Први српски устанак	2	Одговарају на питања наставника, понављају основне чињенице: Сретење 1804, Дахије, Ивањковац, Мишар, Делиград, Чегар, Ћеле кула Показују на карти: Београдски пашалук и места великих битака Првог српског устанка	-објашњава, показује, подстиче, сугерише, мотивише	Коришћењем књиге и историјске карте, као и прављењем паноа наушити и утврдити основне чињенице и појмове везане за Први српски устанак и Карађорђа Петровића	-разумевање појмова, усвајање основних знања, сналажење на карти
Други српски устанак	2	Одговарају на питања наставника, понављају основне чињенице: Цвети 1815, Љубић, Дубље, споразум са Марашли-Али пашом Показују на карти: Београдски пашалук и места великих битака Другог српског устанка, проширење Србије хатишериџама из 1833.	-објашњава, наводи разговор и дискусију, подстиче, показује	Коришћењем књиге и историјске карте, као и прављењем паноа наушити и утврдити основне чињенице и појмове везане за Други српски устанак и Милоша Обреновића	-разумевање појмова, усвајање знања, сналажење на карти, повезивање и примена наученог

ГЕОГРАФИЈА

Циљеви и задаци:

-стицање знања, утврђивање стечених знања и умења о ваневропским континентима и њиховим регионалним одликама,

-стицање бољег успеха из предмета

теме:

1. Азија – 3 часа
2. Африка – 2 часа
3. Америка – 2 часа
4. Аустралија и океанија – 2

Садржаји образовно васпитног програма	Број часова	Активности ученика у образовно васпитном раду	Активности наставника у образовно васпитном раду	Начин и поступак остваривања програма	Циљеви и задаци садржаја програма
Географска обележја Азије	3	Упознавање основних појмова, Употреба карте, Учвршћивање знања	Објашњава појмове и процесе, демонстрира употребу карте, одговара на постављена питања ученика, мотивише, подстиче.....	Индивидуални Тимски Групни	Осамостаљивање у учењу Утврђивање знања Коришћење карте
Географска обележја Африке	2	Упознавање основних појмова, Употреба карте, Учвршћивање знања	Објашњава појмове и процесе, демонстрира употребу карте, одговара на постављена питања ученика, мотивише, подстиче.....	Индивидуални Тимски Групни	Осамостаљивање у учењу Утврђивање знања Коришћење карте
Северне и Јужне Америке	2	Упознавање основних појмова, Употреба карте, Учвршћивање знања	Објашњава појмове и процесе, демонстрира употребу карте, одговара на постављена питања ученика, мотивише, подстиче.....	Индивидуални Тимски Групни	Осамостаљивање у учењу Утврђивање знања Коришћење карте
Аустралија и Окејанија	2	Упознавање основних појмова, Употреба карте, Учвршћивање знања	Објашњава појмове и процесе, демонстрира употребу карте, одговара на постављена питања ученика, мотивише, подстиче.....	Индивидуални Тимски Групни	Осамостаљивање у учењу Утврђивање знања Коришћење карте

Садржај програма	Број часова	Активности ученика у васпитно-образовном раду	Активности наставника у васпитно-образовном раду	Начин и поступак остваривања програма	Циљеви и задаци садржаја програма
Сила и кретање	5	Ученици: посматрају уз помоћ наставника наводе примере, закључују, учествују у анализи и решавању једноставних задатака.	Наставник позазује ,наводи примере, даје додатна објашњења, показује решавање једноставнијих задатака усмерава и подстиче ученике.	-индивидуални рад -фронтални рад -дијалогска метода -илустративно-демонстративна метода	Ученик треба да:разликује врсте кретања; мери и рачуна брзину и убрзање и да зна њихове мерне јединице: научи други и трећи Њутнов закон механике и да изврши динамичко мерење силе.
Кретање тела под дејством силе теже	2	Ученици: треба да прате, уз помоћ наставника расуђују, уочавају разлике и решавају једноставне проблеме.	Наставник показује ,наводи примере, даје додатна објашњења,показује решавање једноставнијих задатака усмерава и подстиче ученике.	-индивидуални рад -фронтални рад -дијалогска метода -илустративно-демонстративна метода	Ученик треба да: упозна слободан пад; хитац навише; хитац наниже; силу трења; силу отпора средине и разуме безтежинско стање тела.
Равнотежа	2	Ученици: треба да посматрају, питају, уз помоћ наставника уочавају, наводе примере, решавају једноставне задатке.	Наставник показује ,наводи примере, даје додатна објашњења, показује решавање једноставнијих задатака усмерава и подстиче ученике.	-индивидуални рад -фронтални рад -дијалогска метода -илустративно-демонстративна метода	Ученик треба да: научи да сложи и разложи векторске величине; да зна када је тело у равнотежи; да објасни силу потиска и Архимедов закон.
Механички рад, снага и енергија	3	Ученици: посматрају, уз помоћ наставника уочавају, наводе примере и закључују и решавају једноставне задатке.	Објашњава кинетичку енергију, наводи на закључке, упућује на коришћење књиге и литературе.	-индивидуални рад -фронтални рад -дијалогска метода	Ученик треба да: зна када се врши механички рад и да је једнак промени енергије; зна како се рачуна снага; ко има кинетичку, а ко потенцијалну енергију; и да зна мерне јединице рада, снаге и енергије.

				-илустративно-демонстративна метода	
Топлотне појаве	2	Ученици: посматрају, питају, уз помоћ наставника уочавају, повезују, записују и закључују.	Наставник показује ,наводи примере, даје додатна објашњења, показује решавање једноставнијих задатака усмерава и подстиче ученике.	-индивидуални рад -фронтални рад -дијалогска метода -илустративно-демонстративна метода	Ученик треба да: знају да се укупна енергија тела састоји од кинетичке и потенцијалне енергије молекула унутар тела; да зна како се одређује количина топлоте и која је њена мерна јединица.

МАТЕМАТИКА

Садржај програма	Број часова	Активности у образовно-васпитном раду		Начини и поступци остваривања рада	Циљеви и задаци садржаја програма
		Ученика	Наставника		
Операције у скупу реалних бројева	1	-уочава -разликује -рачуна	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко,синтетичко, индуктивно,дедуктивно мишљење	-фронтални -индивидуални	формирање појмова квадратног корена и аритметичког квадратног корена упознавање и поимање ирационалног броја извођење рацунских операција са реалним бројевима
Питагорина теорема и примена	1	-уочава -именује -разликује -рачуна	-презентује -утиче на развој свести ученика о значају и примени математике при решавању проблема из свакодневног живота	-фронтални -индивидуални	знају Питагорину теорему и умеју да је примене код свих геометријских фигура
Степени и операције са степенима	1	-уочава -именује	-презентује -усмерава ученика -подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање	-фронтални -индивидуални	упознавање степена чији је изложилац природан број с'примерима у физици упознавање појмова алгебарског израза и

		-разликује -рачуна			његово израчунавање
Многоугао	1	-уочава -именује -разликује	-презентује -усмерава ученика -развија код ученика аналитичко,синтетичко, индуктивно,дедуктивно мишљење	-фронтални -индивидуални	формирање појма многоугла и врсте збир углова многоугла и број дијагонала у многоуглу обим и површина многоугла
Полиноми и операције са њима, квадрат бинома и разлика квадрата	1	-уочава -именује -разликује -рачуна	-презентује -подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање -утиче на развој тачности,прецизности, одговорности,уредности код ученика	-фронтални -индивидуални	рачунске операције са мономима и полиномима растављање полинома на чиниоце
Круг и делови круга	1	уочава именује разликује упоређује	-презентује -усмерава ученика -утиче на развој свести ученика о значају и примени математике у свакодневном животу	-фронтални -индивидуални	упознавање нових геометријских појмова (централни,периферијски круг, исечак) одређивање обима и површине круга упоређивање површине исечка и кружног лука
Функција	1	уочава закључује разликује	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко,синтетичко, индуктивно,дедуктивно мишљење	-фронтални -индивидуални	правоугли координатни систем у равни неке основне функције
Пропорција - примена	1	-уочава -именује	-презентује -усмерава ученика	-фронтални	пропорција

		-разликује -рачуна	-подстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко,синтетичко, индуктивно,дедуктивно мишљење	-индивидуални	примена у пракси директне и обрнуте пропорционалности
Сличност и примена сличности	1	-уочава -именује -разликује	-презентује -утиче на развој свести ученика о значају и примени математике при решавању проблема из свакодневног живота	-фронтални -индивидуални	Талесова терома сличност троуглова,коэффициент сличности примена сличности код једноставних конструктивних задатака

БИОЛОГИЈА

Циљеви допунске наставе су:

Допунска настава се организује за ученике који спорије усвајају знања или су били одсутни са часова и за оне који желе да утврде своје знање,са циљем разумевања,препознавања,откланњања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања,умења и вештина из наставног градива.

Садржаји програм	Број часова	Активности ученика у образовно-васпитном раду	Активности наставника у образовно-васпитном раду	Начин и поступак остваривања	Циљеви и задаци садржаја програма
Порекло и развој људске врсте	1	Слушају, питају	-подстиче на усвајање знања -мотивише за рад -методе рада прилагођава карактеристикама и способностима ученика -креира наставне листиће са питањима основног нивоа	-фронтални -индивидуални	Боље разумевање градива
Грађа човечјег тела	7	Слушају, питају,	-подстиче на усвајање знања -мотивише за рад	-фронтални -индивидуални	Боље разумевање градива

		упоређују	-методе рада прилагођава карактеристикама и способностима ученика -креира наставне листиће са питањима основног нивоа		
Репродуктивно здравље	1	Слушају, питају	-подстиче на усвајање знања -мотивише за рад -методе рада прилагођава карактеристикама и способностима ученика -креира наставне листиће са питањима основног нивоа	-фронтални -индивидуални	Боље разумевање градива

ХЕМИЈА

Циљеви наставе су:

Допунска настава из хемије се организује за ученике који спорије усвајају знања, ученике који нису били присутни на неким часовима, ученике који желе да утврде знање или уклоне евентуалне нејасноће, што доприноси бољем усвајању знања и вештина везаних за наставно градиво

Редни број теме	Број часова	Садржај програма	Активности ученика у образовно васпитном раду	Активности наставника у образовно васпитном раду	Начин и поступак остваривања	Циљеви и задаци садржаја програма
1.	4	Основни хемијски појмови	- посматра супстанце - изводи закључке - ради огледе: прави смеше, раздваја смеше - испитује физичке и хемијске промене	-показује супстанце -наводи на закључке -показује како се испитују основне физичке особине	- индивидуални рад - групни рад	- разликује физилка и хемијска с ства супстанце и физичке и хемијскепромене супстанце - разликује појмове: елеменат, једињење, смеша

2.	4	Структура супстанце	- црта модел атома - користи таблицу ПСЕ - саставља формуле помоћу валенце - препознаје по формули тип хемијске везе	-Упућује на правилно коришћење таблице ПСЕ -указује како се из формуле може сазнати тип везе	- индивидуални рад - групни рад	- зна које честице улазе у састав атома - зна основне податке о елементима ПСЕ - зна разлику јонске и ковалентне везе - примењује валенцу за писање формула
3.	4	Хомогене смеше -раствори	- прави растворе - врши једноставнија израчунавања	-Показује како се праве раствори -објашњава једноставнија израчунавања	- индивидуални рад - групни рад	- зна шта је раствор, а шта растворљива супстанца - ради једноставне задатке - уме да направи раствор допуног до 100г, ако је дата количина растворљиве супстанце
4.	6	Хемијске реакције и израчунавања	- повезује знања - пише једноставније једначине хемијских реакција - врши једноставнија израчунавања	-подстиче ученике да повезују знања -објашњава писање једноставнијих једначина хемијских реакција -показује како се врше једноставнија израчунавања	- индивидуални рад - групни рад	- зна да представи једноставније процесе једначинама - разликује појмове: мол, моларна маса и количина супстанце - зна да докаже закон одржања масе преко хемијске једначине

ФРАНЦУСКИ ЈЕЗИК

Циљеви допунске наставе су:

Допунска настава се организује за ученике који спорије усвајају знања или су били одсутни са часова и за оне који желе да утврде своје знање, са циљем разумевања, препознавања, отклањања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања, умења и вештина из наставног градива.

Садржаји програм	Број часова	Активности ученика у образовно-васпитном раду	Активности наставника у образовно-васпитном раду	Основни облици извођења програма	Циљеви и задаци садржаја програма
		Слушају, питају	-подстиче на усвајање знања -мотивише за рад	- групни - индивидуални	Боље разумевање

Les verbes auxiliaires	1-2		-методе рада прилагођава карактеристикама и способностима ученика		
Présent	1-2	Слушају, питају	-подстиче на усвајање знања -мотивише за рад -методе рада прилагођава карактеристикама и способностима ученика	групни индивидуални	Боље разумевање
Passé composé	1-2	Слушају, питају	-подстиче на усвајање знања -мотивише за рад -методе рада прилагођава карактеристикама и способностима ученика	групни индивидуални	Боље разумевање и уочавање
COD, COI	2	Слушају, питају, упоређују	-подстиче на усвајање знања -мотивише за рад -методе рада прилагођава карактеристикама и способностима ученика	групни индивидуални	Боље разумевање и уочавање

ДОДАТНА НАСТАВА

СРПСКИ ЈЕЗИК

Садржаји програма	Број часова	Активности ученика	Активности наставника	Начини и поступци извођења програма	Циљеви и задаци садржаја програма
Језик - Граматика		- примењује претходностечена знања - овладава новим граматичким и правописним правилима (систем зависних и независних реченица,	- Презентује наставни садржај -Мотивише на рад, закључивање и упоређивање - Припрема ученике за	- монолошки; - дијалошки; - текстовни; - индивидуални	- припрема ученика за школско, општинско, међуопштинско и републичко такмичење из Српског језика.

- Правопис	6	синтагме, глаголски облици); - уочава на примерима; - упоређује;	такмичења из матерњег језика		
Лектира	2	- чита, анализира и интерпретира дела по избору ученика и наставника; - уметнички анализира филм по избору;	- Подстиче на креативан однос при тумачењу књижевних дела и стваралачко мишљење.	- монолошки; - дијалогски; - текстовни; - индивидуални; -демонстративни	- оспособљавање за исказивање властитих судова и закључака приликом анализе текста.
Култура изражавања - Говорно изражавање - Писмено изражавање	1	- описује екстеријер и ентеријер; - увежбава технике у изради писменог састава и анализира стилске грешке оцењених радова. - уочавање и реазликовање форме приповедање (унутрашњи монолог, монолог	- Презентује наставни садржај, - Подстиче на креативност ученика у сфери усменог и писменог изражавања. - Мотивише ученике на проширивање знања.	- монолошки; - дијалогски; - текстовни; - индивидуални	- стваралачко препричавање текста са променом гледишта - обједињавање приповедања и описивања.

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

За додатни рад од V до VIII разреда се опредељују даровити ученици и посебних интересовања за енглески језик. Ангажоване ученике стога треба стимулисати (похвале, награде, интерна школска такмичења у циљу припрема за општинско, окружно и републичко такмичење које се организује само за ученике осмог разреда) и постепено их уводити у области професионалне оријентације ка широком пољу делатности које пружа знање енглеског језика

Садржаји програма	Број часова	АКТИВНОСТИ У ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОМ РАДУ		Начини и поступци остваривања рада	Циљеви и задаци садржаја програма
		УЧЕНИКА	НАСТАВНИКА		

Countries and Nationalities		-уочава -именује -повезује -уређује	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко,синтетичко, индуктивно,дедуктивно мишљење	-фронтални -индивидуални	-проширивање знања о употреби придева и именица везане за нације и националности
Descriptions: People and objects		-открива релације и изражава их -упоређује -уочава	-презентује -подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање	-фронтални -индивидуални	-описивање људи и предмета уз помоћ стеченог знања вокабулара и граматичких целина
Translation of an unknown text with familiar vocabulary from English to Serbian		-уочава -закључује -проверава	-презентује -усмерава ученика -утиче на развој свести ученика о значају и примени граматичке целине при решавању проблема из свакодневног живота	-фронтални -индивидуални	-употреба познатих речи унутар непознатог текста
Interview a friend about a discovery		-уочава -именује -разликује -упоређује -открива релације -изражава их	-презентује -подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање -утиче на развој тачности,прецизности, одговорности,уредности код ученика	-фронтални -индивидуални	-примена стеченог вокабулара
Opposites: un + adjective		-уочава -именује -открива релације -упоређује	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко,синтетичко, индуктивно,дедуктивно	-фронтални -индивидуални	- префикси у енглеском језику који означавају супротно значење

		-закључује	мишљење		
Expressions of quantity: too much/many, (not) enough, a few, a little, a bit		-уочавање -разликује -упоређује -проверава	-презентује -усмерава ученика -утиче на развој свести ученика о значају и примени граматичке целине у свакодневном животу	-фронтални -индивидуални	-примена израза квантитета у енглеском језику
Quiz in English (Geography, History, Music and Art)		-открива релације -закључује	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко,синтетичко, индуктивно,дедуктивно мишљење	-фронтални -индивидуални	-развијање логичког мишљења и закључивања
Pronunciation		-открива релације -закључује	-презентује -подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање	-фронтални -индивидуални	-употреба граматичке целине
Verbs and expressions followed by the –ing form		-открива релације -закључује	-презентује -усмерава ученика -утиче на развој свести ученика о значају и примени модалног глагола при решавању проблема из свакодневног живота	-фронтални -индивидуални	-употреба глагола и израза у енглеском језику
Present Perfect Tense (ever/never, just, for..., since...)		-разликује -упоређује -проверава	-презентује -усмерава ученика -развија код ученика аналитичко,синтетичко, индуктивно,дедуктивно мишљење	-фронтални -индивидуални	-употреба граматичке целине

Illnesses and injuries		-открива релације -закључује	-презентује -подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање	-фронтални -индивидуални	-упознавање са новим вокабуларом
Listen and identify mistakes		-упоређује -открива релације -изражава их	-презентује -усмерава ученика -утиче на развој свести ученика о значају и примени граматичке целине у свакодневном животу	-фронтални -индивидуални	-развијање мишљења и закључивања значења текста уз помоћ научене граматике
Question tags		-открива релације -закључује	-презентује -подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање	-фронтални -индивидуални	-примена коришћења граматичке конструкције у енглеском језику
Relative pronouns: who, that, which		-открива релације -закључује	-презентује -усмерава ученика -развија код ученика аналитичко,синтетичко, индуктивно,дедуктивно мишљење	-фронтални -индивидуални	-употреба односних заменица у енглеском језику

ИСТОРИЈА

Садржај програма	Број часова	Активности ученика у образовно-васпитном раду	Активности наставника у образовно-васпитном раду	Начин и поступци остваривања програма	Циљеви и задаци садржаја програма
Успон Европе (Европа од краја 15. до краја 18.века)	2	Увежбавање знања напредног нивоа, рад на историјској карти, организовање квизова, тестови за такмичења	-води дискусију, наводи, ствара ситуацију, анализира., подстиче, усмерава	Обнављање градива ранијих разреда, рад на кључним појмовима и стандардима напредног нивоа, припрема за такмичење	-развијање сарадничког односа, проширивање постојећих и усвајање нових знања, сналажење на карти
Српски народ под страном	2	Увежбавање знања напредног	-објашњава, води	Обнављање градива	

влашћу од 16. до 18 века		нивоа, рад на историјској карти, организовање квизова, тестови за такмичења	дискусију, упућује на изворе и литературу, поставља проблем, сугерише	ранијих разреда, рад на кључним појмовима и стандардима напредног нивоа, припрема за такмичење	-усвајање нових знања, утврђивање постојећих, употреба атласа, оспособљавање за самосталан рад
Доба револуција (свет од кр.18.века до 70-тих год. 19.века)	2	Увежбавање знања напредног нивоа, рад на историјској карти, организовање квизова, тестови за такмичења	-објашњава, води дискусију, упућује на изворе и литературу, усмерава, анализира	Обнављање градива ранијих разреда, рад на кључним појмовима и стандардима напредног нивоа, припрема за такмичење	-анализа текстова, уочавање повезаности градива, оспособљавање за самосталан рад
Нововековне српске државе Србија и Црна Гора (до међународног прознања 1878.године)	2	Увежбавање знања напредног нивоа, рад на историјској карти, организовање квизова, тестови за такмичења	-објашњава, подстиче, мотивише, усмерава истраживање, анализира	Обнављање градива ранијих разреда, рад на кључним појмовима и стандардима напредног нивоа, припрема за такмичење	-анализа текстова, уочавање повезаности градова, оспособљавање за самосталан рад, уочавање узрочно последничких веза

ГЕОГРАФИЈА

Циљеви и задаци.

- искаживање заинтересованости за шири знања из предмета,
- истраживачки рад,
- самостално истраживање и коришћење стручне литературе, штампе,
- проширивање стечених знања и њихова примена,
- примена савремених технологија –интернет,
- стицање и развијање знања и разумевања, умења и ставова према светским и националним вредностима и достигнућима.

Додатна настава из Географије се организује за ученике седмог разреда и остварује се са по 36 часова , односно са по 1 часом недељно, кроз активности:

- избор ученика, који су се определили анкетом,
- анализа, израда и усвајање годишњег програма,
- уређење кабинета,
- израда тематских карата, зидних новина, паноа,
- реферати-писање, анализа,
- литература и штампа –читање и анализа,
- примена рачунара и интернета,
- географске занимљивости-асоцијације, занимљива географија,
- учешће у квизовима и организовање истих,
- припрема и учешће на такмичењима,
- посете и излети,
- учешће у изради школског листа "Петица", као и учешће у изради и креирању школског сајта
- анализа остварених резултата.

Све теме су везане, испреплетане и тако ће бити и оствариване кроз више часова.

Садржаји образовно васпитног програма	Број часова	Активности ученика у образовно васпитном раду	Активности наставника у образовно васпитном раду	Начин и поступак остваривања програма	Циљеви и задаци садржаја програма
Организовање додатног рада-	4	Разматрају, предлажу, усвајају план и програм	Предлаже програм,	Разговор,	Активно учешће и улога у доношењу одлука,
Истраживачки радови	10	Користе стручну литературу, самостално истражују, пишу реферате, осмишљавају асоцијације, организују квизове, активно учествују у планирању и организовању екскурзија,	Упућује у начине коришћења извора знања, мотивише, спрема тестове, , упућује уписање реферата,	Самосталан рад, истраживачки рад, тимски рад, рад у малим групама	Осамостаљивање у раду, самостално истраживање, самостално и правилно коришћење стручне литературе, штампе

		дајући предлоге			
Интернет у настави	7	Обучавање употребе савремених техничких достигнућа, правилно руковање и самостална примена у сопственом истраживању.	Демонстрира, саветује о чувању имовине	Самосталан рад, рад у мањим групама, тимски рад	Самостално рукују, истражују, сазнају и примењују техничка достигнућа у настави.
Припрема за такмичење	15	Активности проширују знања петог, шестог, седмог и осмог разреда, самостално користи стручну литературу, интернет, штампу, учествују на свим организованим такмичењима	Проналази изворе знања, мотивише, спроводи проверу знања, одговара на постављена питања, објашњава, усмерава, даје подршку	Индивидуалн Тимски Истраживачки	Развијање свестраније, целокупније личности са ширим размишљањима о збивањима, истраживачком раду и нових сазнања о свету

ФИЗИКА

Садржај програма	Број часова	Активности ученика у васпитно-образовном раду	Активности наставника у васпитно-образовном раду	Начин и поступак остваривања програма	Циљеви и задаци садржаја програма
Равнотежа тела	3	Ученик самостално и спонтано посматра различите облике слагања и разлагања сила и полугу, поставља питања, изводи закључке, претражује и користи литературу и интернет о примени полуге и мерењу масе тела вагом, решава сложене рачунске задатке везане за равнотежу тела, полугу и стрму раван.	Наставник учи, подстиче, усмерава, наводи ученике да повезују и примењују стечена знања о слагању и разлагању силе, примени полуге. Форсира решавање сложенијих примера задатака. Упућује на коришћење литературе	-индивидуални рад -групни рад -рад у пару -дијалогска метода -илустративно-демонстративна метода	Ученик повезује и примењује стечена знања о слагању и разлагању сила, равнотежи тела и примени полуге да би извео закључке и дошао до решења сложених задатака (графичких и рачунских).

			и интернета.	-практични рад -решавање рачунских задатака	
Кретање и сила	3	Ученик самостално и спонтано решава проблеме кретања, открива примену Њутнових закона динамике, поставља питања, изводи закључке, претражује и користи литературу и интернет, решава сложене рачунске задатке из равномерно-променљивог кретања (рач. и граф.).	Наводи ученике на решавање сложенијих проблема.Вежба са њима такмичарске задатке и развија у њима издржљивост дух.	-индивидуални рад -групни рад -рад у пару -дијалогска метода -илустративно-демонстративна метода -практични рад -решавање рачунских задатака	Ученик повезује и примењује стечена знања о равномерно променљивом кретању и Њутновим законима да би извео закључке и дошао до решења сложених задатака (графичких и рачунских) и објаснио неке појаве у природи.
Кретање тела под дејством силе теже и сила трења	4	Ученик самостално и спонтано посматра различите облике кретања под дејством силе теже и силе трења, поставља питања, изводи закључке, претражује и користи литературу и интернет, решава сложене рачунске задатке и изводи огледе.	Учи их да примењују стечена знања о кретању тела.Објашњава рачунске задатке, објашњава појаве у природи.Повезује теорију са праксом, развија партнерски однос кроз рад у пару упућује ученике на истраживачки рад и подстиче да повезују стечена знања из свих предмета.	-индивидуални рад -групни рад -рад у пару -дијалогска метода -илустративно-демонстративна метода -практични рад -решавање рачунских задатака	Ученик повезује и примењује стечена знања о кретању тела под дејством силе теже и силе трења да би извео закључке и дошао до решења сложених задатака (графичких и рачунских) и објаснио неке појаве у природи.
Рад, снага и енергија	4	Ученик самостално и спонтано посматра различите облике механичког рада, претварање једног облика енергије у други, поставља питања, изводи закључке, претражује и користи литературу и интернет, решава сложене рачунске задатке, изводи огледе и утврђује законитости.	Учи их да примењују стечена знања о енергији тела.Објашњава рачунске задатке и појаве у природи.Повезује теорију са праксом.Упућује на	-индивидуални рад -групни рад -рад у пару -дијалогска метода -илустративно-демонстративна	Ученик повезује и примењује стечена знања о раду, снази и енергији да би извео закључке и дошао до решења сложених задатака (графичких и рачунских) и објаснио неке појаве у природи.

			коришћење литература и интернета.	метода -практични рад -решавање рачунских задатака	
Топлотне појаве	5	Ученик самостално и спонтано посматра топлотне појаве, поставља питања, изводи закључке, претражује и користи литературу и интернет, решава проблеме везане за топлотне појаве и Архимедов закон, изводи огледе и утврђује законитости.	Учи их да примењују стечена знања о топлотним појавама.Објашњава рачунске задатке и појаве у природи. Повезује теорију са праксом.Објашњава појаву преношења топлоте са једног тела на друго.	-индивидуални рад -групни рад -рад у пару -дијалогска метода -илустративно-демонстративна метода -практични рад -решавање рачунских задатака	Ученик повезује и примењује стечена знања о преношењу топлоте с једног тела на друго, термичком ширењу тела, потиску и Архимедовом закону да би извео закључке и дошао до решења сложених задатака (графичких и рачунских) и објаснио неке појаве у природи.

МАТЕМАТИКА

Садржај програма	Број часова	Активности у образовно-васпитном раду		Начини и поступци остваривања рада	Циљеви и задаци садржаја програма
		Ученика	Наставника		
Конструктивни задаци- троугла и паралелограма	3	-упоређује -открива релације -изражава их	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко,синтетичко, индуктивно,дедуктивно мишљење	-фронтални -индивидуални	-конструкција помоћу висине,тежишне дужи,збира и разлике страница
Ирационални бројеви (одабрани задаци)	2	-упоређује -открива релације -изражава их	-презентује -утиче на развој свести ученика о значају и примени математике при решавању проблема из	-фронтални -индивидуални	-рачунске операције у скупу ирационалних бројева свођењем на исти корен

			свакодневног живота		
Примена Питагорине теореме на геометријске фигуре	6	-упоређује -открива релације -изражава их	-презентује -усмерава ученика -подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање	-фронтални -индивидуални	-практични задаци који се могу решавати Питагорином теоремом
Комбинаторни задачи	2	-упоређује -открива релације -изражава их	-презентује -усмерава ученика -развија код ученика аналитичко,синтетичко, индуктивно,дедуктивно мишљење	-фронтални -индивидуални	-објашњење основних појмова из комбинаторике
Решавање такмичарских задача	4	-упоређује -открива релације -изражава их	-презентује -подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање -утиче на развој тачности,прецизности, одговорности,уредности код ученика	-фронтални -индивидуални	-одабрани задаци са разних такмичења
Правилни многоуглови	2	-упоређује -открива релације -изражава их	-презентује -усмерава ученика -утиче на развој свести ученика о значају и примени математике у свакодневном животу	-фронтални -индивидуални	-конструкција О и Р помоћу а,г,Р
Полиноми- растављање на чиниоце	3	-упоређује -открива релације -изражава их	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко,синтетичко, индуктивно,дедуктивно мишљење	-фронтални -индивидуални	-писање збира у облику производа
Квадрат бинома и тринома	3	-упоређује	-презентује	-фронтални	-примена квадрата бинома у

		-открива релације -изражава их	-усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко,синтетичко, индуктивно,дедуктивно мишљење	-индивидуалн	геометрији
Такмичарски задачи	2	-упоређује -открива релације -изражава их	-презентује -утиче на развој свести ученика о значају и примени математике при решавању проблема из свакодневног живота	-фронтални -индивидуални	-одабрани садачи са разних такмичења
Круг- проблемски задачи	2	-упоређује -открива релације -изражава их	-презентује -усмерава ученика -подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање	-фронтални -индивидуални	-решавање сложених задатака
Дељивост и примена дељивости	3	-упоређује -открива релације -изражава их	-презентује -усмерава ученика -развија код ученика аналитичко,синтетичко, индуктивно,дедуктивно мишљење	-фронтални -индивидуални	-решавање сложених задатака помоћу НЗС и НЗД
Сличност троуглова	4	-упоређује -открива релације -изражава их	-презентује -усмерава ученика -развија код ученика аналитичко,синтетичко, индукт.,дедукт. мишљење	-фронтални -индивидуални	-решавање практичних проблема помоћу сличности (висина дрвета,дужина тунела,ширина реке и сл.)

БИОЛОГИЈА

Циљеви додатне наставе су:

Додатна настава се организује за напредније ученике који желе да прошире своја знања из биологије.

Садржаји програма	Број часова	Активности ученика у образовно-васпитном раду	Активности наставника у образовно-васпитном раду	Начин и поступак остваривања	Циљеви и задаци садржаја програма
Порекло и развој људске врсте	1	Слушају, питају, упоређују, истражују, закључују, праве презентације	-подстиче на истраживачки рад -методе рада прилагођава ученицима који показују интересовање за усвајање знања у већем обиму - мотивише ученике за учешће на такмичењима	-индивидуални -групни -рад у пару	Усвајање знања у већем обиму Оспособљавање за решавање задатака напредног нивоа
Грађа човечјег тела	7	Слушају, питају, упоређују, истражују, закључују, праве презентације	-подстиче на истраживачки рад -методе рада прилагођава ученицима који показују интересовање за усвајање знања у већем обиму - мотивише ученике за учешће на такмичењима	-индивидуални -групни -рад у пару	Усвајање знања у већем обиму Оспособљавање за решавање задатака напредног нивоа
Репродуктивно здравље	1	Слушају, питају, упоређују, истражују, закључују, праве презентације	-подстиче на истраживачки рад -методе рада прилагођава ученицима који показују интересовање за усвајање знања у већем обиму - мотивише ученике за учешће на такмичењима	-индивидуални -групни -рад у пару	Усвајање знања у већем обиму Оспособљавање за решавање задатака напредног нивоа
Порекло и развој људске врсте	1	Слушају, питају, упоређују, истражују, закључују, праве презентације	-подстиче на истраживачки рад -методе рада прилагођава ученицима који показују интересовање за усвајање знања у већем обиму - мотивише ученике за учешће на такмичењима	-индивидуални -групни -рад у пару	Усвајање знања у већем обиму Оспособљавање за решавање задатака напредног нивоа

Циљеви додатне наставе су:

Додатна настава се организује за напредније ученике који желе да прошире своја знања из хемије.

Редни број	Број часова	Садржај програма	Активности ученика у образовно васпитном раду	Активности наставника у образовно васпитном раду	Основни облици извођења програма	Циљеви и задаци садржаја програма
1.	2	Хемија и њен значај	- активно учествује, поставља питања - врши мерење масе, запремине и температуре - бележи резултате, дискутује	- одговара на питања - подстиче на стваралачко мишљење - упућује у лабораторијски рад	- индивидуални рад	- разуме шта је предмет изучавања хемије и како се долази до сазнања - овладава основним операцијама лабораторијске технике - организује радно место, припрема и одлаже прибор и материјал за рад
2.	2	Основни хемијски појмови	- разликује примере физичких и хемијских промена у окружењу - радознано поставља питања - разликује појмове: елеменат, једињење и смеша у окружењу - раздваја смеше одговарајућим поступком	- одговара на питања - наводи на размишљање - буди радозналост - упућује у самосталан рад	- индивидуални рад	- разуме разлику између физичких и хемијских промена - зна разлику између чистих супстанци и смеша - умеју да примене одговарајући поступак за раздвајање састојака смеша знајући својства супстанци
3.	6	Структура супстанце	- схвата повезаност својстава супстанце и хемијске везе - поставља питања, закључује - самостално врши израчунавање	- објашњава повезаност хемијске везе са својствима супстанце - упућује на критичко мишљење - објашњава суштину и значај израчунавања у хемији	- индивидуални рад - фронтални рад - рад у паровима	- разуме квалитативно и квантитативно значење хемијских симбола - зна основне честице које изграђују супстанце - зна разлику између јонске и ковалентне везе - израчунава релативну молекулску масу, процентни састав једињења

						- на основу положаја елемента уПСЕ одређује тип хемијске везе
4.	4	Хомогене смеше – раствори	- самостално праве растворе исте концентрације, а различите масе - постављају питања - врше израчунавања - схватају везу квантитативног састава раствора и процентне концентрације	- подстиче ученике на самосталан рад - упућује на повезивање израчунавања процентног састава раствора са практичном применом раствора одређене концентрације	- индивидуални рад - фронтални рад - рад у паровима	- разуме изражавање квантитативног састава преко процентне концентрације - разме да је вода растватач за једињења са јонском и поларном ковалентном везом - уме да израчуна и направи раствор одређене концентрације
5.	4	Хемијске реакције и израчунавања	- прати ток реакција, закључује - решава стехиометријске задатке - поставља питања - разуме везу између масе, супстанце и количине супстанце	- Указује на важност праћења тока хемијске реакције - објашњава како се решавају стехиометријски задаци - указује на повезаност масе и количине супстанце	- индивидуални рад - фронтални рад - рад у паровима	- разликује појам масе од количине супстанце - зна да на основу формуле израчуна моларну масу - примењује закон о одржању масе код писања хемијских једначина - самостално решава стехиометријске задатке

ФРАНЦУСКИ ЈЕЗИК

Циљеви додатне наставе су:

Додатна настава се организује за напредније ученике који желе да прошире своја знања из немачког језика.

Садржаји програма	Број часова	Активности ученика у образовно-васпитном раду	Активности наставника у образовно-васпитном раду	Основни облици извођења програма	Циљеви и задаци садржаја програма
Mes vacances		Слушају,	- методе рада прилагођава ученицима који показују	- индивидуални	Усвајање знања у

	1	питају, упоређују	интересовање за усвајање знања у већем обиму	-групни -рад у пару	већем обиму
Les chateaux de la Loire	2	Слушају, питају, упоређују, закључују	-методе рада прилагођава ученицима који показују интересовање за усвајање знања у већем обиму	-индивидуални -групни -рад у пару	Усвајање знања у већем обиму
Nous sommes contre la violence	1	Слушају, питају, истражују, закључују	-методе рада прилагођава ученицима који показују интересовање за усвајање знања у већем обиму	-индивидуални -групни -рад у пару	Усвајање знања у већем обиму
Les jeunes et la mode	1	Слушају, питају, закључују	-методе рада прилагођава ученицима који показују интересовање за усвајање знања у већем обиму	-индивидуални -групни -рад у пару	Усвајање знања у већем обиму

ПРОГРАМ РАДА ОДЕЉЕНСКОГ СТАРЕШИНЕ

Време реализације	Активности/теме	Начин реализације:	Носиоци реализације
-септембар	-Избор руководства одељењске заједнице -Правила понашања у школи -Узајамна очекивања,потребе и захтеви -Подстицање личног развоја ученика (самопоуздање)	-разговор -дискусија	-одељењски старешина -ученици
-октобар	-Упознавање својих и потреба других -Подстицање социјалних односа у групи -Грађење адаптације и личног идентитета у групи	-разговор -дискусија	-одељењски старешина -ученици -стручни сарадник

	-Развијање толеранције		
-новембар	-Анализа успеха -Организовање родитељског састанка -Сређивање педагошке документације -Грађење сарадничког односа у одељењу	-разговор -евиденција у Дневнику рада	-одељењски старешина -ученици
-децембар	-Разрешавање сукоба -Стресогене животне ситуације -Успех ученика -Сређивање педагошке документације	-разговор -дискусија -евиденција у Дневнику рада	-одељењски старешина -ученици -стручни сарадник
-јануар	-Обележавање дана Светог Саве	-разговор	-одељењски старешина -ученици
-фебруар	-Вршњачка едукација-Кућни ред -Пубертет и полно преносиве болести -Суочавање са неуспехом и грађење модела за његово превазилажење -Организовање родитељског састанка	- едукативне радионице -разговор	-изабрани ученици-чланови ученичког парламента -стручни сарадник - сарадници Завода за јавно здравље -одељенски старшина
-март	-Здравље и емоционалана писменост -Међувршњачко насиље -упућивање у начине реаговања на појаву насиља у школи -Помоћ ученицима при укључивању у такмичења -Организовање индивидуалних разговора -Сређивање педагошке документације	-едукативна радионица -разговор -евиденција у Дневнику рада	-одељењски старешина -стручни сарадник
-април	-Грађење и јачање личних вредносних ставова -Анализа успеха -Разред као вредносни суд -Едукација из области права детета и малолетничке деликвенције	-разговор -дискусија- -презентација	-ученици -одељенски старешина -стручни сарадник -сарадници Вишег суда-Ужице

-мај	-Уређење школског простора -Сређивање педагошке документације -Организовање и извођење екскурзије	-чишћење учионице -разговор	- ученици -одељенски старешина
-јун	-Анализа успеха на крају школске године -Анализа рада одељенског старшине	-разговор	-ученици -одељенски старешина

СЛОБОДНЕ НАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ

Слободне наставне активности (у даљем тексту СНА), су део плана наставе и учења који школа планира Школским програмом и Годишњим планом рада. Школа ученицима нуди три програма Слободних наставних активности:

1. Домаћинство
2. Свакодневни живот у прошлости
3. Народна традиција

Ученици бирају један од три програма СНА који школа нуди што значи да ће сваки ученик током другог циклуса основног образовања и васпитања похађати четири различита програма.

Сврха СНА је да допринесу остваривању општих исхода образовања и васпитања, развијању кључних и општих међупредметних компетенција потребним за сналажење у свакодневном животу. Осим тога, подршка су професионалном развоју ученика који на крају основне школе доносе важну одлуку о наставку школовања у контексту новог концепта средње школе у којој се полажу општа и стручна матура. И на крају, мада не мање важно, СНА доприносе бољем упознавању ученика и њиховој сарадњи

ДОМАЋИНСТВО

Циљ учења слободне наставне активности *Домаћинство* је да ученици интегришу и функционализују знања стечена у оквиру различитих предмета у контексту свакодневног живота, да унапреде вештине и формирају навике у вези са важним активностима у свакодневном животу у области становања, одевања, исхране и употребе различитих материјала.

ОПШТЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ	ИСХОДИ На крају програма ученик ће бити у стању да:	ТЕМЕ и кључни појмови садржаја програма
Компетенција за целоживотно учење		– одговорно испуњава обавезе потребне за	САВРЕМЕНО ДОМАЋИНСТВО И

Комуникација Рад са подацима информацијама Дигитална компетенција Решавање проблема Сарадња Одговорно учешће у демократском друштву Одговоран однос према здрављу Одговоран однос према околини Естетичка компетенција Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	живот у заједници / домаћинству; – преиспита сопствене и навике других чланова заједнице/домаћинства и утиче на њихову промену ка рационалном планирању, економичној потрошњи и развијању одговорних еколошких навика; – користи рачунарске апликације, 3D приказ грађевинског објекта и унутрашњег уређења домаћинства, уважавајући потребе савремене културе становања; – учествује у активностима уређења и заштите домаћинства и окружења у коме се оно налази; – анализира карактеристике савремене културе становања и повеже развој и значај урбанизма за побољшање услова живљења домаћинства; – правилно разврстава и одлаже отпад из домаћинства, припрема га и предаје на рециклажу; – образлаже на примеру у домаћинству употребу обновљивих извора енергије и значај топлотне изолације са уштедом енергије у домаћинству; – правилно и безбедно користи уређаје за загревање и климатизацију простора; – разликује природне од вештачких тканина, правилно их употребљава и одржава;	ПОРОДИЦА Домаћинство. Организација домаћинства. Породица, односи и потребе у породици и њихово усклађивање. Формирање здраве породице. Фазе породичног живота. Култура као начин живота и културно наслеђе. КУЛТУРА СТАНОВАЊА Породично домаћинство на селу и у граду. Породица и домаћинство. Функционалне целине домаћинства и њихове улоге. Технички апарати у домаћинству. Безбедност у домаћинству. Уређење домаћинства и околине у градској и сеоској средини. Економично коришћење и потрошња воде у градском и сеоском домаћинству. Уштеда енергије у домаћинству. Хемијска и микробиолошка исправност
--	---	---

	– планира буџет домаћинства и управља њиме; – планира радну недељу, укључује и усклађује обавезе које има као појединац и у заједници/ домаћинству; – припрема и уређује простор за ручавање и формира културне навике приликом узимања хране;	воде. Отпадне воде у домаћинству. Основни хигијенски захтеви домаћинства. Прикупљање, сортирање и одлагање отпада у домаћинству. КУЛТУРА ОДЕВАЊА Улога одеће и обуће у животу човека. Природни и вештачки материјали, њихова својства и употреба у домаћинству. Одржавање одеће, кућног текстила, и декоративног плана у домаћинству.
	– правилно се храни, води рачуна о сопственом здрављу и здрављу породице;- планира дневне оброке за своје домаћинство у складу са општим принципима правилне исхране уз уважавање потреба свих чланова домаћинства; – примењује основне технике и правила обраде и припреме намирница уз примену правилног руковања прибором, посуђем, справама и апаратима за припрему хране; – истражује и прави план набавке средстава за одржавање личне хигијене и чистоће домаћинства; – процењује значај и утицај информација и извора информација и повезује их са	Одржавање и чишћење природних и вештачких материјала. Организација складиштења кућног текстила, обуће и одеће. Рециклажа кућног текстила и одеће. КУЛТУРА ПОНАШАЊА Планирање и расподела буџета. План набавке и избор артикала. План и припреме за путовање. Правила понашања у превозним средствима, у граду и на путовању.

	сопственим искуством ради решавања различитих проблемских ситуација; – комуницира на конструктиван начин; – процењује значај и утицај научних достигнућа на свакодневни живот; – осмишљава и предузима истраживање у решавању проблема, одговорно се односи према свом животу, животу других и животној средини; – критички процењује сопствени рад и рад сарадника у групи; – сарађује у тиму, поштујући разлике у мишљењу и афирмише толеранцију и равноправност у дијалогу.	Савремена средства комуникације и претраживање различитих информација. СРЕДСТВА ЗА ОДРЖАВАЊЕ ЛИЧНЕ ХИГИЈЕНЕ И ХИГИЈЕНЕ ДОМАЋИНСТВА Значај воде за одржавање хигијене. Средства за личну хигијену. Козметичка средства. Кућна аптека. Материјали за опремање домаћинства Одржавање домаћинства Отпадни материјали у домаћинству. ИСХРАНА У ДОМАЋИНСТВУ Хранљиви састојци и животне намирнице. Класификација животних намирница према пореклу (биљне и животињске), улози у организму (енергетска, градивна, заштитна и регулаторна) и саставу. Енергетска вредност намирница. Потребе за састојцима хране зависно од узраста, занимања, пола, спољашње средине, здравственог и физиолошког стања организма.
--	--	--

		Рационална исхрана човека. Принципи рационалне исхране. Законски прописи, правилници о намирницама и квалитету хране. Последице неправилне исхране. Припремање хране, начини обраде намирница. Хигијенски услови приликом припремања хране. Одлагање, чување и конзервисање намирница. Апарати и машине за припремање, чување и обраду хране и намирница Загађујуће супстанце хране и мере заштите Адитиви Органска и ГМО храна Култура исхране и понашање за трпезом: послуживање и узимање хране, стоно посуђе и прибор. Национална кухиња и кухиње у свету.
--	--	---

СВАКОДНЕВНИ ЖИВОТ У ПРОШЛОСТИ

Циљ учења слободне наставне активности *Свакодневни живот у прошлости* јесте проширивање знања из области опште културе и оспособљавање ученика да, упознавањем с начином живота људи у прошлости, боље разумеју свет и време у коме живе и развију свест о континуитету и разноврсности историјских појава и процеса. Ученици би требало да се упознају са специфичностима динамике друштвених и културних промена и да науче како да сагледају себе у односу према "другом" како би сопствени идентитет потпуније и целовитије интегрисали у шири контекст разуђене и сложене садашњости.

ОПШТЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ	ИСХОДИ	ТЕМЕ и кључни појмови садржаја програма
Компетенција за целоживотно учење		На крају програма ученик ће бити у стању да:	
Комуникација		Разумевање појма свакодневни живот	УВОД
Рад са подацима информацијама		Разумевање појма прошлост	Прошлост (појам прошлости).
Дигитална компетенција		Разумевање значаја проучавања свакодневног живота у прошлости	Време (хронологија, оријентација у времену).
Решавање проблема		Идентификовање актуелних дечјих игара	Значај проучавања прошлости.
Сарадња		Упознавање са дечјим играма у прошлости	Појам свакодневног живота (односи у породици, исхрана, становање, одевање,
Одговорно учешће у демократском друштву		Увидети разлику између игара некад и садразумеју значај;	школовање, лечење, производња, забава,
Одговоран однос према здрављу		Проучавањасвакодневног живота у прошлости;	разлика између политичке историје и

Одговоран однос према околини Естетичка компетенција	Усвојање и проширивање знања о разликама између свакодневног живота данас и у прошлости; Стицање знања о свакодневном животу у Европи и свету од краја XIX до краја XX века – стекну знања о свакодневном животу код Срба од краја XIX до краја XX века; Усвојање и прошире знања о улози фотографије, филма, радија и телевизије у свакодневном животу људи некад и сад; Развијају способност повезивања знања из различитих области.	историје свакодневног живота...). Значај проучавања свакодневног живота у прошлости (прошlost не припада само владарима, војсковођама и државницима, већ и обичним људима, којима се можемо приближити једино истраживањем њихове свакодневице). ФОТОГРАФИЈА, ФИЛМ, РАДИО И ТЕЛЕВИЗИЈА НЕКАД И САД Феномен фотографије, филма, радија и телевизије Фотографија, филм, радио и телевизија у садашњости Фотографија, филм, радио и телевизија у прошлости Фотографија, филм, радио и телевизија у Србији некад и сад СВАКОДНЕВНИ ЖИВОТ ОД КРАЈА XIX ДО КРАЈА XX ВЕКА Свакодневни живот у Европи и свету од краја XIX до краја XX века Начин исхране, одевање, породични односи, Становање, Живот у граду, Живот на селу, Образовање и васпитање, Верски живот, Војска, Забава, Спорт,
--	--	--

		Комуникације, путовања и туризам,Односи и стереотипи према другом и различитом,Брига о телу и здрављу – лечење Свакодневни живот код Срба од краја XIX до краја XX века Начин исхране,Одевање, Становање, Индустрија, трговина и занатство (индустријализација Србије - пиваре, стакларе, текстилна и аутомобилска индустрија; стари занати). Живот у граду, Живот на селу, Породица,Верски живот, Друштвени живот, Спорт, Односи и стереотипи према другом и различитом, Образовање, Војска Брига о телу и здрављу - лечење (болнице у Србији, начини здравствене заштите и превентиве, хуманитарне организације - Црвени крст; народна и алтернативна медицина, апотеке, заразне болести, хигијенски услови, епидемије...). Комуникације, путовања и туризам
--	--	--

НАРОДНА ТРАДИЦИЈА

Циљ учења слободне наставне активности *Народна традиција* јесте остварити директно увођење ученика у активности ревитализације традиције, кроз непосредно упознавање материјалне и духовне традиције културе свог народа у ужем и ширем окружењу

ОПШТЕ МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	ИСХОДИ На крају програма ученик ће бити у стању да:	ТЕМЕ и кључни појмови садржаја програма
Компетенција за целоживотно учење Комуникација Рад са подацима информацијама Сарадња Одговоран однос према здрављу Одговоран однос према околини Естетичка компетенција Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	Ученик је развио свест о значају очувања традиције и културе Ученик је развио функционална знања о идентитету једног народа Ученик је развио и применио функционална знања, и вештина одговорног односа према народној традицији Развијена свест о очувању традиције старинских кућа, предмета, намештаја Стекао знање о чувању и неговању традиционалних заната Циљана употреба ИКТ-а у служби овладавања и афирмације старих заната Развијена свест о очувању речника и културе говора свог краја Стекао знање о биографији и књижевном стваралаштву Боре Станковића Уређен Борин сокак Повезивање малдих и старих кроз дружење	Упознавање ученика са планом рада Идентитет једног народа Значај очувања традиције и културе Старинске куће Старински предмети Старински предмети Старински намештај Стари занати Говор мога краја Књижевно стваралаштво Боре Станковића Уређивање Бориног сокака Биографија Боре Станковића Музеј кућа Боре Станковића Речник врањког краја

	и стицање искуства; Уређен етно кутак Упознао и применио и очувао обичаје свог краја Повезивање различитих врста уметности (народна ношња, етно музика, речи врањског краја) као и вештина и наука; - Народни обичаји (корисне интернет адресе); Негује српску ћирлицу и музику врањског краја Оснаживање и афирмација предузимљивости и предузетништва код ученика Развијене социјалне вештина кроз сарадњу са другима, као члан тима, групе и заједнице Креативно испољавање и дечје маште	Народна ношња врањског краја Уређивање етно кутка Зашто волим Србију? Народни обичаји Моја крсна слава Неговање српског језика и ћирлице Етно музика Етно музика Музика врањског краја Уређивање Бориног сокака Биографија Боре Станковића Музеј кућа Боре Станковића Речник врањског краја Народна ношња врањског краја Уређивање етно кутка Зашто волим Србију? Народни обичаји Моја крсна слава Неговање српског језика и ћирлице Етно музика Знаменити Срби
--	---	--

		Знаменитости мога краја Разгледница Србије Разгледница мога краја зрањског краја
--	--	---